

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Csendőr az apróhirdetésben.

Sok embernek, főleg az asszonyoknak egyik kedves vasárnapi szórakozása az apróhirdetések böngészése. Kerül bennük a használt bútortól a szerelemig minden. Felvonul a mai élet az apróhirdetések tükrében leplezetlenül, csak olvasni kell tudni a sorok között s érteni kell ennek a kirakatnak a különleges nyelvét. Néha még nekünk, csendőröknek való is akad, mint ahogy nemrégiben ezt az apróhirdetést olvastuk:

„Feltélen jóerkölcsű nőt keresek feleségül, mert mint magyar királyi csendőr, másképpen nem nőülhetek. Nyugodt megélhetésünket nyugdíjképes állásom és húszholdas földbirtokom, házam jövedelmei biztosítják. Teljes című választ „Harmincnyéves vagyok“ jelígre a főkiadóba.“

Ahá! — csettint erre egyet a tájékozott olvasó böngésző, hát te is fiam Brutus?! Ez már ritka csemege, ezt meg kell rágesálni, meg kell forgatni a szájban, ki kell szopogatni a zamattját s még kérődzni is érdemes rajta. Hát az a híres, délceg, leányszíveket mámorító magyar csendőr is a fővárosi lap aprókirakatában keres magának élettársat? Hej, bizony romlanak az idők, kopnak a régi bálványok, megfakult bizonyos bojtok csillogása, hiába no, nem vág úgy a bajusz, mint valaha!

Ne értsük félre a dolgot: általában nem látunk benne semmi különösét, ha emberek apróhirdetéseket keresnek feleséget és férjet. Általában! Mint ahogy sok mindent nem találunk általában különösnek olyasmit, ami azért nekünk csendőröknek mégsem való. Elhisszük, hogy sok ember talált már jó élettársat ezen az úton, de mindenkinek el kell ismernie, hogy a házasságkötésnek mégis más a társadalmilag bevett, elismert, úgynevezett szolid formája. Ha a mai társadalmi felfogásról keresztmetszetet csinálunk, semmiesetre sem látjuk meg benne az apróhirdetéses házasságkötést, ez csak egészen szűk kör különleges, a megszokottól nagyon is eltérő megoldási módja.

Mert megoldás ez tulajdonképpen. Mint ahogyan üzletet kell alapítani, hivatalt keresni a kenyérért, éppen úgy meg kell oldani a házasságot is. Van ebben valami abból a felfogásból, amelyik a házasságot az élet félig-meddig kényelmetlen, de elkerülhetetlen elintézendőjének tekinti, mint egy cipővásárlást. Józan észnek nevezik, ami egyes

embereket a házasságkötésnek ebben a módjában vezet. Összeadás-kivonás, hozzákalkulálva egyebekben a jószerencsét és kész a lakzi. Kivételek persze itt is vannak. De hogy a falun eltemetett emberek másként nem jutnak házastárshoz, azt senki ne mesélje. Eltemetve sehol senki nincs, az ember legfeljebb önmagában temetkezhetik el. S különösen a csendőr annyit jön-megy, annyi községben megfordul, elvetődik a városhelyre, az emberek annyi fajtáját ismeri meg, annyi leány botlik az útjába, hogy mamlasznak kell lennie, ha mindezek felül még apróhirdetésre is szüksége van ahhoz, hogy oltár elé kerüljön. Férfiasság tekintetében csendőrnél határozottan szegénységi bizonyítvány-íze van az ilyen S. O. S. kiáltásnak: halljátok lányok, magyar királyi csendőr vagyok, hát senki se jön hozzám feleségül? Fényképes ajánlatokat is elfogadok már, csak jelentkezékek valaki s fizetem a válaszbélyeget is hozzá.

Elhisszük ismeretlen apróhirdető bajtársunknak, hogy garmadával kapta a levelet. Hogyne! Magyar királyi csendőr, nyugdíjas állás és a tetejibe húszholdas földbirtok. Felneszelenk erre a lányok, özvegyek és elváltak. Csakhogy felneszelenk rá kalandorok is, ami nőben sem ritkaság. A világ legtermészetesebb dolga, hogy feltétlen jóerkölcsűeknek vallják magukat, pontosan, ahogy az apróhirdető csendőr óhajtja. Szerencsére ott van még gátnak a kivizsgálás, különben nem állnánk jót érte, hogy alaposan rá ne fizessen erre a hírlapi kiruccanására valószínűleg jóhiszemű, de túlságosan tájékozatlan bajtársunk, aki a fogalmazással is hadilábon áll, mert hirdetése szerint csak a hivatása követeli meg a feltétlen jó erkölcsöket, ő maga különben nem firtatná ezt a kényes pontot. Legalább is így magyarázhatják a rosszmájúak, ha tehát már hirdet valaki, rágja meg jobban a ceruzát.

De hát csendőr inkább csak ne hirdessen. Gondoljuk meg: mégsem egyenruhához szabott módja ez az udvarlásnak, szerelmeskedésnek, hát még mennyire nem módja az élettársválasztásnak. Egyenruhában számolni kell azzal, hogy bennünket más mértékkel mérnek az emberek. Ami másnál egészen rendjén való és a legtermészetesebb, az nálunk már feltűnik. Sok mindennel vagyunk így s áll ez az újságokban, de főleg az ilyen hirdetésekben való szereplésre is.

Különben is furcsa, hogy amikor annyi csendőr a nőülési engedélyt várja oly nehezen, akkor egynek meg az a baja, hogy menyasszonyt nem tud keríteni magának. Hát nem tréfás dolog ez még nekünk csendőröknek is?

A csendőr szolgálati fellépéséről.

Írta: MAJOROS ISTVÁN őrnagy.

Az utasításunk meghatározza, hogy a szolgálatilag fellépő csendőr egyes esetekben milyen magatartást tanúsítson: így határozottan előírja, mi a teendője a járőrnek bilincselésnél, kóbor cigány-nyal, veszélyes gonosztevővel és felfegyverzett gonosztevővel szemben. Sőt utasításunk azt is megmondja, hogy miként járjon el a csendőr akkor, mikor különös elővigyázat szükséges. Így láthatjuk, hogy az utasításunk gondosan intézkedik a szolgálati fellépés módozatairól, sőt azokat egyes esetekben — éppen a csendőr érdekében — határozott formához is köti. Tehát a szolgálatilag fellépő csendőrt ért támadás és esetleges lefegyverzésnek oka csakis a csendőr felületességéből és elővigyázatlan-ságából eredhet.

A csendőr vagy járőr rendszerint ismeretlen emberrel szemben lép fel, így tehát az utasításunk azon rendelkezéseit, hogy gonosztevővel vagy felfegyverzett veszélyes gonosztevővel szemben miképp járjon el a csendőr, a szolgálati fellépés elején irányadónak nem veheti, mert hiszen nem is tudja, hogy kivel is áll szemközt és így magáról az egyénről kell leolvasnia és a helyzet körülményei mutatják meg azt, hogy a szolgálati fellépés elején milyen magatartást is tanúsítson.

Cikkemben a szolgálati fellépésnek azokat az eshetőségeit akarom megvilágítani, mikor döntő súllyal esik latba az, hogy a szolgálatilag fellépő csendőr kivel szemben, hol és mikor lép fel.

Nézzük, miképp alakulhat a helyzet, mikor a csendőr ismeretlen egyénnel szemben lép fel szolgálatilag és az ismeretlen egyén kilétére, leendő magatartására senkitől semmilyen útbaigazítást nem kaphat, mégis a szolgálati fellépésnek eredményesnek kell lennie, vagyis olyannak, hogy a csendőr mindazt elérje, amiért tulajdonképpen fellépett.

A csendőr szolgálatilag felléphet egyes ember és embercsoporttal (csoportosulás, tömeg) szemben. Az egyes ember lehet gyermek, fiatalkorú és teljeskorú.

A gyermekkel szemben figyelemmel kell lenni arra, hogy ellene sem vád nem emelhető, sem büntető eljárás nem indítható. Ennélfogva a csendőr olyan gyermek ellen, aki büntető jogszabályba ütköző cselekményt követett el, nyomozást nem vezethet, semmiféle nyomozó cselekményt nem végezhet, azt elővezetés végett őrizetbe nem veheti, sem pedig el nem foghatja. Azonban a csendőr köteles minden büntető jogszabályba ütköző cselekményt, amelyet gyermek szándékozik elkövetni, személyes közbelépés által megakadályozni. Tehát a szolgálatilag fellépő csendőr gyermekkel szemben csak figyelmeztetéssel élhet és csak személyes közbelépéssel akadályozhatja meg egy jogszabály megsértését.

Fiatalkorúakkal szemben a csendőrnek különös tapintattal kell eljárnia. Velük szemben a szolgálati fellépésnél kerülni kell minden feltűnést és arra kell törekedni, hogy ez köztudomásúvá ne váljék, mert a fiatalkorúnak a nyilvánosság előtt való szükségtelen meghurcolása utasításunk szerint tiltva van.

A sullogó...

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Sámodi Jóska, halasi bitang — „sullogó“ volt... Azaz a létező legmegátalkodottabb csavargó a pusztán, akihez képest a tolvaj, zsvány, kinéző orgazda és csehelő mind csak kismiska volt... Mert ez nem lopott, nem rabolt, nem kockáztatott az ég adta világon semmit, hanem mint döggeszelyű, vagy mint a sakál, árokból, kukoricásból, bozótokból, vagy a fák hegyéről éjjel-nappal a tolvajokat, betyárokat, orgazdákat és a fegyveres erőt leste, hogy mindegyiktől hasznot húzzon...

Kivénült lóköto volt az akasztani való... Aki koránál fogva már nem tudott futóbetyárként helytállni, de ősmerte a végtelen pusztát minden zegézugát, elhagyatott tájait, bűvőhelyeit, a Bugac-szél áthatolhatatlan túskevérait, ahol a tolvajok és betyárok fegyverrel támadtak az őket nyomozó csendőrökre, — és most mint „sullogó“ ezt a félelmetes tudását kamatoztatta...

Ő tudja miért, földhöz nyomott füllel hallgatta a távoli lódobogást, és ha fűszál rezdült, ő már észrevette... Beleszimatolt a szélbe és megérezte a füstszagot és odalopózott, megmondta mérföldekről, hogy mi veri az út porát: kocsi, lovas, nyáj, vagy szarvasmarha... Kiszagolta, hogy ki — honnét, — és hová hajtja a lopott jószágot, aztán elárulta a lopást a károsultnak — vagy a tolvajt, betyárt, orgazdát zsarolta meg, — ahhoz képest, hogy kitől mennyi feslett...

Az is előfordult, hogy egy-egy lopáshoz leszerződtek, mert se a tolvajok, se az orgazdák nem voltak biztonságban tőle és nem boldogultak nélküle, mert keresztülhúzta a számításaikat, félrevezette, vagy besúgta őket... Ilyenkor az elhajtásoknál elő- vagy hátvédül szolgált, s ha csendőrrjárőr vagy károsult közeledett, eléjük ment és hamis nyomra vezette őket... Vagy a „csapáselvágatás“-t végezte, vagyis bement a tanyákba, ahonét a birtokos marhákat vagy birkákat volt köteles azon az úton vagy országúton végighajtani, amelyen a lopott jószág elhaladt, hogy annak a csapása is megsemmisüljön, — amely szolgálatának a megtagadása már ösödök óta a tanya vagy az asztagok, kazlak felgyújtását következményezte...

Ilyen és ehhez hasonló még a leghitványabb zsványbeesületet is félrerúgó gázságainál fogva „igön utolsó“-nak tartotta és nevezte és nem cimboráskodott vele még a legutolsó kapcabetyár se... Úgyhogy mint az üldözött vadállat egyik pusztáról a másik pusztára, kietlen nádasokba, a zsványok ciheréseibe és a paflagóniak bokorerdeiben bujkálva bitangolta az életet, mert ha mutatkozni

A teljeskorú, aki ellen a csendőr fellép, lehet nő vagy férfi. Ha nővel szemben lépett fel a csendőr vagy járőr, tekintettel a csendőr férfi mivoltára és felfegyverzettségére, különös elővigyázat nem szükséges, mert a női nemmel járó féltékenység magával hozza, hogy a határozott magatartást tanúsító csendőrrel szemben engedelmes legyen minden vonakodás nélkül. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ha a csendőr fellépése nem volt határozott, a nő vele vitába akar bocsátkozni és igazát akarja bizonyítani. Tetteleges támadásra csak a felingerelt vagy a gyermekét védő nő képes.

Az egyes férfival szemben való fellépésnél már különbséget kell tenni oly tekintetben is, hogy a csendőr egyedül, vagy pedig járőrtársával együtt van-e. Ha egyes csendőr lép fel szolgálatilag, akkor már a szolgálati fellépés elején meg kell figyelnie a csendőrnek, hogy milyen testalkatú az a férfi, akivel szemben áll. Sovány, beteges külsejű, erőtlén, vagy öreg emberrel szemben a csendőr ugyanabban a helyzetben van, mint a nővel szemben. Ellenben egy normális erejű emberrel szemben a csendőr csak keményebb fellépéssel és ellentmondást nem tűró magatartással biztosítja azt a fölényt, amellyel az engedelmisséget már az első pillanatban is ki tudja kényszeríteni. Ha ellenben az egyes csendőr egy nagy testalkatú, erős, sporthoz, munkához szokott emberrel kerül szemközt, már a szolgálati fellépés kezdetén különös elővigyázatra van szüksége, mert hiszen előre látható, hogy a nagyobb testi erő birtokosa nem fogja ellenszegülés nélkül tűrni az esetleges korlátozásokat. A járőr szolgálati fellépésénél csak ezen utóbbi esetet tesszük mérlegelés tárgyává,

mert ha a csendőrijárőr gyenge testalkatú csendőrökből áll, úgy a testi erejénél fogva fölényben levő egyén ellenszegülésre inkább hajlik. Tehát ily emberrel szemben a járőrnek is különös elővigyázatra lesz szüksége.

Úgy az egyes nőnél, mint az egyes férfinél lehet fegyver vagy támadásra alkalmas eszköz. A nő fegyver gyanánt hordhat pisztolyt, kést, tört, vagy más támadásra alkalmas eszközt, de lehet a nőnél maró vagy forró folyadék, szerszám, mellyel dolgozott, pl. sarló, sodrófa, seprő, de lehet nála a főzésnél használt fűszer is, mint paprika, törött bors, stb. Ezek a támadó eszközök rendszerint olyanok, melyekkel csak közelről tud a nő hatni, tehát ellenük a védekezés *kézleütséssel* bármikor lehetséges, megelőzőképpen pedig nyomatókosabb fellépéssel elháríthatók. Az egyes férfinél fegyver gyanánt lehet különböző löfegyver, tör, kés, fejsze, hosszúnyelű szerszám, szóval olyan fegyverek, melyekkel már nem csak közvetlen közelről lehet hatni s használásukat egyszerű kézleütséssel nem lehet megakadályozni. Tehát megállapíthatjuk, hogy olyan férfival szemben, akinek a kezében fegyver vagy pedig a testiépség megsértésére alkalmas más eszköz van, a csendőrnek már különös elővigyázatot kell tanúsítania. Mégpedig löfegyverrel felfegyverezett férfival szemben mindig, más eszközzel felszerelttel pedig minden olyan esetben, mikor a felfegyverzett egyén testalkata a rendes, vagy annál erősebb.

Két vagy három emberrel szemben szolgálati fellépésnél a csendőr nagyobb éberséget tanúsítson, mint az egyes emberrel szemben. Ily esetben a járőr első tevékenysége oda irányuljon, hogy a személyek

mert, mindenfelől öklöt meg vasvillát ráztak feléje és csak akkor álltak vele szóba, mikor a tanya, ménes, vagy a barom felé uszították szimatolni...

De úgy is végezte, mint ahogyan rászolgált: dúvad módjára...

A kecskeméti zöldvásárt pár nappal előzőn, négy módos kungazda szötte a szót, kört állva a halasi piacon... Meghányták-vetették, hogy telet a jószág, milyenek az ősziek, lesz-e jó esikólegelő — és dehogyis vették észre, hogy a sokadalomban odasompolyog a hátuk mögé holmiféle vánnyadt kis öreg, hátat fordít nekik, azzal esöndes pipaszó mellett kihallgatja a beszélgetésüket...

— Hát a kecskeméti zöldvásárra ki tart velem?...

A másik három a lejtét rázta...

— Ád, vagy vesz ottan Szüri bácsi?...

— Négy ígásat szeretnék, leginkább gyöptörés-höz!...

— Hát a kilenc növendéköt nem hajtja föl?

— Majd őszön!...

— A Bandi is megyen?...

— Csakis!...

A Bandi öreg Szüri legényfia volt, a négy közül az egyik fiatal kungazda cimborája... Onnét az érdeklődés...

Az a háttal álló vén bitang meg, aki a beszélgető gazdákat kihallgatta, Sámódi Jóska volt, — a „sullogó“...

A nap már búcsúzott a sárga homoktorlaszok felől, mi meg itten üldögéltünk a tanyán, az ambituson: öreg Szuhay a gazdaság böles vezetője, — a csendőrijárőr — meg mi gyerekek, testvérek, hárman, a kakastoll áhitatos bámulói...

— Ujság? — kérdezte Viola örmester...

— Van! — bölintott öreg Szuhay...

— És pedig?...

— Tegnap ott esellengett az a bitang Halason!...

— Ki?...

— Sámódi Jóska!...

— A „sullogó“!... Hol látta?...

— A piacon!... Négy gazda körül settenkedett!...

Viola örmester a próbacsendőr felé fordult:

— No, most aztán jól figyeljen, mert sokat tanulhat, Kovács!...

A próbacsendőr előrehajolt...

— Tudja már, hogy mi a „sullogó“?...

— Igen!... Tolvajok, orgazdák felhajtója!...

— Úgy van... Hát ha egy ilyen gazember beóvakodik a városba és ott a piacon a tanyásbirtokosok beszélgetését lesi, mit gondol, milyen szándék-ból teszi?...

— Hogy megkárosítsa őket!...

— Nagyon jól van... Hát most menjünk tovább: hogyan károsítja meg őket?...

— Úgy, hogy az ellesett beszédjük nyomán, rájuk szabadítja a tolvajokat!...

— Úgy van... Vagyis ugye olyan körülményeket tud meg tőlük, amely körülmények a lopást elősegítik, könnyűvé teszik!...

— Igen!...

— Melyek azok a körülmények, amelyek egy tanyai lopást könnyebbé tesznek?...

— Ilyen lehet a súlyos betegség, a gazda részegsége, vagy távolléte a tanyától — mondjuk lakodalomba, vásáron...

egymáshoz közel jönnek és egyes személyek a szolgálati fellépés elején el ne osonhassanak azelőtt, mielőtt a csendőrzárór szolgálati ténykedését be nem fejezte. Ily irányú figyelés két-három emberrel szemben történő szolgálati fellépésnél, főleg cigányokkal és vásárról, búcsúról jövőkkel szemben lesz indokolt.

A csendőrzárór nemcsak egyes emberrel szemben, hanem csoporttal, sőt tömeggel szemben is köteles fellépni. Az embercsoport vagy tömeg állhat tisztán nőkből. Ez esetben elég, ha a csendőr fellépése határozott és katonás, mert a csendőr megtámadásától, lefegyverzésétől tartani általában nem kell. A csendőrség történetében a legszorgosabb kutatások dacára is csak egy esetet találtam, mikor tisztán cigány nőkből álló csoport csendőrzárórt megtámadott. Másképp áll azonban a helyzet azzal a csoporttal szemben, mely tisztán férfiből áll. Ez esetben a csendőr mindig nyomatékos fellépést alkalmazzon és szigorúbb rendszabályokat is helyezzen kilátásba, mert hiszen a testi erő túlsúlya a csendőrrel szemben a tömegnél van. Tehát a csendőrnek itt a harkészségét kell fokoznia. A csendőrre nézve a szolgálati fellépést tekintve az a csoportosulás a legveszedelmesebb, mikor a tömegben férfiak és nők egyforma számmal vannak képviselve és a férfiak életkora a harminc körül van. Ily csoportban lévő férfiak a csendőr általi korlátozást a velük lévő nők előtt restelve, oly cselekvésre ragadtathatják magukat, melyet akkor, mikor egyedül vagy pedig tisztán férfiak társaságában vannak, semmi körülmények között sem követnének el. Ily csoporttal szem-

ben a csendőr mindig fokozott elővigyázatot tanúsítson.

A tömeggel szemben történő szolgálati fellépésnél nemcsak a tömeg összetételét, hanem annak fizikai helyzetét is tekintetbe kell venni a csendőrnek. Tudnia kell a szolgálatilag fellépő csendőrnek, hogy a zárt helyen ülő embercsoport a legnyugodtabb és legengedelmesebb; nyugtalanabb, mozgékonyabb, engedetlenebb az a rész, mely zárt helyen áll, méginkább engedetlen az a csoport, mely szabadtéren áll s a közbiztonság szempontjából a legveszélyesebb az a csoport, mely szabadtéren mozgásban van, mert a mozgásban lévő tömeg hajlandó legkönnyebben a támadásra és a támadást megállítani legtöbbször csak fegyverhasználattal lehetséges. Így mozgásban lévő csoporttal, tömeggel szemben a szolgálatilag fellépő csendőr a fegyverhasználatra fokozott gonddal készüljön fel.

Ha a csendőrzárór olyan csoporttal, tömeggel kerül szembe szolgálati fellépés alkalmával, melynek egyéneinél lőfegyver van s a csendőr közeledésére fegyvereiket továbbra is lövésre készen tartják és a közeledő zárór felé fordítják, célszerű, ha a csendőr ilyen esetben célratartott puskával lép fel. Ha ellenben a csoportba tartozó egyének a puskájukat a csendőr közeledésére leeresztik, vagy pedig a puska biztosítékát bezárják, avagy bármely tevékenységgel felszólítás nélkül is elárulják, hogy a csendőrzárórral szemben fegyverükhöz nyúlni nem akarnak, akkor elég, ha a csendőrzárór a nyomatékos fellépést használja.

A csoporttal, tömeggel szemben történő fellépésnél a zárórvezetőnek mindig meg kell fontolnia,

— Jól van... És most befejezésül még csak ennyit: hogy indítaná meg jelen esetben az eljárást, hogy a károsodásnak elejét vegye s egyben a bűnözőket is ártalmatlanná tegye?...

— Elsősorban is meglátogatnám mint zárór a négy gazdát, elbeszélgetnék velök erről is, arról is, megtudnám tőlük a szándékaikat, nem készülődnek-e valahova és a beszédükből azt igyekeznék megállapítani, amit a „sullogó“ felhasználhat ellenük!...

— Nagyon jól van, Kovács!...

Pár nap múlva napszállaton megint betért hozzánk a nyomozó zárór...

Már meg is állapították, hogy öreg Szüri az, aki szombaton este, ahogy megmutatkozik a hold, kocsira ül a legényfiával és megyen a kecskeméti zöldvásárra igásokat venni... Vagyis otthagyja a tanyát, egy gyámoltalan béres, meg a felesége felügyelete alatt, istállón a kilenc növendékkel...

— Csak ide pályázhatik a tolvaj, meg a „sullogó“!...

— A tolvajt átengedem az uraknak, de a „sullogó“-nak ez lesz az utolsó disznósága...

— Hogy értsem ezt? — kérdezte Viola őrmester...

— Majd meglátja őrmester úr!...

Szombati nap volt, alkonyodott... A tanyától oldalt olyan százötven lépésre szerénykedett egy kis ákácliget... Annak a szélén futott egy gazzal benőtt meglehetősen mély árok, abban húzódott meg

már kora délután Viola őrmester, meg a próbacsendőr...

Ahogy rászóródott a tájra a szürkület hamva és ragyogni kezdtek a mennyei méceseskék, egyszer csak ropogni kezdett az erdőben a targaly, megérkezett a vendég: a „sullogó“ meg két tolvaj...

— Na, hogy leszünk, Kovács?...

— Figyelünk őrmester úr!...

— Jó!...

A három jómadár is lekuporodott az erdőben, a csendőröktől csak olyan 50—60 lépésre, szemmel tartva a tanyát...

Vártak... A zsványok Szüriék távozására, a csendőrök meg a zsványokra... Egyszer csak előkerült a hold, mire az udvaron mozgás támadt, befogtak a kocsiba, aztán felültek ketten — és elhajtottak... Csak azt nem lehetett a homályban megállapítani, hogy kik ülnek a kocsin...

Csönd... Csak a tücskök citeráztak... Aztán olyan kifestőóra múlva meglódlott a sullogó és mint az árnyék, szinte hason csúszva, megindult a tanya felé... A másik kettő maradt... Még az udvarra se ért a sullogó, már eléje szaladt dühös ugatással egy komondor... Valami volt a kezében — olyan ökölnyi gombócféle —, azt a kutya elé vetette, a kutya dühösen beleharapott... Abban a pillanatban megszűnt az ugatása, elkezdett forogni, kaparta a száját, földhöz verte magát, — de minden hang nélkül...

— Tudja mi ez, Kovács?...

hogy a rendelkezésre álló erő elégséges-e. Ha a járőrvezető úgy érezné, hogy a járőr ereje nem elegendő, bár utasításunk szerint segítséget kellene kérnie, mégis vegye figyelembe azt is, hogy a késedelmes, tétovázó fellépés a járőrre nézve csak hátrányos lehet. Vesse jól minden csendőr az emlékezetébe, hogy a határozott, bátor és az erélyes fellépés a sokszoros túlerővel szemben is biztosítja a sikert.

Nézzük meg, hogy a járőr tömeggel vagy csoporttal szemközt hogyan is helyezkedjék el. A járőrvezetőnek olyan messze és ott kell állania, ahonnan egyszerre az egész csoportot áttekintheti. Ez kb. olyan messze van a csoporttól, mint amilyen széles az, mert ilyen távolságról esik be az egész csoport a látószögbe. E távolság azonban csak olyan nagy lehet, hogy a járőr felszólítását a csoport minden embere meghallhassa. Ez esetben a járőrtárs lehetőleg olyan messze álljon fel a csoporttól, mint a járőr vezetője, de a járőrtárs maradjon járőrvezetője mellett 2–3 méterre, mert véleményem szerint, ha a járőr tagjai 20 méterre vagy ennél nagyobb távolságra távolodnak el egymástól, azok egyenkint leküzdhetők, mielőtt egymásnak segítséget nyújthattak volna.

Eddig láttuk, hogy a szolgálati fellépést miképp befolyásolhatja az, hogy a csendőr vagy csendőrrjárőr kívül szemben lép fel, most pedig nézzük meg a szolgálati felépést, miképp befolyásolhatja az a körülmény, hogy a csendőr hol kénytelen fellépni szolgálatilag. Mielőtt a kérdés részletes tárgyalásába kezdenék, le kell szögezmem, hogy a csendőr nem mindig tudja előre pontosan úgy kiválasztani

a szolgálati fellépés helyét, hogy a Szut. 302. pontjában foglaltakat teljes egészében megtarthassa, mert akár a hely szűke, akár pedig annak fedett volta nem engedi meg azt, hogy a csendőr az előírt távolságra helyezkedhessék el, de a járőrtárs az utasításnak „minden mozdulatát megfigyelhesse és járőrvezetőjét támadás ellen azonnal megvédelmezhesse” rendelkezését feltétlenül betarthatja.

Ezt a kérdést három részletben tárgyaljuk, és pedig: miképp fest a szolgálati fellépés zárt helyen, lakott helytől távol és végül az országhatár mentén olyan egyénnel szemben, akit a csendőr nem ismer és a szolgálati fellépésre más, mint a hely, ahol a szolgálati fellépés történik, befolyással nincsen.

Elgondolásom szerint a zárt hely lehet olyan, ahol a csendőr a kívánt távolságokat helyszűke miatt megtartani nem tudja, tehát a hely a szolgálati fellépésre szűk. Ilyen lehet például egy járőr szolgálati fellépése utazás közben, de hasonló lesz a járőr fellépése tömegben lévő egyénnel szemben is. Ilyen esetben sem a járőrvezető, sem pedig a járőrtárs nem tudja megtartani az utasítás rendelkezését, mert hiszen a hely kicsinysége és elzártsága nem engedi meg azt, hogy egy-két lépésre oldalt álljon fel a járőrtárs, míg a járőrvezető az egyént ne eresze három lépésnél közelebb magához. Ha a járőrnél ilyen esetben feltűzött szurony van, akkor a járőrtárs oldalt úgy álljon fel, hogy a járőrvezetője esetleges szuronyfegyverhasználatát ne akadályozza, viszont ő a támadás elhárítására azonnal szuronyfegyvert használhasson. Ilyen szolgálati fellépése lesz annak a csendőrrjárőrnek, melyik a tömegből emel ki valakit.

Ugyanez a szolgálati fellépés másképp fog festeni, mikor ugyanaz a csendőrrjárőr ugyanazzal a személlyel szemben, de egy konyhában, bútorozott szobában, avagy koresmahelyiség ivójában lép fel. Ha megfigyeljük ezeket a helyiségeket, azt látjuk, hogy úgy a járőrvezető, mint a járőrtárs itt az előírt távolságot azzal szemben, akivel szemben szolgálatilag felléptek, már fel tudják venni, de a szoba, vagy helyiség bútorzata akadályozni fogja esetleg abban, hogy a járőrtárs a járőrvezetőjét támadás ellen megvédelmezhesse. Ugyanis, ha a járőrvezető fel is tud úgy állani, hogy közte és aközött, akivel szemben fellépett, semmiféle bútor darab nincs, a járőrtárs esetleg ugyanezt nem tudja elérni, mert vagy közte és aközött, akivel szemben szolgálatilag felléptek, vagy közte, valamint járőrvezetője között valami bútor darab akadályozhatja az esetleges azonnali segítség nyújtását, illetve a támadás elhárítását. Így tehát ilyen helyen a járőrtárs hiába megy ki oldalt egy-két lépésre, mert azt a célt, amit el kellene érnie, hogy azt, kívül szemben felléptek, állandóan figyelemmel kísérsje s járőrtársát esetleges támadás ellen oltalmazza meg oldalról, a közben lévő asztal vagy egyéb bútorok miatt nem tudja foganatosítani. Ilyen helyzetben célszerűbb, ha a járőrvezető és a járőrtárs egy vonalban maradnak s egymástól 2–3 lépést oldalt álljanak fel, mert így a járőrtárs inkább lesz abban a helyzetben, hogy a megfigyelést eszközölhesse és a járőrvezetője ellen irányuló támadást elháríthassa. Ha még figyelembe vesszük, hogy ilyen helyen van a szolgálatilag fellépő csendőrrjárőr támadásnak leginkább kitéve, akkor látjuk, hogy ilyen helyen kell a csendőr hátát leginkább biztosítani. Ilyen helyen a járőr hátának

— Nem!...

— Csepüt vetett neki... Csirizbe mártott kőgombócot, amitől beragadt a szája... Pár perc és megfullad...

A sullogó bement az istállóba...

— Örmester úr, alázatosan jelentem: ezeket most fognám el, míg az az istállóban van!...

— Helyes!...

Fölugrottak...

— A törvény nevében!...

*

Megbilincseltek őket... Az a bitang sullogó meg addig kitapogatta és elrántotta a kilenc szöke növendék kötelét és kirugdalta őket az udvarra...

Mikor maga is kilépett, ott állt előtte töltött fegyverrel öreg Szüri és három lépésről, rozsdás zsindelyszöggel már belelőtt volna a sullogó hasába, ha Viola örmester az utolsó pillanatban meg nem fogja a karját...

— Maga nem ment el a kecskeméti zöldvásárra, Szüri bácsi?!

— Nem hát!...

— Hát ki ment el?...

— A fiam, meg a béres!...

— Hát osztán hogy maradt itthon?...

— Öreg Szuhay mondta, hogy jobb lesz bizony, ha itthon maradok!...

— De ha tudtam volna, hogy az urak kijönnek, most mégis a vásáron lennék, akkor nem féltettem volna a kilenc növendéket. Csak az a kár, hogy ezt az öreg puskát nem süthettem erre a bitangra...

biztosítása is inkább azt kívánja, hogy a csendőrjárőr tagjai egyvonalban maradjanak.

Zárthelynek tekinthetjük még a szolgálati fellépésnél a lakóházakkal beépített területet is, mert itt a szolgálatilag fellépő csendőr még korlátozva van szolgálati jogainak teljes kifejtésében, ugyanis egy esetleges fegyverhasználatnál szabadon nem használhatja azt, mert hiszen mások élete feltétlenül veszélyeztetve van. Beépített területen a csendőrjárőr egy olyan egyén elfogására — aki ellen a járőrnek fegyverét még használnia nem szabad — másokat is felszólítani köteles, tehát esetleges szökésnél polgári egyének segítségét is igénybe veheti a járőr. De a járőr ilyen helyen van leginkább kitéve annak a kellemetlenségnek, hogy a szolgálati fellépésnél körülötte csöndület keletkezik, ami a szolgálatilag fellépő csendőrjárőr eljárására lesz befolyással. Beépített területen foganatosított fellépésnél szinte elkerülhetetlen a kíváncsiaknak a csendőr körüli csoportosulása. Ez magával hozza azt is, hogy a járőr eljárása a csoportban lévők részéről megítélésnek lesz kitéve, ami hangos tetszés- vagy nemtetszésnyilvánításban fog főleg megnyilvánulni. Előreláthatólag a csoportnak az a része, mely a csendőr szolgálati ténykedését elejétől látta, az eljárást helyesléssel nézi. Míg azok, akik később jöttek és a csendőr eljárásának kezdetéről tudomásuk nincs, csak a csendőr által használt szigorúbb fellépést vagy kényszer alkalmazását látják, azok a csendőrrel szemben annak fogják pártját, kivel szemben a járőr fellépett. Így a csendőr körül keletkezett csoport két részre fog oszlani, egyik — esetleg a kisebbik rész — a csendőrnek fogja pártját, míg a másik a csendőrrel szemben áll s csak alkalmat vár arra, hogy az eljárás alatt levőnek segítségére legyen, még a csendőr megtámadása árán is. Mindezekből láthatjuk, hogy a járőrnek beépített területen a szolgálati fellépést úgy kell irányítania, hogy az a nyilvános helyen hamar befejeződjék, hogy az előbb említett csoport körülötte ne keletkezhesék. Ezt viszont csak úgy tudja elérni, hogy mindjárt a szolgálati fellépés elején — ha különösebb indok mást szükségessé nem tesz — nyomatékos fellépést alkalmaz és a szigorúbb rendszabályok alkalmazását is kilátásba helyezi, hogy minden ellenszegülést, vitatkozást eleve kizárjon és így a feltétlen engedelmességet biztosítsa.

A szolgálati fellépés lehet lakott helytől távol is. Ilyen helyen a csendőr segítségre nem számíthat, viszont fegyverét az utasítás értelmében szabadon használhatja, mert hiszen mások életét fegyverhasználatlaltal nem veszélyezteti. Ilyen helyen a szolgálati fellépést csak az befolyásolhatja, hogy a hely nyílt és áttekinthető-e, avagy az fedett területen történik. A nyílt helyen való fellépésnél csak a személy kiléte jön tekintetbe, míg a fedett területen már az is számít, hogy a hely köröskörül, vagy részben fedett-e. Ha a környék csak részben fedett, a járőrtárs arra az oldalra álljon, merre a terep fedett. A továbbiakban a szolgálati fellépést az egyén kiléte fogja meghatározni. Ha ellenben a szolgálati fellépés erősen fedett területen történik, ez esetben a csendőrnek külön elővigyázatot kell tanúsítania, mert hiszen fedett terepen a csendőrt váratlan támadás érheti és az, akivel szemben szolgálatilag fellépett, el is menekülhet.

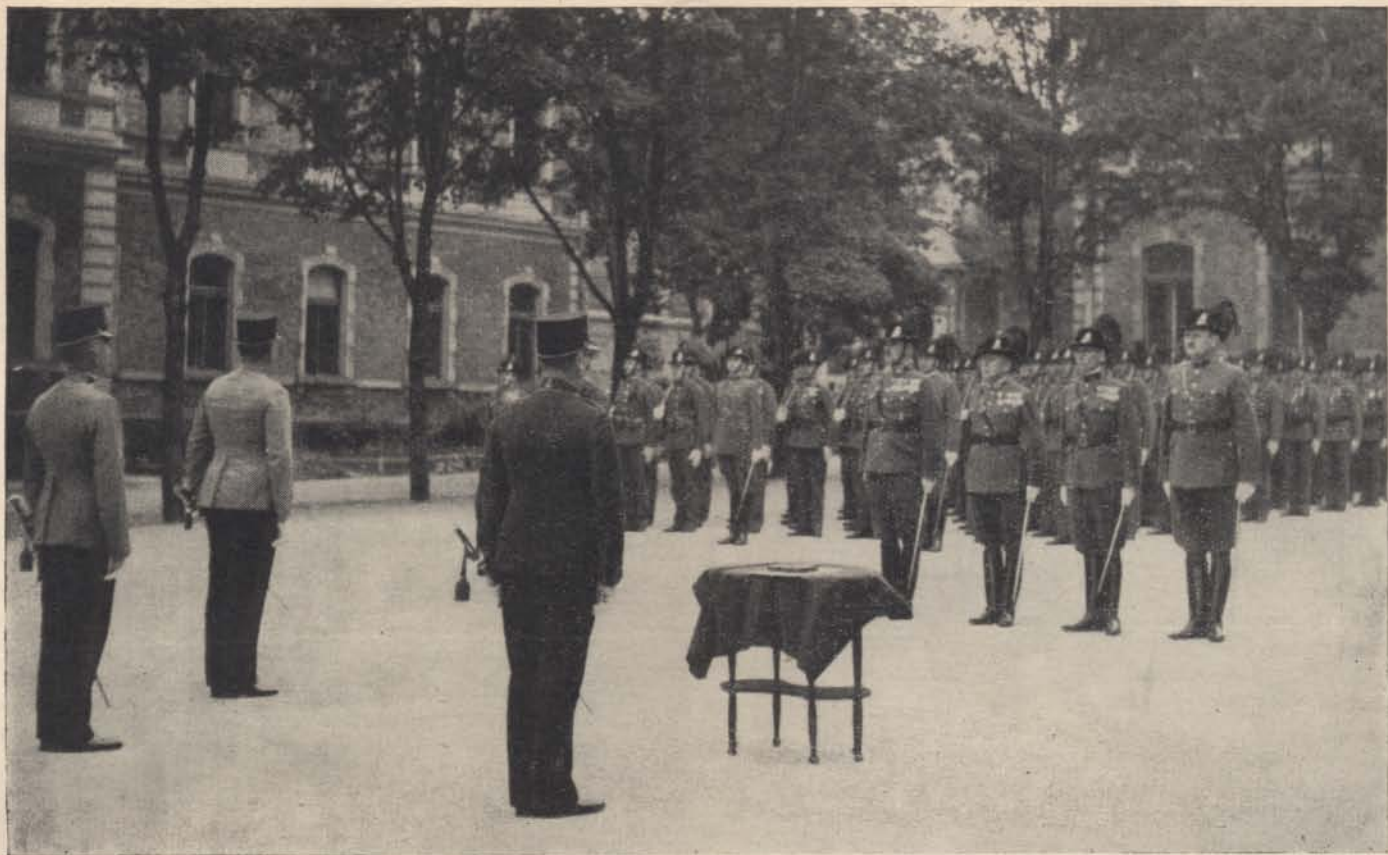
A helyet illetőleg a szolgálati fellépésre még

befolyással van az is, hogy a fellépés az országhatár mentén, avagy a háterszágban történik-e. A határszéli szolgálat rendszeres ellátására hivatva nem vagyunk, mégis ezt a szolgálatot szervesen kiegészítjük azáltal, hogy a határvonal jogosulatlan átlépését, áruk, fegyverek vagy államellenes nyomtatványok átcsempészését, állami berendezések, határjelek stb. megrongálását rendes szolgálatunk keretei között megakadályozzuk. Amint látjuk, határszéli szolgálatban a járőr nemcsak a közbiztonságnak, hanem az állam külső biztonságának is az őre. E kettős feladatához igazodik a határszélen vagy annak közelében a csendőr szolgálati fellépése is. Idegenekkel szemben, mikor azokat csupán ellenőrzi, illetve igazoltatja, de nem gyanusak, az egyszerű szolgálati fellépést használja ugyan, de udvarias magatartás mellett, viselkedése kimért és tiszteletet parancsoló legyen. Olyan idegen egyéneknek, akiket a csendőr a határforgalomban engedélyezett útvonalon talál és rendelkezéseinek megfeleltek, valamint hozzájuk gyanú nem fért, azoknak a csendőr részéről a legteljesebb támogatást meg kell adni. Viszont olyan idegenekkel szemben, akik szándékosan és a csendőr előzetes figyelmeztetése vagy útbaigazítása dacára büntetendő cselekményt követnek el, azokkal szemben a csendőr a nyomatékos fellépést alkalmazza, úgy, hogy a szolgálati fellépéssel az idegent a további törvénsértéstől elriassza.

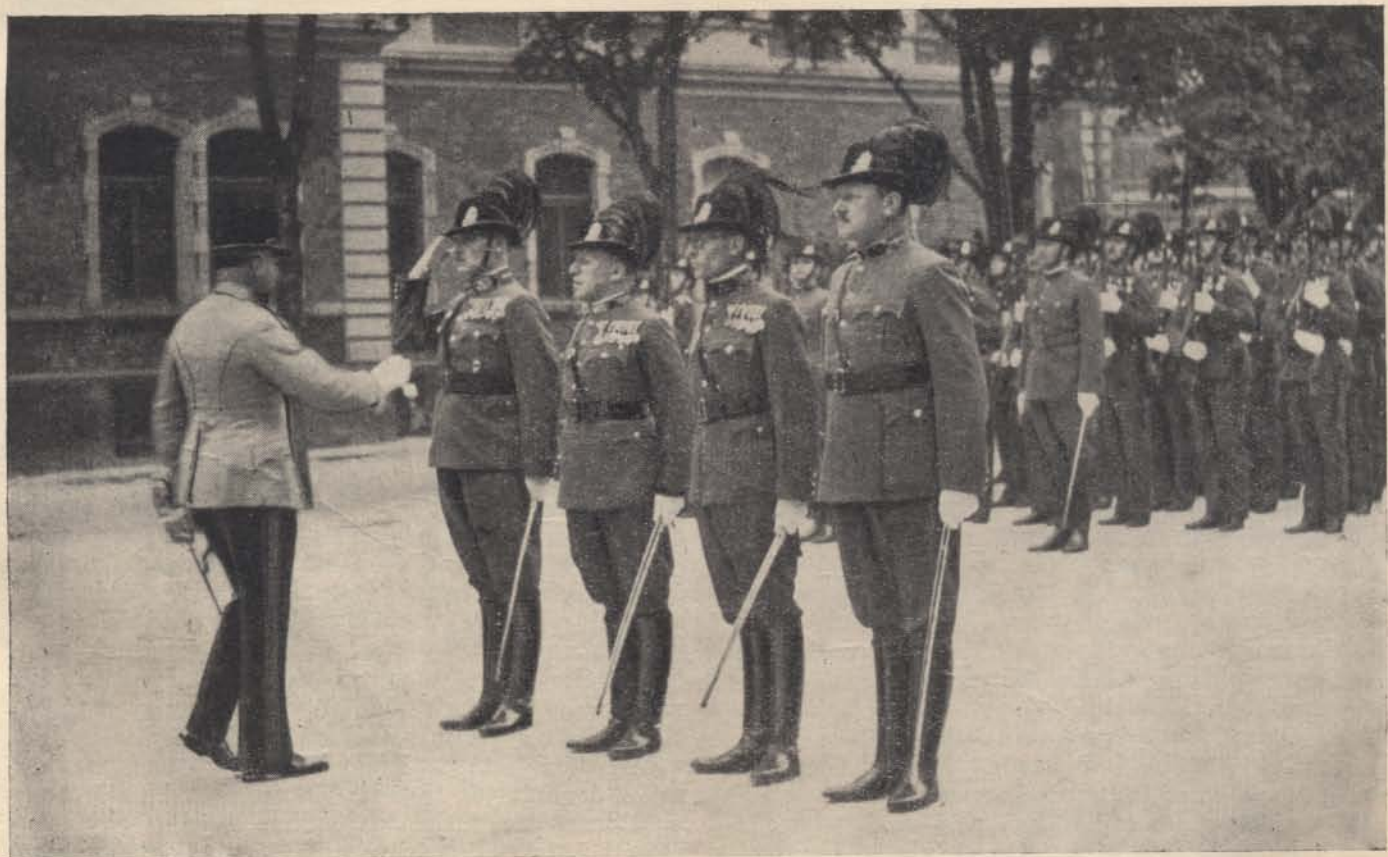
A határvonban, a határforgalomban engedélyezett útvonalon kívüli területen a csendőr szolgálati fellépésénél különös elővigyázattal járjon el és ezt az elővigyázatot annál inkább kell fokoznia, minél közelebb van a szolgálati fellépés a határvonalhoz.

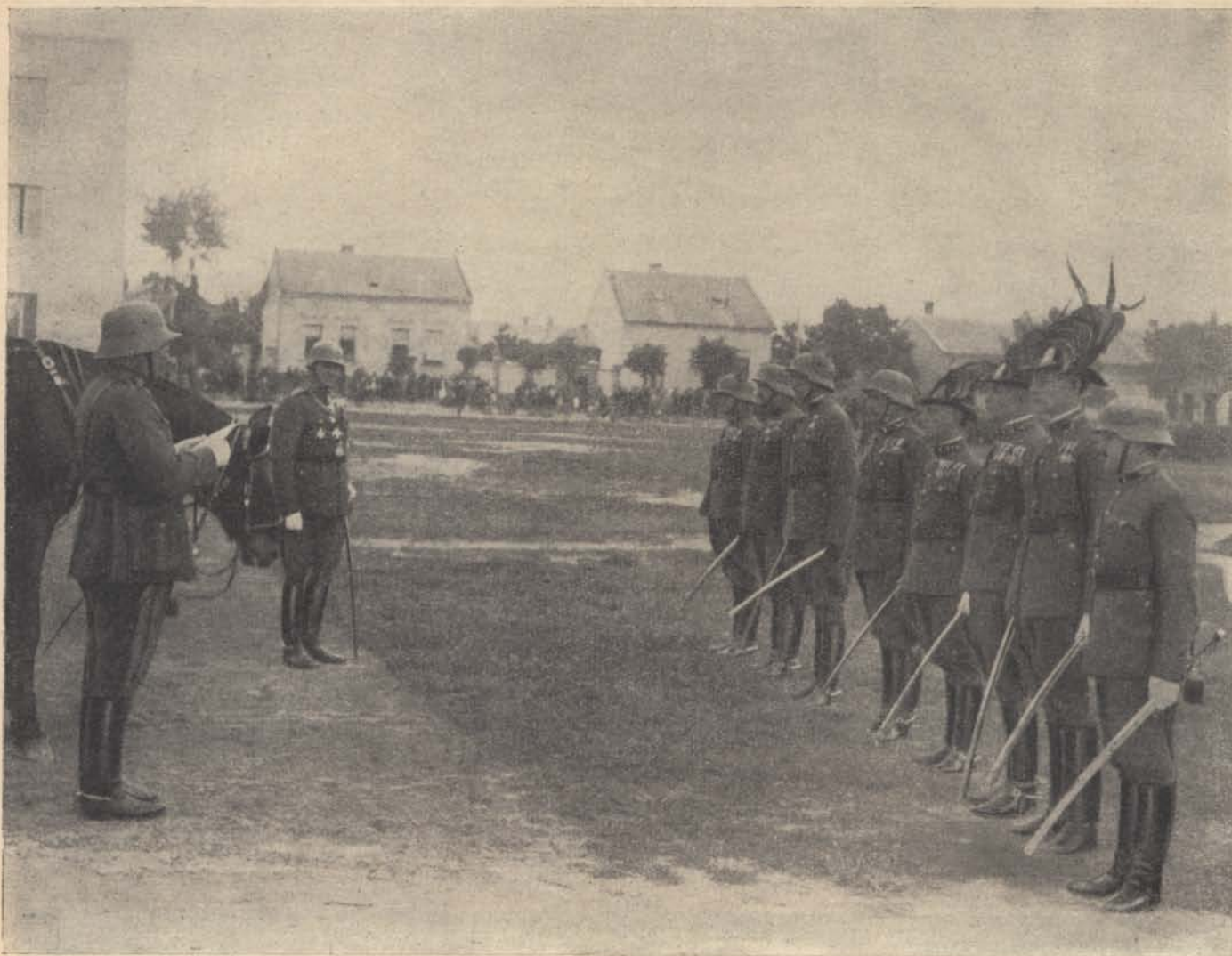
Végül a szolgálati fellépést befolyásolja az, hogy azt a csendőr nappal vagy éjjel foganatosította-e. Míg nappal a szolgálati fellépésre csak a személy és a hely bír befolyással, addig éjszaka a csendőr nagyobb elővigyázatot tanúsítson, mert sem a személyt, sem pedig ennek tevékenységét a csendőr jól nem láthatja. Ilyen éjszakai szolgálati fellépésnél a lökés helyzetbe vett puská lesz a célszerűbb, mert a csendőr egy nem várt támadást puska- vagy tusaütéssel avagy más fogással azonnal elháríthat, avagy szuronyát és löfegyverét is késedelem nélkül használhatja. Éjszaka — kivéve a holdvilágos és a téli havas éjszakát — a csendőr szolgálati fellépése ismeretlen egyének szemben inkább csak a figyelmeztetésre és elővezetésre szorítkozik, mert az igazoltatást a helyszínen elvégezni a világítási nehézségek miatt túl körülményesnek látszik. A végzett kísérletek azt mutatják, hogy sötét éjszaka bármily világító eszköznél a szolgálati fellépésnél való igénybevétele elvakítja a csendőrt, azaz a világítás után vagy harminc másodperc is kell ahhoz, míg a csendőr szeme ismét a sötétséghez szokik. Ez az az idő, mikor a csendőr a legnagyobb körültekintés mellett is félig-meddig ki van szolgáltatva annak, akivel szemben fellépett. Éjszaka ajánlatos a szolgálati eljárásokat zárt és világítható helyiségben elvégezni. Ez alól az eljárás alól csak akkor látok kivételt, mikor annak az egyének, kivel szemben a csendőr fellépett, világító eszköze van és magát a szolgálati eljárás alatt meg tudja világítani.

Mindezekből láthatjuk, hogy a szolgálati fellépés elején, mikor még a csendőr nem tudja, kivel vagy kikkel áll szemben, mikor nagyjában azok a tényezők, melyek a csendőr szolgálati fellépését irányíthatják.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 70. születésnapján adományozott kitüntetéssel *vitéz Falta László* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője díszíti fel *dr. vitéz Damasy Farkas* ezredest, *Nemesmonostory Jenő* őrnagyot, *Arbócz János* századost és *Bartos Ödön* főhadnagyot.

Székesfehérváron *vitéz Temessy Milán* tábornok, vegyesdandárparancsnok díszítette fel a *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* 70. születésnapján kitüntetett tiszteket, köztük *Récsey József, vitéz Demény Elemér* őrnagyokat és *Székely Ferenc* századost.

Vásári csalásokról.

Írta: IGNÉCZI KAROLY tiszthelyettes (Debrecen).

Ősszeköttetéseim révén sikerült a vásári csalók néhány fondorlatát, szélhámos eljárását megismerni. Ezeket ismertetem itt azért, hogy bajtársaim okulva azokon, a vásári csalók nagy számát minél eredményesebben és mielőbb „megritkítsák“.

Pénztárca dobás.

A tettesek ketten, esetleg hárman megjelennek az országos vásáron. Keresnek egy olyan embert, aki lovat, tehenet akar vásárolni, aki a jószágot nézegeti és alkuszik. A tettesek egyike — parasztruhába öltözve — odamegy az áldozathoz és bemutatkozik annak mint alkusz. Majd megkérdezi, hogy mit akar venni az áldozat. Kevés beszélgetés után azt mondja az áldozatnak, hogy tudna ő jó olesó tehenet (vagy más jószágot) ajánlani. Az ő községéből hajtotta be ide X. Y. gazda. A vásárba azonban nem tudta behozni, mert amikor a vásár bejáratához ért, akkor vette észre, hogy a marhalevelet odahaza hagyta. Ezekután a tettes hívja a kiszemelt áldozatot, hogy nézze meg a jószágot. Azt mondja annak, hogy itt áll a jószágos gazda a vásártól nem

messze. A sok beszédre az áldozat rendszerint beugrik, mert egyszerű, becsületes és másról is így gondolkodó ember. (A tettesek értelmesebb emberekkel nem próbálkoznak.) Ezután a tettes és az áldozat beszélgetve elindulnak a vásárból. A tettes oly irányba viszi az áldozatot, ahol kevesen járnak.

Amikor a tettes és az áldozat a vásártért elhagyják, akcióba lépnek a tettestársak is. Az egyik a megbeszélt irányba előre megy. (Ez úgy öltözik, mint az úriemberek szoktak.) A másik megfelelő távolságból követi őket. Az első legy alkalmas helyen papírral megtömött pénztárcáját elejti és tovább megy. Néha hátra néz és figyelni az áldozattal jövő társát. Ha az áldozat és a tettes a pénztárca közelébe érnek, akkor a tettes vagy felvéteti az áldozattal a pénztárcát, vagy pedig maga veszi fel és azt mondja annak, hogy most jó vásárt csinálnak, menjenek félre, nézzék meg, mi van a tárcában. Ha pénz van benne, megosztóznak. Rövid idő múlva a tárcát eldobó tettes odamegy hozzájuk és követeli tőlük a tárcáját. A tárca megtalálását azonban az áldozattal levő tettes tagadja és annyira beszél, hogy az áldozat ne juthasson szóhoz. Közben egy megbeszélt jellel tudomására adja társának, hogy kinél és melyik zsebben van az eldobott tárca.

Ekkor megérkezik a harmadik társ is. Ez ki-

jelenti, hogy ő látta, hogy az áldozat (vagy a vele volt társ) felvették a pénztárcáját. Az áldozat — mivel egy kicsit bűnösnek is érzi magát — megijed. Ekkor a vele volt tettes azt mondja társának: „hogya neni hiszi az úr, hogy nincsen nálunk a tárcá, hát motozzon meg bennünket“. Az első tettes ezután az áldozaton megkezdi a motozást. Az áldozatnak azt a zsebét, amelyikben az eldobott tárcá van, utoljára hagyja. Az áldozat zsebéből — annak holmijaival együtt — kivieszi a pénztárcáját. A harmadik társat megkéri, hogy fogja meg a tárcát, amíg ő motoz. A harmadik társ átveszi az áldozat pénztárcáját, kissé elfordul és kivieszi az áldozat pénzét. Majd visszafordul. A motozás vége felé az első tettes megtalálja a saját pénztárcáját is és ekkor azt mondja, hogy ez az ő tárcája. Kinyitja és közli, hogy megvan a pénze. Visszaadja az áldozat pénztárcáját és egyéb holmiját.

Ezután az első és harmadik társ elmegy. Az áldozattal volt tettes is hamarosan talál valamilyen ürügyet és odább áll. Az áldozat szintén igyekszik arról a helyről, mert fél, hogy a tárcát elvesztő úr visszajön és a csendőrségnek átadja. *Az áldozat ezután veszi észre, hogy nincsen pénze.* Ekkor még gondolkodik azon, hogy hol és ki lophatta el a pénzét. Nem gondol arra, hogy az az úriember vette volna el a pénzét, akinek a tárcáját ő megtalálta. Azt sem hiszi, hogy az az ember vette volna el, akinek a tárcá motozás közben át lett adva. Az áldozat csak ezután tesz feljelentést. A tettesek ekkor már régen elhagyták a községet.

Szöveteladás dugva.

A tettes megvesz 2—3 méter silány — olesó árut. Ezt a kabátja, vagy inge alá dugja. A vásáron kikeresi a megfelelő áldozatot és megszólítja. Majd elmondja neki, hogy ő soffőr, vagy kocsis egy rőfös zsidónál, aki igen keveset fizet neki. A zsidót szidja. Azt mondja az áldozatnak, hogy került neki a zsidótól egy öltöny ruhára való szövete és igen olesón adná el. Ha az áldozat megveszi, jól járnak mind a ketten. A vásárban egy félreeső helyre hívja az áldozatot, ahol annak megmutatja a szövet egy sarokrészét. Az áldozat örül, hogy jutányos áron jut ruhához és a szövetet megveszi. Ekkor a csaló azt mondja neki, hogy a szövetet dugja el, mert azt ő a zsidótól lopta, nehogy azt meglássa valaki. Az áldozat ezt meg is teszi. A szövetet csak odahaza nézi meg és ekkor látja, hogy milyen hitvány anyagot vett. Feljelentést azonban nem mer tenni, mert fél, hogy orgazdaságért megbüntetik. A tettes 3 m szöveten 10—15 pengőt keres.

Ékszeresalás.

Ennél a csalásnál a csalók éppen olyan fondorlattal dolgoznak, mint a szövetesalásnál. Megvesznek olesó dubléggyűrűket, fülbevalókat és órákat. Ezeket a vásárban azért árulják dugva, hogy így az áldozatnak ne legyen ideje az árut alaposan megnézni. Az áldozat nem tud olyan keveset ígérni egy tárgyért, hogy azért a csaló oda ne adná neki.

Szövetesalás.

Ezt a bűncselekményt a csaló úgy követi el, hogy magát álbosnyáknak tünteti fel. A bosnyákkal

szemben a bizalom régi idők óta megvan. Köztudomású az, hogy a bosnyák jó árut és olesón ad el.

A csaló vesz 3 m silány szövetet 10—12 pengőért és 3 m durva bélésnek való anyagot 3—4 pengőért. Ezután a vásáron másodmagával megjelenik. A vásáron a lacikonyhákban hol az egyik, hol egy másik ittas ember vállára dobja áruját és azt mondja: „sógor, neked eladni ez a szövet, mert nincs pénzed“. Erre a magyar parasztember megszégyenítve érzi magát, feléled benne az ősi virtus. Már amúgy is ittas, bátorsága több, ezért megkérdi a bosnyáktól, hogy mennyiért adja az áruját. A bosnyák kijelenti, hogy 100 pengőért adja. Ekkor az álbosnyák társa — aki parasztruhába öltözve már előzőleg elhelyezkedett az ittas emberek között — kijelenti, hogy ő ad érte 60 pengőt. A bosnyák ekkor azt mondja, hogy „magának nem adom, mert magának van pénze. Ennek a bácsinak adom, mert ennek nincsen pénze“. Közben az áldozatra mutat. A társ tovább kéri az árut. A bosnyák pedig ragaszkodik ahhoz, hogy az áldozatnak adja.

A társ ekkor észrevétlenül az áldozat hátamögé kerül és súgva mondja annak, hogy ez a szeszélyes bosnyák nem akarja neki adni a szövetet, pedig szüksége van rá. A szövet megér 70—80 pengőt. Pénzt mutat az áldozatnak és kéri azt, hogy vegye meg neki a szövetet. Majd ő kifizeti. Igér az áldozatnak 5—10 pengőt, ha olesón megveszi az árut.

Ha az áldozat kötélnek áll és alkudozni kezd a bosnyákkal, a társ figyel és hátrahúzódik. Amikor megvan az alkú — az áldozat hátranéz és keresi megbízóját, aki int neki, hogy fizesse ki. Ha az áldozat az árut kifizette, a társ azonnal eltűnik. Az álbosnyák szintén azonnal elhagyja az ivót — sőt a vásár területét is.

Az áldozat csak kijózanodása után eszmél rá, hogy becsapták.

Hilózás.

Egyes vásári kereskedők az országos vásárokon szívesen alkalmazzák a hilózókat. Ezek az áruk eladásáért pénzt nem kérnek a kereskedőtől. Saját kockázatukra és abból remélt haszonra dolgoznak. Ezek a csalók kétféleképpen csalnak:

1. Lespékeléssel (méteres áruból történt visszalopás).
2. Pénzhilózással (visszadásnál történt csalás).

Lespékelés.

Rőföskereskedőknél fordul elő. A hilózó a lécméterest a vevő kezébe adja, hogy ezzel maga iránt nagyobb bizalmat keltsen. Ő a rőfösárut húzza a métereshez. Amikor egy métert lemér, akkor jobbkezzével a vásznat — szövetet — továbbhúzza, balkezzével pedig a vásznon 15—20 cm-t a lemért vége felé csúszik. A szövet továbbhúzása után a jobbkez, a balkéz helyén megfogja a szövetet, a balkéz pedig lejjebb csúszik a vásznon. Ezalatt történik a 15—20 cm visszalopása. Annyiszor ismétlődik, ahány métert lemértek. A vevő ezt nem veszi észre, mert a méterest figyeli. Azt számolja, hogy hány métert mértek le. A lemérés pedig olyan gyorsan történik, hogy a lopást csak az veheti észre, aki ezt figyeli. Az egyszerű ember nem is kételkedik a megvett áru hiányosságában, mert a szeme előtt mérte meg a kereskedő méterenként legalább 5 cm-el bővebben az árut.

(De már azért sem kételkedhetik, mert az az úriember, aki olyan szépen beszélt velem, nem csálhatja meg.)

Lemérés után a hilózó az árut gyorsan papírba csomagolja, hogy a vevőnek nehogy eszébe jusson az, hogy még egyszer megmértesse. Így a vevő csak odahaza méri le az árut. Ekkor látja, hogy abból méterenként legalább 15–20 cm hiányzik. Ekkor már a vásár elmúlt. A kereskedő pedig másik vásárra ment.

Ha a kereskedő a csalás felfedezésekor a vásárra volna, akkor azt mondja a csendőrnek, hogy a vevőt nem ismeri. Egyforma vászonból sok vég van a vásárra. Keressék azt a sátrat, ahol a vevő áruját vette. Legtöbb esetben feljelentést sem tesznek.

Pénzhilózás.

Ez a csalás a vásárokon bármely forgalmas elárusítási sátorban előfordulhat. A tulajdonos itt is tudja, hogy csaló dolgozik. Ennél a csalásnál nem a főnök szedi be a pénzt a vásárlóközönségtől, hanem a csaló, mert a főnök hilózni nem tud, vagy — nem akar.

A csaló előtt a kiszolgálóasztalon van egy pénztárca letéve. Ez alá 10, 20 és 50 pengős bankjegyek vannak összehajtva. Ha az áldozat pl. 50 pengőssel fizet, akkor a csaló elveszi a pénzt és megkérdezi a főnöktől, hogy mennyi marad. A vevő a főnök felé néz, aki megkérdi a vevőt: mi is volt, kérem? Ezalatt persze a főnökre néz, a hilózó pedig addig kieseréli az 50 pengőt a tárca alatt elrejtett 20 pengőssel és ezt a kezébe fogja. Megkezd a visszaadást. Közben a főnök, vagy másik társ, már megfigyelte, hogy az áldozat milyen pénzzel fizetett és a tárca alól a csaló által odatett 50 pengőt elveszi. A csaló 20 pengősből ad vissza az áldozatnak. Hiába kiabál, hogy 50 pengőssel fizetett, felmutatják neki, hogy az egész asztalon nincs olyan...

Egy másik fogás az, hogy a pénztárca a csaló kezében van. A tárca alsó felén van a 20 pengős összehajtva. Ebben az esetben a csaló a pénztárca tetejére teszi az összehajtott 50 pengőt és egy pillanat alatt a tárcát lefordítja. Így a 20 pengős marad felül.

Harmadik eset az, amikor a csaló a 20 pengőt már előre a kezébe veszi és az 50 pengőt ebbe csomagolja be. A 20 pengőt így tartja a kezében. Megrögzött hilózó úgy hajtja végre ezt az unplankolási (csaló nyelven csomagolást jelent) esetet, hogy nem lehet észrevenni.

Ha az áldozat a visszaadáskor azt mondja, hogy ő 50 pengőssel fizetett, a csaló erélyesen tiltakozik és megmutatja a kezében levő 20 pengőt és azt mondja, hogy azt adta az áldozat neki. Az áldozat nem tudja elképzelni, hogy hova lett az ő 50 pengőse, mikor hazulról 50 pengőt hozott magával. Ha az áldozat nagyon követelődzik, akkor a csaló megmutatja neki az előtte levő pénzes kötenyt. Természetes, hogy az áldozat 50 pengőt nem talál.

Ha az áldozat ezek után sem nyugszik bele a dologba, csendőrt hív, akkor a csaló arra hivatkozik, hogy van-e olyan tanuja az áldozatnak, aki látta, hogy 50 pengőssel fizetett. Ha az áldozatnak tanuja mégis akadna, vagy a csendőr erélyesen lépne fel, akkor a csaló azt mondja, hogy tévedésről van szó.

Az 50 pengőt megtalálta. Ebből az áldozatnak vissza ad. Ez a legritkább eset, mert legtöbbször az áldozatnak nincsenek tanúi, a pénze számát nem tudja. Az 50 pengősnek jegye nincsen. Ezt a csaló tudja és ki is használja s ha fel is mutatja az 50 pengőt, azt határozottan teheti, hiszen minden kereskedőnél lehet a vásárra 50 pengős.

Vándorló pénzváltás.

A tettesek rendszerint ketten dolgoznak. A tettesek egyike oda megy a kiszemelt áldozathoz és megkéri, hogy váltson fel neki 100 pengőt. Ha az áldozat váltani kezdi a pénzt és a csaló markába olvassa, akkor a csaló kezeit egymásfelé tartja, mondván: el ne vigye a szél a pénzt. Közben az alsó kezével egy 10 pengőt eltüntet az ujjai közé. Amikor az áldozat a pénzt megolvassa, akkor a csaló azt mondja, hogy ő még vissza olvassa egyszer a pénzt, mert az olvasva jó. A vissza olvasás után a pénz 10 pengővel kevesebb, mert a 10 pengős a csaló ujjai között a keze feje felőli részen a föld felé néz. Az áldozat ekkor restelli, hogy tévedett és átadja a hiányzó 10 pengőt. Ha pedig ragaszkodik ahhoz, hogy ő 100 pengőt olvasott át, akkor odamegy a csaló társa és azt mondja, hogy nincsen igaza az áldozatnak, mert ő látta, hogy csak 90 pengőt olvasott át. Az áldozat ekkor megijed, s a pénzt átadja, mert azt látja, hogy már neki úgy sem lenne igaza, mert a csalónak tanuja van. Ha az áldozat csendőrt hívna, a társ akkor is tanuskodna amellett, hogy az áldozat csak 90 pengőt adott át. A csendőr sem tudhatja azt, hogy a két csaló egymás társa. A csendőr elébe azonban ritkán kerül a dolog, mert az áldozat tényleg elhiszi, hogy tévedett. Ezt a hitet a tanu megjelenése is megerősíti benne.

Pénzlocsolás.

A tettesek ketten, esetleg hárman működnek. Több 10 pengőt szednek össze és a vásárra kérik a kiszemelt áldozatot, hogy a pénzt váltsa fel. Ha az áldozat váltja a pénzt, a csaló csak félmarkát tartja. Mikor az áldozat a csaló markába olvassa a pénzt, akkor a csaló társa odamegy és azt mondja a csalónak, hogy „gyere már gyorsan, én már váltottam pénzt. Minek az a sok aprópénz. A kocsit (vagy autót) itt hagy, ha nem sietünk”. Ekkor a csaló bocsánatot kér az áldozattól. A 10 pengőt visszaveszi és az aprópénzt az áldozat markába önti. Közben a hüvelyk- és kisujja kezefejében levő izületeivel egy-két darab pengőt visszatart. Az áldozat a pénzt rendszerint nem olvassa meg, hanem elteszi, mivel úgy látja, hogy a csaló azt a pénzt öntötte vissza a markába, amit ő olvasott ki neki.

A pénzlocsolást alkalmazzák a vásári árusok is. Ezek azt mondják az áldozatnak, hogy olvassa csak vissza a pénzt, hogy biztosak legyenek. Amikor az áldozat vissza olvassa a pénzt, akkor annak markába töltik. Az áldozat a pénzt elteszi, mert azt kétszer olvasták át és mindig megvolt. 2–3 pengő az előbbihez hasonlóan ebből is a csaló markába marad.

A vásári árusok ezen fajtája már úgy megy a vásárra, hogy igen sok aprópénzt visz magával. 20 és 50 pengősből is aprópénzzel ad vissza. Az ilyen csalók leleplezése nagyon nehéz, mert ha az áldozat a pénzt megolvassa, követelődik vagy csendőrt hív, a csaló azt mondja, hogy tévedésről lehet szó. A pénzt kiegészíti.

Tehéncsalás.

A tehéncsalók hárman, négyen működnek. Egy nő mindig van köztük. Korán reggel a vásárbán megvesznek egy mutatós tehenet és azt 10—20 pengővel leelőlegezik. Ekkor átadják a csoportban levő nőtársuknak, ki a tehenet árulja. A nőtárs, mint vasutasné vagy majorosné tünteti fel magát azért, mert ezek jó teheneket szoktak tartani. Azt mondja, hogy a tehén saját nevelése. Azt muszáj neki eladni, mert a férje beteg, vagy a leánya férjhez ment. A tehén árát persze „jól” megszabja.

Az egyik térfitárs odamegy hozzá és állandóan alkuszik a tehenre. A nő nem enged semmit. Majd amikor azt látják, hogy más vevő is megy arra, akkor a nő hangosan azt mondja az alkudozó társnak, hogy „menjen innen és hagyjon nekem békét, annyiért nem adom a tehenet”. A társ ragaszkodik a tehén megvételehez. Erre a nő kijelenti, hogy ha nem hagy neki békét, csendőrt hívhat. Ekkor a társ odamegy ahhoz az emberhez, aki a tehenet nézi. Azt megszólítja és mondja annak, hogy már reggel óta kéri ezt a tehenet, de ez a vasutasné nem akar engedni. Már össze is vezett vele. Közben a vasutasné szidja. Elmondja, hogy ő ismeri a tehenet és tudja, hogy az nagyon jó. Megkéri az áldozatot, hogy vegye meg neki a tehenet. (Közben pénzt mutat.) Ha megveszi, fizet neki 10 pengő alkusz díjat. Az áldozat ezután odamegy a tehénes nőhöz és alkudni kezd. Ekkor odamegy a harmadik társ is és kérdi, hogy mennyiért adják a tehenet. Majd azt nézegeti. Az áruló nő ekkor kijelenti, hogy ez a jó ember alkuszik a tehenre. A harmadik társ nem tágít a tehén mellől. Úgy tünteti fel a dolgot, mintha azt várná, hogy az áldozat lépjen félre és ő azonnal megveszi a tehenet. A pénzt a kezében tartja. Az áldozat szeretné a 10 pengőt is megkeresni, de azt is látja, hogy a tehenet sokan kérik, így gondolja azt, hogy az megéri a pénzt, így jobban kezd ígérni. A tehenet megveszi, leelőlegezi, vagy egészen kifizeti. Az a társ, aki megkérte az áldozatot a tehén megvételére, ekkorra már eltűnik. Társaival együtt haszon illleti a fondorlatos vásárból. Most a negyedik társan a sor, hiszen még járlat is kell!

A negyedik társ figyel, hogy mikor kél el a tehén és ha elkelt, odamegy ahhoz az emberhez, akitől a tehenet reggel megvették. Azt kifizeti és a járlatot magához véve, odamegy a nő társához s annak átadja. Úgy tünteti fel magát, mintha a nő férje vagy társa volna. Előfordul az is, hogy egy ilyen leelőlegezett tehén tulajdonosa követeli a pénzt és a csendőrhöz megy azzal, hogy már ez az ember reggel megvette a tehenét és még mindig nem fizette ki. Követeli a pénzt vagy a tehenet. Ha a csalók azt látják, hogy a tehenet nem tudják eladni, akkor vissza adják a tulajdonosának. Ilyenkor a nő azt mondja, hogy a férje nem érkezett meg a pénzzel és így nem tudja a tehenet kifizetni. Az előleg ilyenkor a tehén gazdájánál marad. A csalók pedig örülnek, hogy ilyen simán megúszták a dolgot.

Van olyan eset is, amikor a megvételkor kifizetik a csalók a tehén árát. Ebben az esetben elviszik a tehenet a legközelebbi vásárra, vagy pedig oda adják, ahogyan veszik.

Az áldozat csak akkor veszi észre, hogy be van esapva, amikor az árak felől érdeklődik, vagy a

megbízóját nem találja meg. Ha az áldozat a nyomozó közeghez megy, azzal kezdi, hogy vett egy tehenet és ezt igen drágán vette. Ő nem is akart tehenet venni. Erre a természetes felelet az, hogy látta mit vett, miért vette meg.

Én ezeket a csalásokat ismertem meg, örülnék, ha bajtársaim hasznát vennék ismertetésemnek. *(Mi pedig annak örülnénk, ha minél több ilyen csalót ismertethetnénk olvasóinkkal, ezért hozzászólásokat szívesen veszünk. Szerk.)*

Csendőrhistóriák.**Az aradi tizenhárom.**

Az örsiroda falán sok miniszteri és felügyelői kép volt. Hogyan, hogyan nem, éppen tizenhárom. A szakácsné, söprögetéskor, el-elnézegette azokat és egyszer tünődve azt mondja Farkas törzsörmes-ternek:

— Én nem tudom, Farkas úr, nálunk a község-házán is megvan az aradi vértanuk képe, de azon az egy képen rajta van valamennyi. És Damjanich a közepén van. Az urak meg itt legszélre tették.

Legszélen Panajott tábornok úr képe volt...

Mit kell tanulni?

Nagy ujság volt, mikor életbelépett az „Iránylevek az örsökön való továbbképzésre”, amelyekkel együtt a csendőrök megkapták a Foglalkozási jegyzéket. Bakos csendőr éppen a szárnyszékhelyen volt elővezetésen s ott remekül megtapasztalta, hogy mennyit és hogyan kell tanulni a Foglalkozási jegyzék szerint. Otthon aztán neki kezdett nagybiztosan a magyarázatnak:

— Nézzétek, gyerekek, ezt a keskeny, függőleges rovatot. Itt fel vannak sorolva az évek 1935-től 1940-ig. A széles függőleges rovatban pedig a tananyag van. Minden évben annyit kell megtanulni a tananyagból, amennyi az évszám rovatával egyirányban van. 1935 már elmúlt, tehát a Szótot, Nyutot, Nyomozástant és a Csüszet egyáltalán nem kell megtanulni. 1936-tól pedig fokozatosan mindig kevesebb az anyag, úgyhogy 1940-re csak a Havi zsold marad a Csendőrségi Zsebkönyvből...

Előhaladás.

Kenyeres Bálint tanyája tereptárgy a második számban. Szereti az öreg a csendőröket, annál inkább, mert fia is csendőr. Szeret elbeszélgetni az öreg. A fia... a fia... Örmester már a debreceni kerületnél. Legutóbb azt ujságolta, hogy fia valami felső iskolában van Szombathelyen. Hozzáteszi, hogy ha azt kitanulja, mindjárt törzsörmes-ter lesz, aztán tiszthelyettes, alhadnagy, aztán így följebb, följebb...

Tájszólás.

Nem tudni, melyik nyelvjárás szerint, egyik törzsörmes-ter bevonultatás helyett mindig azt mondta: „bevoníttatás”.

Akkoriban még meg volt a kutyatelep, anonnán egy örmestert kutyával együtt vezényeltek arra az örsre, amelyiken a tájszóló törzsörmes-ter

volt. Bevonuláskor ő volt a legidősebb s mikor a kutyás őrmester jelentkezett nála, azt mondta neki:

— Pajtás, bevoníttatom a kutyádat is a havi-füzetbe!

— Nehéz lesz, — felelt amaz némi tünődés után, — de próbáld meg, lépj a farkára!

Az utazás.

Akkoriban történt, amikor még olyanokat is felvettek a testülethez, akik előzetesen nem voltak katonák.

Egy őrnagy elhaladt a laktanya folyosóján. Az egyik szobából erélyes hang hallatszott:

— „Győr! Szombathely felé átszállni!”

Először ügyet sem vetett rá, de mikor visszafelé jövet ismét hallotta a fentírt szavakat a kérdéses legénységi szobából kiszűrődni, a kíváncsiságtól sarkalva belépett.

A szobában a helyzet a következő volt:

Az ágyak félre voltak húzva. Az egyik falnál állt egy szekrény, szemközt egy másik szekrény, középen egy hosszú, kecskelábú asztal, az ajtóval szemközt pedig egy őrmester.

— Mit csinál ön?

— Két sváb emberünket Szombathelyre vezényelték és ezeket tanítom utazni.

— Na, és mire jó az az asztal közepütt?

— Az jelképezi Győrben az alagutat!

— Na, hadd lássam, hogy hogyan tanítja őket utazni!

— Győr! Szombathely felé átszállni! — harsant fel az őrmester hangja, ki tudja, már hányadszor.

Erre kivágódott a jobboldali szekrény ajtaja, két menetöltözetben lévő próbaesendőr ugrott ki belőle, villámgyorsan átsiklottak az asztal alatt, a baloldali szekrénybe bebújtak és az ajtaját behúzták maguk mögött.

Másnap — mikor Győrbe ért a vonat — a kalauz kiáltotta:

— Győr! Szombathely felé átszállni!

Erre kiugrott a vonatból a két vitéz Átfutottak az alagút alatt és beszálltak a legközelebbi vonatba. Az a vonat meg visszavitte őket. Mikor késedelmes bevonulásuk miatt felelősségre vonták őket, mindketten egyértelműleg azt vallották, hogy az őrmester nem jól tanította meg őket utazni.

Nehéz helyzet.

A próbaesendőrt kiküldik a községbe N. N.-hez azzal, hogy mondja meg annak, hogy este 7 órára fontos ügyben jöjjön be a laktanyába. A próbaesendőr gyorsan kardot köt, de közben kételyei támadnak a parancs teljesítését illetőleg, ezért visszamenve az őrsparancsnokhoz, parancsot kér, hogy mit mondjon az illetőnek, ha nem találja meg.

Kinek van igaza?

Erdélyünk nagy hegyei közé eldugott egyik kis faluban történt ez az eset. A szereplő hőse akkor fiatal járőrvezető volt, ma öreg alhadnagy, szakaszparancsnok. Nos, hát a járőr megérkezett a

faluba, ahol nagy kiabálás és szokatlan nyüzsgésmozgás volt. Hamarosan jelentkezett a felfordulás oka egy elszabadult, megvadult bika személyében, mely éppen a járőr felé tartott, közben a megfélemezésre siető néhány bátor legényt egyszerűen felöklelte. A fiatal járőrvezetőnek azonnal cselekednie kellett. Nem látott más választást, mint a puska-ját. Egy biztos lövéssel leterítette a megvadult állatot s ezzel helyreállította az utca biztonságát. Nem így gondolkozott azonban a község bölcs vezetőisége, amely szerint okos ember félreáll a megvadult bika elől s így magára veszen, aki bajba jut. A bika éppen a községé volt s ezért az előljáróság beperelte a kincstárt, hogy az ok nélkül agyonlőtt bika árát megkapja. Jött a kivizsgálás s a fiatal járőrvezető bizony izzadt, hogy mi lesz most. Nem lett volna-e jobb, ha pusztá kézzel igyekszik megfélemezni az állatot, vagy pedig egyszerűen futni hagyja. Végre gyötrő hónapok után megérkezett a bíróság ítélete: a községet a kilőtt töltny ára fejében 16 fillér megtérítésére kötelezte, a keresetével pedig elutasította.

Emberismeret.

A vasútállomáson szolgálaton kívül megjelenő fiatal csendőrrel közli a jegykiadó, hogy egy földműves gyanus pengőssel fizetett. Meg is mutatja a közelben álldogáló embert s annak a véleményének ad kifejezést, hogy biztosan az illető maga gyárt hamis pénzt. A csendőr nézi, nézi a meggyanusított egyszerű embert, majd kijelenti a jegykiadónak, hogy: „Nincs ennek melódiája hozzá”.

Szemle végén.

Valahol az eperjesi szárnyánál történt. A tót atyafi próbaesendőr semmiképpen nem tudta megtanulni a fegyverhasználati paragrafut, se a Btk-et. Az őrsparancsnok minden vizsgáztatás után megmondta neki: „...ki hívta magát ide? Nem hívta magát ide senki!” A kardvívásnál, a töltny-rejtsnél is kijutott ebből egynéhányszor, tán nem is ok nélkül. Lassan az atyafi megtanulta hibátlanul: nem hívta ide magát senki!

Nyugodt napokban még csak csendes volt az őrsparancsnok hangja, de amikor szemle hírért hozta a szél, a hangjában több volt az ingerültség és a meggyőződés is, meg az élesség is...

Egyszer aztán elromlott a hírszolgálat s a kerületi parancsnok úr betoppant szemlére. Velejött azonban a jószerecse is, mert a szemle jól sikerült. S hogy most már semmi baj se legyen, az utolsó szemle tevékenységhez, a kihallgatáshoz kellően begyakorolta még az utolsó tíz perc alatt a legénységet. A tót próbaesendőrrre igen szigorúan ráparancsolt, hogyan és mit jelentsen, mert „jegyezze meg, hogy nem hívta ide magát senki s ha bajt csinál, hát...”

Az ajtó nyílt. A legyek is elhallgattak. Hat megcövekésedett ember állott a folyosón. Balszárnyon a próbaesendőr.

Eléje lép a kerületi parancsnok úr. Az atyafi keményen tiszteleg, csak úgy ropog a karja és jelenti: „Alezredes úr... alásan jelentem... nem... nem hívta ide magát senki!”

Távollét...

Nagy szárazság volt. Az örs laktanya kútja igen gyéren adta a vizet, amit adott, az is iszapos volt. A laktanyatulajdonos, szokása szerint csak halogatta a kút kitisztíttatását, már pedig a jó vízre égetően szükség lett volna. Ezért az örs elhatározta, hogy házilag fogják a kutat kitisztítani. Tudniillik házilag mindent meg lehet csinálni — nálunk.

Az elhatározást tett követte. Két markos csendőr kihúzta a kútból az iszapos vizet, az örsparancsnok pedig nekivetközött, illetve egy erre a célra igen alkalmasnak mutakozó selejt vadászkalapot a fejére nyomott és leereszkedett a kútba, hogy ott körülnézzen. A nagy forróságban hűsölni akart.

Alig volt lent néhány percig, megérkezett a szomszédos örs egyik járőre és a járőrvezető a kút kávájára hajolva lejelentette, hogy az elővezetendő egyéneket a szolgabírói hivatalban akadály nélkül átadta és kérte szolgálati lapjának sürgős láttamozását, mert — úgymond — megy a vonatjuk.

Az örsparancsnok utasította az egyik fiatalabb csendőrt, hogy a szolgálati lapon a járőrnek az örsön történt megjelenését igazolja. Ez be is ment az örsirodába, hozzáfogott a bevezetéshez, de nem talált alkalmas jelzöt, amivel az örsparancsnok távollétét a legszabatosabban kifejezhetné volna. Hosszabb töprengés után végre beírta a való igazságot, hogy: „Örsparancsnok a kútban: N. csendőr.”

KATONAI ISMERÉTEK.

Technikai újdonságok.

(Befejező közlemény.)

Több államban évek óta folynak kísérletek, hogy különböző sugarak segítségével a felhők fölött láthatatlan repülőgépeket, vagy a köd leple alatt közeledő hadihajókat felkutassák. Ezt a kérdést állítólag sikeresen oldotta meg egy angol tiszt repülőgépek helyzetének pontos megállapításánál.

A készülék által gerjesztett infra vörös sugarak ködön, füstön, felhőkön áthatolnak s mihelyt egy láthatatlan repülőgép a sugárkévét keresztezi, a készülék ezt halló, vagy látó jelekkel jelzi. Két készülék egyidejű alkalmazásával a repülőgép magassága, iránya és távolsága is megállapítható. A készülék a légvédelmi üteggel úgy van összekapcsolva, hogy a tüzelés a célra vonatkoztatott helyes löelemekkel automatikusan kiváltódik, ha a repülőgép keresztezi a sugárkévét. A repülőgép sebessége következtében előálló időkülönbséget a készülék kiküszöböli s így a hatásos tüzelés előfeltételei adva vannak. A készülékkel a felhők felett a földtől 6 km-re levő repülőgépek és ködön 30 km-re levő hajók helyzete biztosan megállapítható,

Hasonló célt szolgál egy másik készülék, mely rövid hullámmal dolgozik. A sugár a hajó menetirányától oldalt 45° — 45° alatt ingó mozgást végez. Ha útjába hajó kerül, ezt hangszórójelzéssel tudatja a parancsnoki toronnyal. Hatótávolsága 7—8 km.

Szakemberek ezt a készüléket igen nagy jelentőségűnek tartják, már csak azért is, mert számolni kell azzal, hogy a jövő háború repülőgépei hangtompítóval lesznek felszerelve s így a gépek helymeghatározásánál a jelenlegi fülelőkészülékek nem fognak megfelelni.

*

A harcokosi nagy sebességénél, páncélozottságánál és könnyű terepjáró képességénél fogva a harc számottevő tényezője, mely hatását a géppuska- vagy lövegűzzel, esetleg mindkettő együttes alkalmazásával fejti ki.

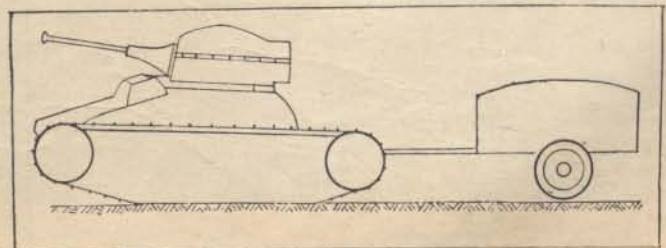
Bizonyos helyzetben és célok ellen újabban a harcokosikat lángszórókkal szerelik fel. A lángszóró két tartályból és egy vezető csőből áll. Az egyik tartályban nagynyomású sűrített levegőt, a másikban pedig alacsony hőfokon gyulladó benzint, benzol, kátrány keveréket helyeznek el. A keveréket a sűrített levegő nyomása a vezető csővön át nagy erővel kb. 50—80 méterre sugáralakban lövi ki, miközben a vezetőcső végére szerelt készülék a keveréket meggyújtja.

A terepre égve kicsapódó és hatalmas füstöt fejlesztő lángsugár súlyos égési sebeket ejt és nem lekicsinyelendő demoralizáló hatást fejt ki. Az olaszok a lángszórós harcokosit az abesszin hadjáratban igen eredményesen használták.

A lángszórós harcokosi a terepen kb. 20—30 km/óra sebességgel halad, szorosán a gyalogsággal együttműködve harcol. Különösen eredményesen alkalmazható ellenséges harcokosik ellen és főleg oly ellenség ellen, melyet géppuskatűzzel nem lehet leküzdeni (mély árkokban, házakban, pincékben rejtőzött ellenség). A lángszórós harcokosi a gyúlékony anyagot az ábrán látható páncélozott taligán vontatja maga után. Ugyanezen berendezéssel a harcokosi tartós mesterséges ködösítésre is alkalmas: ez esetben a tartályban ködanyagot szállítanak.

*

Az ellenséges légi erő bombázógépeivel szemben a megtámadott az elhárítás számos módját alkalmazza. A legbiztosabb és legeredményesebb eljárások egyikének ígérkezik az ütköző repülőgép alkalmazása. Ez a közismert repülőgéptípusokkal szemben a következő jellegzetes tulajdonságokat mutatja: a) fegyverzete csak önvédelmi célt szolgál, b) a vezető ülése páncélozott és egy különleges szerkezet segítségével a repülőgéptől elválasztva ejtőernyővel történő önműködő leszállást biztosít a vezetőnek, c) igen nagy sebesség kifejtésére képes.

4. ábra. Lángszórós harcokosi.

Az ütköző repülőgép a bombázót zuhanórepülésel támadja meg. Nagy magasságból az ellenséges gép farka mögött választja a zuhanási irányt s midőn a bombázó alá ért, gépét hirtelen a magasba irányítva a bombázóval alulról-hátulról összeütközik. Az ütköző repülőgép a motor homlokkalával valóságos lövedékszerűen éri a bombázót, mely a kapott hatalmas sérülés következtében az összeütközés után azonnal lezuhan.

Az ütköző repülőgép vezetője a zuhanást követő felemelkedéskor közvetlenül a bombázóval való összeütközést megelőzően, a fentemlített szerkezetet működésbe hozva, ülésével elválik a géptől és ejtőernyővel földet ér. Ez az eljárás gazdaságos, mert a bombázó kb. 6—10-szer többre kerül, mint a feláldozott ütközőgép és hatásos, mert ezzel az eljárással szemben a bombázó a siker kevés reményével tud védekezni.

*

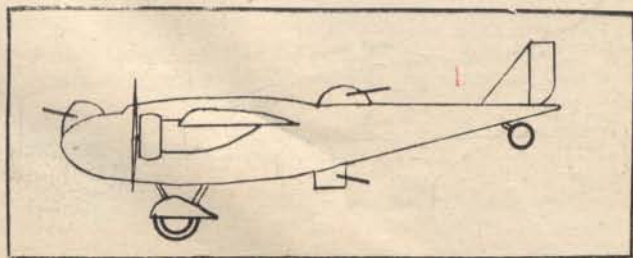
A bombázó repülőgépnek ahhoz, hogy egy célt bombáival eltaláljon, a cél fölé kell jutnia. Ennek során elkerülhetetlenül belerepül a légvédelmi ágyúk tűzkörletébe, vagy pedig a vadászok működési területébe. Az így vállalt kockázat jelentős csökkentését biztosítja a sikló bomba alkalmazása. A sikló bombát a 6000 m. magasan repülő bombázógép már a céltól 20—30 km. távolságra ledobja. Dobás után a már előzetesen a cél felé irányított bomba különleges berendezés segítségével, lassú magasságvesztéssel továbbfolytatja útját és a célt elérve, ott csapódik és robban. Így a bombázó, anélkül, hogy a cél közelébe kerülne, megoldhatja feladatát.

Hátránya ennek az eljárásnak, hogy lényegesen pontatlanabb, mint a szokásos bombázás.

*

A többmotoros közepes és nehéz bombázógépekbe beépített géppuskák száma 3—5. A géppuskákat úgy helyezik el, hogy azokkal a repülőgép légterét 360°-os szögben lehet pásztázni s így sehol sincs holttér.

A géppuskáknak ez az elrendezése különös nehézséget nem jelentett, azonban a gépek sebességének ugrásszerű fejlődése nehéz feladat elé állította a szerkesztőket, hogyan egyeztessék össze a géppuskaállások helyes kialakítását az aerodinamikai elvekkel. Ezt a kérdést úgy oldották meg, hogy a géppuskaállásokat zárt toronyalakban építették be a repülőgépbe és a légellenállást a toronynak átlátszó anyaggal történő behúzásával küszöbölték ki. Így azután a toronyban levő géppuskalövész a lö irányba szabad kilátással rendelkezik és a nagy sebesség (másodpercenként 100 méter) akadályozó hatását nem éri.

5. ábra. Géppuskák elhelyezése bombázó gépen.

A világháború befejezése óta kemény fejlődési harc folyik a bombavető repülőgépek és az elhárító fegyverek között. Amely mértékben nő a bombavető repülőgép emelkedő képessége és sebessége, ugyanolyan mérvben fokozódik az elhárítás eredményessége. Teljesen új elgondolás a bombázógép leküzdésére a légi bomba, melyet könnyű építésű, nagysebességű repülőgépből sűrített levegővel lönek ki. Egy repülőgép több készülék alkalmazásával 3 másodperc alatt 10 drb. 30 kg-os bomba kilövésére képes.

Az időzített bombák a kilövés után 100—300 m-t megtéve robbannak. A találat kívánatos, de nem fontos, mert a bombázó repülőgép, ha a légnomás 40 m. körzetben belül éri, a kapott sérülés következtében a további navigálásra képtelenné válik. Az ellenséges bombázógépet több ilyen gép támadja meg és bombáikat akkor lövik ki, mikor az ellenséges gép fölé kerültek.

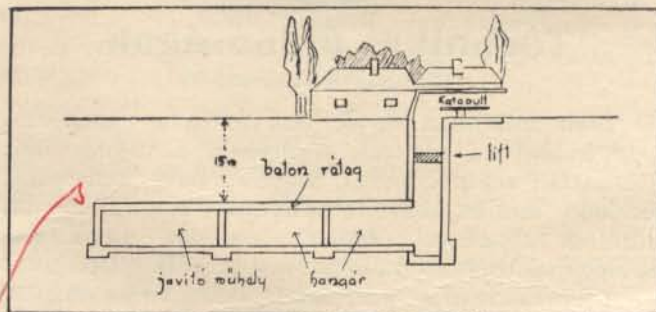
*

Bármily pontosan állapítja is meg a légvédelmi tüzérség a repülőgép löelemeit, kénytelen számolni azzal, hogy a lövedék a repülőt csak a robbanási téren belül és csak a robbanás pillanatában veszélyezteti.

A folyamatban levő kísérletek szerint az angolok a hatást más módon kívánják elérni. Ehhez olyan tüzérségi lövedéket szerkesztettek, mely robbanás után egy vékony acélból készült hálót vág ki a gránáttestből, mely azután ejtőernyő segítségével tovább lebeg a levegőben. A repülőgép légszavarja, nekiütközve a hálónak, oly sérülést szenved, hogy üzemképtelenné válik.

*

Minden állam számol azzal, hogy háború esetén repülőterei, raktárai stb. az ellenséges bombázók sűrűn megtámadott céljai lesznek. A hatalmas értékű, nehezen pótolható repülőgépanyag biztonságát a legújabb elvek szerint igen eredményessé teszi annak földalatti építményekben való elhelyezése.

6. ábra. Földalatti hangár.

Az ábrán feltüntetett építmény létesítése tetemes összegbe kerül, de támadás ellen tökéletes védelmet is nyújt. A biztonság fokozását szolgálja, hogy egyrészt a repülők a hangártól távol szállnak le és innen rejtett úton jutnak el a hangárhoz, másrészt pedig a felszálláshoz nem kell repülőtér, mert a gépeket a feljáratnál elhelyezett katapult segítségével a levegőbe lendítik. A földalatti hangárokat hatalmas földtömeg és ezen kívül a hangár és a föld felszíne közé helyezett betonréteg, gáztámadás ellen pedig különleges berendezés védi.

Törvényszéki orvostani ismeretek.

Írta: Dr. BEÖTHY KONRAD egyetemi magántanár, törvényszéki orvos (Pécs).

(Folytatás.)

A sérülések keletkezhetnek: 1. idegen kéz hatására, 2. önkezüleg, 3. véletlen szerencsétlenség hatására.

Önkezüleg ejtett halálos sérülésekről közönségesen úgy beszélünk, hogy *öngyilkosság*. Hogy az öngyilkosság milyen gyakori, azt nagyon jól tudjuk a mindennapi életből. Fontossága nagyon nagy, mert hiszen éppen gyakoriságánál fogva okozhat nagyon nagy zavart s azért, mert nincsen a sérüléseknek olyan fajtája, amit öngyilkos magán ne ejtethetne. Igaz, hogy az öngyilkosságoknak *különös módjairól* megemlékeztünk már eme Lapok hasábjain, most azonban rendszeresen szeretném ezt ismertetni.

A napilapok szombati számában van egy rovat, amely ama hétnek öngyilkos-számát is feltünteti. Sajnos, az öngyilkosságoknak a száma a háború után nagyon megnőtt, aminek oka mindenekelőtt a megrosszabodott szociális viszonyokban keresendő. A baleset, öngyilkosság és szándékos emberölés gyakoriságának megvilágítására álljon itt ez a kis statisztika, amit válogatás nélkül említek meg Magyarországról:

	7 évnél fiatalabb	7 évnél öregebb
baleset	612	2227
öngyilkosság	—	2400
gyilkosság	36	396

Ebből az összeállításból mindjárt az is kitűnik, hogy baleset csak valamivel van több, mint öngyilkosság és az, hogy minden 6 balesetre jut egy gyilkosság. A legújabb statisztikai adatok szerint pedig Magyarországon 1936-ban 5953-an követtek el öngyilkosságot, közülük 2821-en belehaltak az öngyilkossági kísérletben, tehát az öngyilkosok 47,7 százaléka „sikerral” követte el az öngyilkosságot. A legnépszerűbb eszköze az öngyilkosságoknak a mérge, utána az önakasztás következik. A legtöbb öngyilkos nő, illetve hajadon, számszerint 44 százaléka, a törvényesen elváltak 2,1 százaléka követte el öngyilkosságot. Leginkább 30—39 éves korban követik el az öngyilkosságokat, azután 20—24 éves korban.

Első hallásra épügi hihetünk balesetben, mint öngyilkosságban s minthogy minden 6 balesetre esik egy gyilkosság, akkor általában tudjuk azt is, hogy milyen megszorítással kell fogadnunk minden gyanus halálesetet.

Ha a statisztikát apróbb részletére akarnók felbontani, akkor ebből az is kiderülne, hogy az öngyilkosok között számszerint túlsúlyban vannak a férfiak, a nők között pedig a fiatalok vannak túlnyomó számban. Ennek a ténynek az oka pedig abban van, hogy a nők testileg-lelkileg gyengébbek, energiájuk kisebb, nagyobb viszont a türelmük, lelkileg „finomabbak” is, jobban irtóznak erőszakos cselekedetektől, s talán nem első sorban, mégis az az ok főképpen, hogy a nőknek az életben, az abban folytatott küzdelemben csak másodlagos szerepük van s éppen ezért az életnek a terhe, zavarai nem

hatnak rá olyan nagy mértékben, mint a férfira, akit az élet keményebben ostromol, s éppen ez az oka annak is, hogy a bűnözők között is sokkal nagyobb számban vannak a férfiak, mint a nők.

A fiatalok közötti öngyilkosságoknál is nagyobb számban szerepelnek a férfi nemhez tartozók, úgyhogy általában 3—4 fiatalok között esik 1 fiatalok között.

Az öngyilkosságok száma az életévekkel együtt nő, mégis leggyakoribb az 50 év körül, amikor is az összes öngyilkosságok felét, — harmadát teszik ki. Ennek oka valószínűleg az a kijózanodás, amikor a férfi az elért eredményeket és a még várható kilátásokat szembeállítja egymással s látja, hogy azok nem állanak arányban egymással, fáradalmi, küzdelmei nincsenek arányban az elért eredményekkel.

Öngyilkosság szempontjából férfinél, nőnél egyaránt veszedelmes a 20—25 év, ahol szerelmi momentumok játszanak nagy szerepet (szerencsétlen szerelem), azután a szenvedélyek és ösztönök, ezeknek különösen szexuális vonatkozásai.

Nemcsak szerencsétlen szerelem, hanem a szervezet kritikus idejei is, mint pl. menstruatio, terhesség, gyermekágy is közbenjárhat ilyenkor.

A serdülés korában, nálunk mindkét nemnél a 12—15. évben a szervezetnek nagyon nagy átalakulása megy végbe, valóságos forradalom zajlik le a testben, lélekben egyaránt s ilyen állapotban nagyon gyakori (aránylag) az öngyilkosság. Poroszországban 488 gyermeköngyilkos közül 16 volt 10 éven aluli, 3 éves gyermek öngyilkosságáról is tudunk; 40 olyan gyermek közül, akik 14 éves korukig követtek el öngyilkosságot, 2 volt 5 éves.

Mostanában nem ritkán olvasunk és hallunk arról, hogy iskolás gyermekek a bizonyítványkiosztás, intő-róvó-konferenciái napokon otthonról elbujdosnak, bosszúból, megveretéstől való félelmükben, vagy fenyítés után ablakból kiugranak, stb. Az ilyen gyermekek nem egészen normálisak, sok degenerált van közöttük s ehhez még hozzájárulnak azután az utánzások is, amennyiben a hasonló korúak ezt megtudják s hasonlóképpen cselekszenek.

Egy 10 éves gyermek testén, aki lysollal követett el öngyilkosságot, számos, megveretéstől származó nyomot lehetett találni. Az anyja nem is ta-

Légvédelmi gyakorlat volt Kaposváron is. Figyelőór a csendőrlaktanya tetején. (Császár alezr. felv.)

(Lenti József tthts — Gyönk — felv.)

gadta, hogy gyermekét időnként megverte, mert fia hazudozó és tolvaj volt.

12 éves fiúgyermek rossz bizonyítványa miatt lőtte agyon magát, majd meg ugyanezen a napon két másik gyermek akasztotta fel magát, 13 éves fiú leugrott az emeletről, majd meg egy katonatiszt 13 éves leánygyermek lőtte agyon magát reménytelen szerelem miatt (!). Másik 13 éves leány édesapja pisztolyával homlokra lőtte magát. 8 éves fiú azért kísérte meg az öngyilkosságot, mert amikor a többiek már hazamentek, neki büntetésből még az osztályban kellett maradnia. Ez a gyermek leugrott a II. emeletről, de szerencsére életben maradt s öngyilkossági kísérlete okának azt hozta fel, hogy bosszankodott a büntetés miatt s azért tette, hogy a tanítónak ebből kellemetlensége származzék.

Egészen rendkívüli volt 1894-ben két gyermeknek a páros öngyilkossága: egy 12 éves leányé és egy 9 éves fiúé, akik rossz bizonyítványuk miatt a Dunába ugrottak. A leány az őket gyanútlanul kísérő egyik leánynak a kezébe kis cédulát nyomott, amire az volt írva: „kedves Emilia, nagyon köszönöm Neked a kíséretet, mondd meg anyámnak, hogy igaz, kérem őt, bocsásson meg nekem, Anna.“ A leány kalapjában volt egy másik cédula is, amelyben az állott, hogy közös elhatározással mennek a Dunába... „itt és itt lakom... kérem, adják ezt a cédulát anyámnak.“ Látszik ebből, hogy mindent tervszerűen elkészítve, előre megfontoltan készültek az öngyilkosságra.

Általában egészen kicsinyes okok azok, amelyek ezek a gyermekeket öngyilkosságra készítenek. Gyerekes hiúság, sértett önérték, az a vágy, hogy a szülőknek, a tanítónak bosszúságot, kellemetlenséget okozzanak, képtelenség arra, hogy az iskola követelményeinek megfeleljenek, honvágy, rossz bánásmód, rossz iskolai bizonyítvány, büntetéstől való félelem stb. Egy esetben 9 éves gyermek azért lett öngyilkos, mert kanári madara megdöglött. Ilyenkor az okoknak nem az általános jelentőségét bíráljuk, hanem azt nézzük, hogy az ok a *gyermekre* milyen hatást gyakorol, mert hiszen felnőtt szemében a még olyan nagyon csekélynek látszó ok is a gyermeket gyors elhatározásra és cselekedetekre sarkalthatják, különösen ideges gyermekeket. Nem is lehet mondani, hogy ezek buta gyermekek, sőt, nagyon jó

eszű, intelligens gyermekek ezek, akikre a városi mozik, az olvasmányok hatnak rontólag. A gyermekek egy része tolvaj, hazudozó, rosszindulatú, álatkinzó, tehát társadalmi értelemben véve hiányosak. A fiatalok öngyilkosságának következménye aztán az, hogy a tanítót, iskolát sok joggalalan támadás éri.

Felnöttek öngyilkosságánál a halálnemnek megválasztása nagyon különböző. Vannak azonban olyan öngyilkossági formák, amelyek a többiekkel szemben gyakrabban szerepelnek, s ezen az arányszámon a háború sem sokat változtatott.

Gyakoriság szempontjából az öngyilkossági formák a következők: akasztás, lövés, vízbefúlás, mérgezés, gázoltatás, magasból való leugrás.

A magasból való leugrás csaknem egészen jellegzetesen asszonyi módja az öngyilkosságnak s csak ezután következik asszonyoknál, illetve nőknél az akasztás. Lőfegyverrel elkövetett öngyilkosság is meglehetősen ritka asszonyoknál. A véres öngyilkossági formáknál a férfiak szerepelnek nagyobb számmal.

Vannak aztán helybeli és időbeli különbségek is: Bajorországban az agyonlövés mindig több volt, mint Poroszországban, Olaszországban az akasztás mint öngyilkossági forma ritka, Dániában nagyon gyakori, viszont itt meg az agyonlövés ritka, Angolországban leggyakoribbak a szúrt és metszett sérülések, Szerbiában úgy a férfiak, mint a nők között nagyon gyakori a lőfegyverrel elkövetett öngyilkosság. Budapesten gyakori az asszonyok között az altatószerekkel és a világító gázzal való öngyilkosság. Az akasztásos és a vízbeugrásos öngyilkosságnak a magyarázata abban van, hogy nem kell hozzá semmiféle különleges előkészület és segítség, nagyon könnyen meg lehet csinálni, a halál bekövetkezése aránylag a legbiztosabb és fájdalomtalan. A többi öngyilkossági módra különböző befolyások érvényesek; mérget gyakran orvosok és gyógyszerészek használnak, magukat olyanok lövik agyon, akik fegyverrel dolgoznak, katonák, erdészek, vadászok, stb. De nem minden katona fegyverrel lesz öngyilkos: 327 öngyilkos (idegen) katonának a statisztikája: 242 löfegyver, 46 önakasztás, 3 vízbefúlás, 11 magasból való leugrás, 11 mérgezés, 5 elgázolás, 7 metszett és szúrt seb, 1 zsinogelés, 1 szegbeverés a fejbe.

A méreggel való öngyilkosságoknak a gyakoriságát a magyarázza, hogy méreghez könnyű hozzájutni, legalább is nagyvárosban. Ahol pedig világítás van, ottan gyakori az ezzel való öngyilkosság. Újabban a villamosáramot is felhasználják öngyilkossági célokra. Természetesen felnötteknél sem szabad figyelmen kívül hagyni az utánzásnak a szerepét úgy az öngyilkossági mód, mint a hely megválasztását illetőleg. Pécsen rövid egymásutánban növényi élősdiek ellen használt tiszta nikotinoldattal mérgezte meg magát 3 ember, azelőtt nemesak, hogy Pécsen, de Baranyában, Magyarországon de még a világirodalomban sem nagyon találkoztunk ezzel az öngyilkossági móddal. Most rövid idő alatt 3 ilyen öngyilkosság történt s egészen bizonyos, hogy ezeket

Ki tudta?

A dopping versenylóvak teljesítményének fokozása izgatószerrel alkalmazása (arzen, koffein stb.) által.

(Lengyel László fhgy. felv.)

még követni fogja egy másik sorozat is. Ugyanígy vagyunk a cyannel is, különösképen pedig a heresóval. Éppen ezért indokolt volna az, hogy az újságokban sohase jelenjék meg az, hogy milyen módon lett valaki öngyilkos, mert egészen biztos, hogy utánozni fogják — eredményesen, épúgy, mint a helyet is, ahol az öngyilkosság történt. Utcák, szállodákban bizonyos számú szobák vannak, ahol gyakoriak az öngyilkosságok.

Érdekesek a páros öngyilkosságok. Leggyakrabban szerelmes párok halálneme ez, s még nagyon fiataloknál is előfordul. Ritkább házastársak között. Két egynemű személynek az öngyilkossága ritka, de mégis előfordul. Egy ízben anya és három leánya, majd két barátnő, aztán két kereskedő testvér lett öngyilkos, eme utóbbi esetben a szomszédokban csak egy dörrenést lehetett hallani, amiből arra lehet következtetni, hogy adott jelre sütötték el fegyverüket. Ritka az, hogy páros öngyilkosságoknál más eszközt használ a nő és mást a férfi.

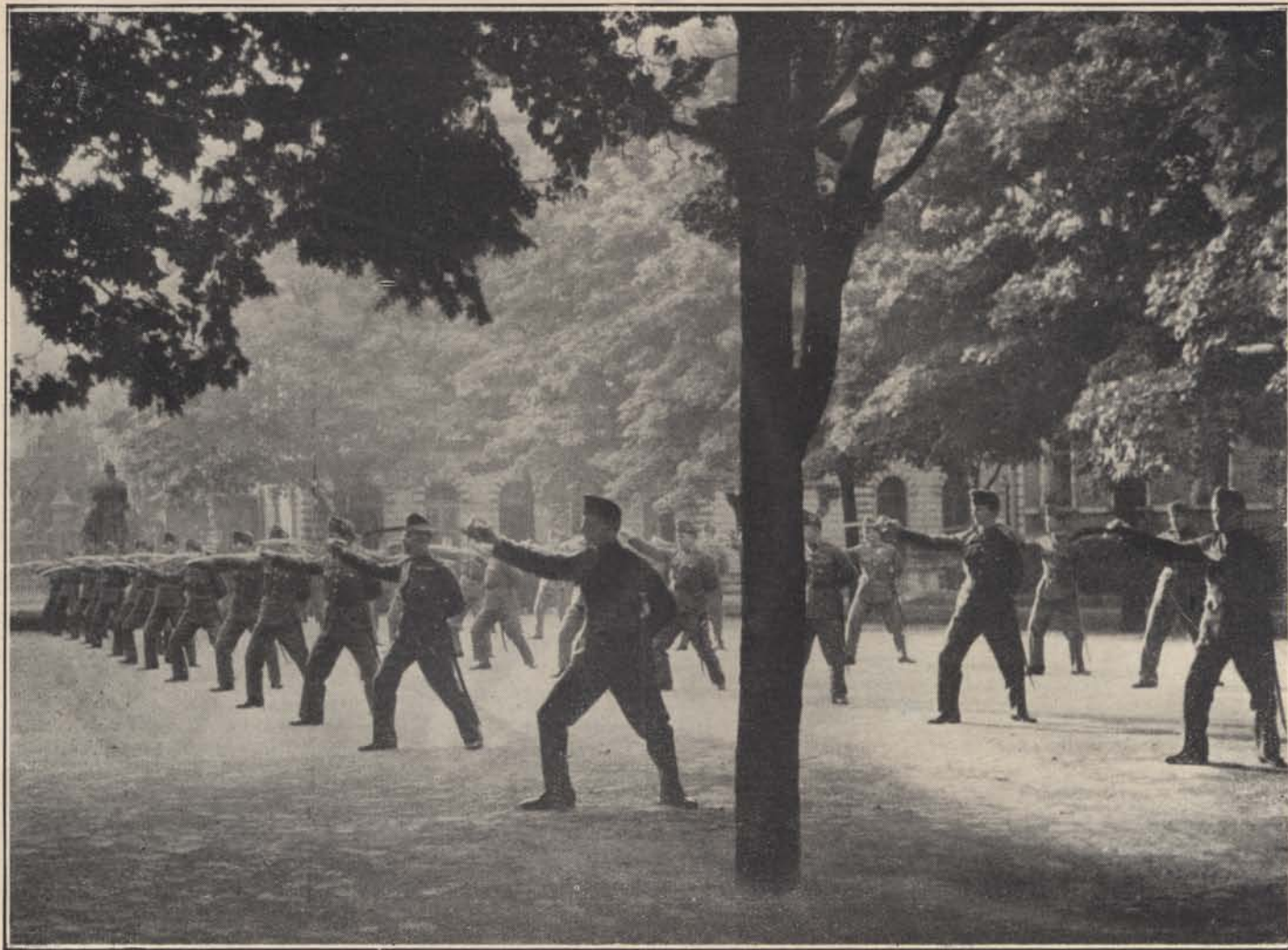
Az orvost nem, de a csendőrt annál inkább érdeklí az öngyilkosságoknak az oka. Az öngyilkosságok egyik részét elmebajosok követik el, mégis téves dolog volna azt hinni, hogy öngyilkosságot csak elmebajra lehet visszavezetni. Azonban mégis azt kell mondani, hogy ha nincs is kifejezetten elmebaj

jelen mindegyiknél, de találunk valamit, a normálistól eltérőt ezeknek a viselkedésében. Hogyan magyarázzuk mégis azokat az eseteket, amikor egészséges emberek hideg megfontoltsággal ölik meg magukat, ha másképen a maguk teremtette kellemetlen helyzetből szabadulni nem tudnak? Mint pl. szélhámósok, csalók, általában a bűnözők? Bizonyos dolog, hogy vannak zavarok az ember hangulatában, amelyek fennállásuk alatt mind jobban és jobban szoríthatják az embert s arra sarkalják, hogy veszen véget életének. Így van az a vérbaj okozta terjedő, hűdéses elmezavarnál, annak kezdeti szakában, addig, amíg az embernek a belátása, intelligenciája megtartott. Nagy zöme az öngyilkosoknak az alkoholisták közül kerül ki, majd hisztériás rohamok, eskóros rohamok alatt, bárgyúaknál, öregkori elmezavarnál. Általában ismeretes az, hogy elfajult családoknál milyen gyakoriak az öngyilkosságok. Nem ritkán szerencsétlenség, vagyon elvesztése, nyomasztó gondok, fenyegető elfogatás, fogság, heves kedélyi megrázkódtatás, családi viszályok, büntetéstől való félelem, becsületvesztés, reménytelen szerelem az oka az öngyilkosságnak, de háború alatt gyakori volt ez a katonaságtól, haretéri nélkülözésektől, hadifogságba jutástól való félelem miatt is.

Ugyanígy szerepelnek az öngyilkosság okaként testi bajok, mint pl. lázas megbetegedések, tüdőgyulladás, hasihagymáz (typhus) különösen gyógyíthatatlannak hitt, fájdalmas megbetegedések, majd megsyphilises fertőzés. Amikor valaki közvetlenül nő

Ki tudja?

Ki nevezte gróf Széchenyi Istvánt a legnagyobb magyarnak és ki Deák Ferencet a haza bölcsének?

Reggeli torna. (Bálint Géza őrm. felv.)

sülés előtt lesz öngyilkos, nagy valószínűséggel abban leli magyarázatát, hogy tisztességérzetből nem nősült meg, hanem inkább öngyilkosságot követett el, mert jövődöbelijét nem akarta megfertőzni, s csak így tudott menekülni lelkiismeretfurdalása elől.

Azon gyanunkat, hogy testi fájdalmak is sarthatnak öngyilkosságra, mutatják azok a boncolási leletek, amiket találhatunk. Mi meg vagyunk győződve arról, hogy ezeknek a beteges elváltozásoknak nagy szerepük lehet az öngyilkosságnál. Nem is kicsinyeljük le azokat az elváltozásokat, amit a szervezetben találunk, de még azokat a természetes állapotokat is figyelembe vesszük, amiket nőkön találunk, mint pl. a havivérzés, terhesség, gyermekágy, stb.

Különösen brutális formái vannak az öngyilkosságoknak elmebajosoknál, akiknek cselekedetét a szívósság és kitartás, annak kivitele, gyakori támadás saját teste ellen jellemzik. Éppen azért vesznek el minden eszközt az elmebajosoktól, hogy részben saját magukban, részben másokban kárt ne tehessenek. Erre vonatkozólag hivatkozom lapunknak 1936 júniusi számában közölt „Különös öngyilkosságok” cím alatti esetekre. Köztudomású az is, hogy a komoly öngyilkos, ha egyik kísérlete nem sikerül, sokszor is megpróbálhatja tervét.

Elmebajosok öngyilkosságánál gyakran felme-

rül a hiányos felügyelet kérdése. Az, aki elmebajosokkal foglalkozik, nagyon jól tudja azt, hogy milyen nehéz minden időpontban felügyelni az elmebajosokra, mert ha minden eshetőségre mindenkor készen kellene állaniok az ápolóknak, úgy minden egyes elmebajos mellé egy külön ápolót kellene adni. Ez pedig egyszerűen kivihetetlen.

A legtöbb öngyilkosság a legszebb évszakban, májusban és júniusban történik, míg novemberben, decemberben és januárban a legkevesebb. Egészen bizonyos, hogy az öngyilkosságoknak van valami közük a hőmérséklethez, az időjárási viszonyokhoz, különösen ideges embereknél. Tudjuk ezt jól magunkról is, mert pl. melegben nagyon sok ember kedvetlen, semmivel ninesen megelégedve, míg a hidegben az ember felfrissülve érzi magát. Ugyancsak az idő változásával kapcsolatban észleljük azt is, hogy rejtett elmezavarok gyakrabban lépnek fel s hogy hirtelen halálesetek is nagyobb számmal fordulnak elő.

Napszak szerint: több az öngyilkosság nappal, mint éjjel. Legtöbbször titokban, ember nem járta helyeken, padlásokon, árnyékszéken, belülről elzárt helyeken, néha azonban nyilvánosan, azzal a szándékkal történik az öngyilkosság, hogy egyben feltűnést is keltsenek, sétányokon, Szilveszterkor, színházban, templomban. Néha „szépen” csinálják az öngyilkosságot, szeretnek „szépségben” meghalni,

mint pl. akkor, amikor a revolvért virágfűzérrel díszítik fel, vagy feltűnő ruhában, mindent előkészítve, lehetőleg menyasszonyi ruhában végeznek magukkal. Nem ritka dolog az, hogy az öngyilkos személyazonosságát, holttestének feltalálását lehetlenné akarja tenni, úgy, hogy pl. követ köt magára s úgy ugrik vízbe, hogy a víz ne vethesse fel, vagy vasalóvasat dug zsebeibe, vagy más nehezékekkel látja el magát, stb. Vannak aztán olyanok, akik az öngyilkosságot mint olyat eltitkolják, s ha ilyenkor nem hal meg, akkor az esetlegesen elszenvedett sérüléseket vagy a mérgezésnek a tüneteit elhallgatja, vagy az öngyilkosságot úgy tünteti fel, mintha az véletlen szerencsétlenség volna. Annak az oka, hogy valaki öngyilkosságát eltitkolja, sokféle lehet. Lehet, hogy hátramaradottait akarja a pletykától megóvni, szociális s anyagi károkat akar távoltartani, nyugdíját, biztosítási összegét nem akarja elveszíteni, vagy attól fél, hogy nem temetik el. Ugyancsen okok készítetik a hozzátartozókat is arra, hogy az öngyilkosságokat eltitkolják. Sok olyan eset ismeretes, amikor a hozzátartozók csak akkor mondták meg a valódi tényállást, amikor a gyanus haláleset miatt őket letartóztatták. Ugyanígy történnek eltitkolások akkor, amikor valaki kórházban vagy klinikán követ el öngyilkosságot: az ok az, hogy a felelősségrevonás ne történjék meg. Halálos lősérülésnél, vízbefulásnál, magasból való leugrásnál szokták véletlen szerencsétlenségnek feltüntetni az öngyilkosságot. Ilyenkor a valódi tényállást csakis a helyszínek alapos ismerete és boncolás megejtése után lehetséges megállapítani.

CSENDŐR LEKSZIKON.

39. Kérdés. *A gyanúsított szándékos emberölést követett el. A nyomozás során kétséget kizáró megállapítást nyert, hogy jogos védelemben cselekedett s bizonyosnak látszik, hogy őt a bíróság ezen a címen fel is fogja menteni. Kötelese-e őt a járőr elfogni s ha szökést kísérel meg, használhatja-e fegyvert ellene?*

Válasz. A Szut. 312. pont 1. alpontja szerint a csendőr elfogni köteles azt, aki olyan büntetett követett el, amelyre a törvény halálbüntetést, életfogytig tartó vagy öt évet meghaladó szabadságvesztés büntetést rendel. A szándékos emberölést a Btk. 279. §-a tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal bünteti, sőt, ha enyhébben, erős felindulásban elkövetettnek minősítjük a cselekményt, akkor is tíz évig terjedhető fegyház a büntetése.

A jogos védelem beszámítást kizáró okként szerepel. Azt azonban, hogy ilyen beszámítást kizáró ok fennforog-e vagy sem, a csendőr még a legnyilvánvalóbb esetben sem állapíthatja meg, mert ez jogkérdés, amit csak a bíróság hivatott eldönteni. A csendőrnek ki kell ugyan nyomoznia és be kell jelentenie minden olyan ténykörülményt, amelyből a jogos védelem fennforgását a kir. ügyészség és a bíróság elbíráhatja, de a csendőr ebben a kérdésben állást nem foglalhat. Annál kevésbé teheti ezt, mert a Szut. 386. pont 3. bekezdése szerint: „A bűnvádi eljárás megindításánál a bünelekménynek a büntető törvényekben megállapított minősítése irányadó. Azokat a körülményeket, amelyek következtében a büntetett vétséggé kell átváltoztatni, csak az ítélelhozásnál veszik tekintetbe, ezek tehát a csendőr jogait és kötelességeit nem befolyásolják“. A Szut.-nak ez a rendelkezése elsősorban az enyhítő körülményekre céloz, de természetesen ugyanez áll a beszámítást kizáró okokra is, amelyek esetleg a gyanúsított felmentését eredményezhetik.

Az elmondottakból folyik, hogy az utasítás szavai szerint a csendőr azt is szándékos emberölés tettesének kell hogy tekintse, aki jogos védelemben cselekedett, tehát őt a 312. pont 1. alpontja alapján el kell fognia.

A valóságban azonban mégsem kell őt feltétlenül elfogni. Az utasítás 312. pontjának bevezető szavai azt rendelik ugyan, hogy a csendőr elfogni „köteles“ azokat, akik ott fel vannak sorolva, de az elfogás tekintetében a csendőrnek most már bizonyos mérlegelési jogot biztosít az 1935. szeptember 14-én kelt 1989/res. VI. b. 1935. számú belügyminiszteri rendelet, amely szerint, ha a csendőr előtt kétséges, hogy valakit elfogjon-e vagy sem, a kir. ügyészséghez fordulhat útbaigazításért. Mikor lehet a csendőr előtt kétséges, hogy valakit elfogjon-e vagy sem? Két esetben: 1. ha a gyanúsított nem követett el olyan cselekményt, amely halállal vagy életfogytig tartó fegyházzal büntetendő (ebben az esetben ugyanis a vizsgálati fogság elrendelése kötelező, tehát az elfogás sem mellőzhető) és a szökésétől nem kell tartani és 2. ha nyilvánvalóan beszámítást kizáró ok (pl. jogos védelem, elmebetegség stb.) látszik fennforogni. Ilyen a példában felhozott eset is; ha az őrsparancsnok az ügy körülményeit a kir. ügyészségnek távbeszélőn bejelenti és részletezi a ténykörülményeket, amelyek a jogos védelem fennforgását nyilvánvalóvá teszik, igen valószínű, hogy a kir. ügyészség az elfogás mellőzése mellett fog dönteni.

Ami a szökés esetében alkalmazandó fegyverhasználat kérdését illeti: ebben a tekintetben a gyanúsított egyénisége és másokra való veszélyességének foka mértékadó. A menekülő veszélyes gonosztevő ellen a fegyverhasználat kötelező ugyan, de kérdés, hogy mindenki veszélyes gonosztevő-e, aki pl. szándékos emberölést követett el? Nem, mert a Szut. 339. pont 2. bekezdése szerint: „Veszélyes gonosztevő rendszerint az, aki a törvény szerint halállal, életfogytig tartó fegyházzal vagy öt évnél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő cselekményt követett el...“ stb. Itt a „rendszerint“

A hévízi parkban,

szó azt jelenti, hogy a felsoroltak az esetek túlnyomó részében veszélyes gonosztevők ugyan, de azért lehetnek kivételek is. Helyes volna-e pl. veszélyes gonosztevőnek minősíteni egy köztisztviselőben álló gazdát, akit a részeg bérese vasvillával megtámadott, megsebesített s aki az életét csak úgy tudta megmenteni, hogy a támadóját bottal megütötte, amibe ez belehalt? A törvény betűje szerint a gazda szándékos emberölést követett ugyan el, de azért őt gonosztevőnek s hozzá még veszélyes gonosztevőnek nem lehet minősíteni.

Amint látjuk tehát a veszélyes gonosztevő fogalmának meghatározásához nem mindig elég csak az általa elkövetett büntetendő cselekmény súlyát mérlegelni, hanem néha tekintetbe kell venni azt is, hogy vajon az illető az egyénisége folytán is olyan veszélyt jelent-e a közösségre, hogy a megszökését, tehát a szabaddalra kerülését akár fegyverhasználat árán is meg kell a csendőrnek akadályoznia? El kell ismernünk, hogy ebben a tekintetben a Szut. 339. pontjának 2. bekezdése nem elég hajlékony; ha az utasítás áldogozásra kerül, célszerű lesz benne a fent kifejtetteket is kifejezésre juttatni. Ezt érezte egyébként az utasítás szerkesztője is akkor, amikor a 339. pont lábjegyzetében négy büncselekménnyel kivételt tett, de helyesebb lesz mégis az egész bekezdést átfogalmazni, hogy minden előforduló esetre könnyebben legyen alkalmazható.

Nem valószínű, hogy olyan valaki, aki ártatlanságának tudatában van, a csendőr elől megszökjék. Ha azonban a tárgyalt példában szereplő gyanúsított mégis megtenné, a csendőr fegyverhasználatára a Szut. most érvényben levő rendelkezései szerint jogos volna, feltéve természetesen, hogy a jogosság egyéb feltételei is fennforognak.

40. Kérdés. *Az őrsállomáson levő egyik fűszerkereskedő feljelentést tett az őrsön, hogy egy másik, ugyanabban az utcában levő fűszerkereskedő az üzletében, ahol több vevő volt jelen, rá vonatkoztatva a következő kijelentést tette: „Finom mérlege van annak!” Van-e büntetendő cselekmény s ha igen, milyen?*

Válasz. A cselekmény az 1933:XVII. t.-c. 20. §-ába ütköző hitelrontás vétsége. A törvény szerint ugyanis nemesak az büntetendő, aki verseny céljából valótlan tény állít vagy híresztel, hanem az is, aki „valamely tényre utaló” olyan kifejezést használ, amely alkalmas arra, hogy valamely versenyvállalat hitelét vagy jóhírnevét veszélyeztesse. Olyan homályos, burkolt, sokat sejtető célzásokat ért ezen a törvény, amelyek nem tényállítások ugyan, mégis gyanúsítanak, mert alkalmasak arra, hogy azzal szemben, akivel szemben alkalmazták, kedvezőtlen véleményt keltsenek. Így pl. ha valaki azt állítja a versenytársáról, hogy nem szokott a mérésnél a maga kárára tévedni, igazat mond ugyan, mert az illető versenytárs valóban nem szokott a maga kárára tévedni, de a kifejezésben benne van a burkolt gyanúsítás, hogy a vevő kárára viszont tévedni szokott. Vagy: ha egy helységben két-három hentes van és az egyik azt állítja, hogy az ő kolbászában nincs döglött disznó, a másik két hentes joggal fordul ellene hitelrontás miatt, mert ebben az állításban benne van a burkolt gyanúsítás, hogy a másik két hentesben viszont van. A cselekmény főmódozatra üldözendő vétség, feltéve, hogy a tettes nem volt ilyen cselekményért két éven belül büntetve, mert akkor magánindítványra üldözendő büntett.

A tisztességtelen verseny céljából elkövetett hitelrontástól meg kell különböztetni az 1914:XLI. t.-c. 24. §-ába ütköző hitelrontást. Ez közel áll a rágalmozáshoz és akkor forog fenn, ha a cselekményt nem versenytárs, nem tisztességtelen üzleti verseny céljából követi el, hanem pl. a sértett haragosa, aki magánszemély és a sértettel üzletileg nem versenyez. Ez az utóbbi vétség magánindítványra üldözendő.

41. Kérdés. *Mely lakáspénzostály szerint jár a lakáspénz a nyugállományú és mely szerint a várakozási illetményekkel szabadságolt csendőregényeknek?*

Válasz. A nyugállományú csendőregénynek lakáspénzére nézve érvényes rendelkezések az 1924. évi 5600/M. E. számú rendelet IV. fejezete, az 1931. évi 5880/M. E. számú rendelet, az 1934. évi I. t.-c. 8. §-a és az ennek végrehajtására vonatkozó 1630/1934. M. E. számú rendelet tartalmazza.

E rendelkezések eltérő módon szabályozzák a nyugdíjasok lakáspénzre való igényét a lakáspénzostály szempontjából, aszerint, hogy ki, mikor került nyugállományba. E tekintetben három időszakot lehet megkülönböztetni: 1. az 1923 május hó elseje előtt, 2. az 1923 május hó 1-től 1934 február hó 17-ig terjedő és 3. az 1934. I. t.-c. hatálybalépése, azaz 1934 február hó 18. óta fennálló időszakot.

1. Az 1923 május hó elseje előtt nyugállományba helyezett csendőregény részére a lakáspénz annak a lakáspénzostálynak megfelelően jár, amelybe tartozik az a város vagy község, ahol a nyugdíjasnak 1923 május hó 1-én állandó lakóhelye volt tekintet nélkül arra, hogy a tényleges állományban utoljára hol szolgált.

2. Aki 1923 május hó 1-jével vagy ez után kerültek nyugállományba, azok a lakáspénzt aszerint a lakáspénzostály szerint kapják, amely lakáspénzostályba tartozik az a helység, amelyet a nyugállományba helyezéstől számított egy éven belül végleges lakóhelyül választottak és ahol tényleg le is telepedtek.

3. Az 1934. I. t.-c. hatálybalépése, azaz 1934 február hó 18. óta a nyugállományú csendőregénynek lakáspénze lakáspénzostály szempontjából vagy az utolsó állomáshelyhez, vagy az egy éven belüli letelepedés helyéhez igazodik.

Az utolsó állomáshelynek megfelelő lakáspénzostály szerint jár a lakáspénz azoknak a nyugdíjasoknak, akiknek a tényleges szolgálatban az utolsó állomáshelye, tisztelnél és hasonló rangúaknál az I., a II., vagy a III. lakáspénzostályba, legénységi állományú egyénenként (alhadnagytól lefelé) az I., a II., a III., vagy a IV. lakáspénzostályba tartozik. Ezeket tehát az 5600/M. E. számú rendelet IV. fejezete 2. pontjának (2) bekezdésében megállapított egy éven belüli lakóhelyválasztási jog többé nem illeti meg. Ezért letelepedésüket nem is kell igazolni, mert nyugállományba helyezésük után bármikor és bárhová is költöznek, ebből kifolyólag lakáspénzük nem változik meg.

Ha a nyugállományba helyezett tiszt (hasonló rangú) a tényleges szolgálatban utoljára a IV., az V., vagy a VI. illetve legénységi állományú egyén (alhadnagytól lefelé) az V. vagy a VI. lakáspénzostályba tartozó állomáshelyen szolgált, részére a lakáspénz a nyugállományba helyezésétől számított egy éven belüli végleges letelepedési helyének megfelelő lakáspénzostály szerint illetékes, azzal a korlátozással, hogy ily okból a lakáspénzt akkor sem lehet tisztelnél a III-iknél, legénységi állományú egyénenként a IV-iknél magasabb lakáspénzostály szerint megállapítani, ha a nyugdíjas ennél magasabb lakáspénzostályba tartozó városban vagy községben telepedett is le véglegesen. Pl. N. N. ny. tiszt-helyettes a tényleges szolgálatban utoljára Cinkota községben szolgált, mely az V. lakáspénzostályba tartozik. A nyugállományba helyezésétől számított egy éven belül véglegesen az I. lakáspénzostályba tartozó Budapesten telepedett le. Részére tehát a lakáspénz a IV. lakáspénzostály szerint jár. Ha azonban ugyanez a tiszt-helyettes Budapest helyett például a VI. lakáspénzostályba tartozó Sajókaza községben telepedett volna le, úgy részére a lakáspénz a VI. lakáspénzostály szerint járna.

Annak a csendőregénynek, akit áthelyezése után helyeznek nyugállományba, de új állomáshelyét betegség miatt nem foglalja el, korábbi állomáshelyét kell utolsó állomáshelynek tekinteni. Ha azonban áthelyezése után új állomáshelyen jelentkezett, még ha ott nem lakott is, az új állomáshelye tekintendő utolsó szolgálati állomáshelynek.

Mindaddig, míg a nyugdíjas letelepedési helyére át nem költözik, az utolsó állomáshelye szerinti lakáspénzostálynak megfelelő lakáspénzt kapja.

Ha a nyugdíjas egy éven belül többször változtatja állandó lakóhelyét, lakáspénzét ennek megfelelően — az említett korlátozással — vagy felemelik, vagy leszállítják. A végleges lakáspénzére az a mérvadó, hogy hol van az állandó lakóhelye a nyugállományba helyezésétől számított egy év végén (az év utolsó napján). Lakáspénzét véglegesen ennek megfelelően kapja és ez már többé nem változik akkor sem, ha az egy év letelte után más lakáspénzostályba tartozó helységbe költözik.

A végleges letelepedést mindig helyhatósági bizonyítvánnyal (és nem lakbizonylattal) kell igazolni. A bizonyítványnak tartalmaznia kell a letelepedés (átköltözés) évét, hónapját és napját, továbbá azt, hogy érdekelt ingóságaival együtt költözött választott letelepedési helyére.

Az új lakáspénzt mindenkor az átköltözést (letelepedést) követő lakbérnegyedtől kezdve jár, ha azonban ez a nap a lakbérnegyed első napja, úgy a felemelt vagy leszállított lakáspénz már ettől a lakbérnegyedtől kezdve illetékes.

Az 1932. évi január hó 1-től kezdve, az engedéllyel külföldön tartózkodó annak a nyugdíjasnak, akinek az I–V. lakáspénzostálynak megfelelő lakáspénzre van igénye, külföldön tartózkodása alatt csak az V. lakáspénzostály szerinti lakáspénzt lehet folyósítani. Ha pedig a nyugdíjas külföldről visszaköltözik Magyarországra és helyhatóságilag igazolja, hogy itt állandóan letelepedett, a kérelme előter-

jesztését követő lakbérnegyed első napjától kezdve annak a lakáspénzosztálynak megfelelő lakáspénz jár részére, amelyre igénye volt közvetlenül a külföldre történt távozása előtt.

A várakozási illetményekkel szabadságot csendőregyének lakáspénzosztály szempontjából a tényleges szolgálatban levőkkel esnek egyenlő elbírálás alá. Lakáspénzüket annak az állomáshelynek megfelelő lakáspénzosztály szerint kapják, ahol utóljára szolgáltak a tényleges állományban. Ez a lakáspénzük a várakozási illetményekkel való szabadságolás alatt nem változik, bárhová is költözzenek, mert nincsen lakhelyválasztási joguk és letelepedési helyük nincs befolyással lakáspénzükre. Abban az esetben azonban, ha a várakozási illetményekkel történt szabadságolásuk alatt netalán más állomáshelyre helyeztetnének át, úgy lakáspénzük is megváltozik az új állomáshelynek megfelelő lakáspénzosztály szerint.

Ha a várakozási illetményekkel szabadságolt egyének ebből az állományból nyugállományba helyeztetnek, ettől kezdve lakáspénz tekintetében reájuk nézve is a nyugdíjasokra vonatkozó rendelkezések érvényesek.

42. Kérdés. Mely lakáspénzosztály szerint jár a lakáspénz a nyugállományú csendőregyének özvegyének?

Válasz. A csendőregyének özvegyének lakáspénzét szabályozó 5600/1924. M. E. sz. r.-ben az 5880/1931. M. E. sz. rendeletben, az 1934. I. t.-c. 8. §-ában és az ennek végrehajtásáról szóló 1630/1934. M. E. sz. rendeletben foglalt rendelkezések szerint az 1923. május hó elseje előtt elhalt csendőregyén özvegye aszerint a lakáspénzosztály szerint kapja a lakáspénzt, amelyikbe tartozik az a helység, amely 1923. május hó elsején az özvegynek állandó lakóhelye volt.

Az 1923. május hó 1. óta elhalt csendőregyén özvegyének lakáspénze tekintetében különbség van aszerint, hogy a férj a tényleges szolgálatban, vagy a nyugállományban halt-e meg.

Ha a férj elhalálása a tényleges állományban következett be, özvegyét ugyanolyan lakhelyválasztási jog illeti meg, mint a nyugállományba helyezett csendőregyént. Vagyis özvegye részére a lakáspénz annak a lakáspénzosztálynak megfelelően jár, amelybe tartozik az a helység, ahol az özvegy az özvegyiségre jutástól számított egy éven belül végleg letelepedett és ezt helyhatósági bizonyítvánnyal igazolta. A végleges lakóhelyre való átköltözésig a lakáspénz a férj utolsó szolgálati állomáshelye szerint illetékes az özvegynek.

Ha a férj a nyugállományban halt el, az özvegy a férj utolsó állandó lakóhelye szerint kapja a lakáspénzt.

A tényleges szolgálatban elhalt férj özvegyének az 1934. I. t.-c. hatálybalépése óta az özvegyiségre jutástól számított egy éven belül csak akkor van lakhelyválasztási joga, illetve a lakáspénzt csak akkor kapja letelepedési helyének megfelelően, ha férjének utolsó állomáshelye tisztelnél a IV., V. vagy VI. legénységi állományú egyéneknél az V. vagy a VI. lakáspénzosztályba tartozik. De a tisztii özvegy akkor sem kaphat a III-iknél, legénységi özvegy a IV-iknél magasabb lakáspénzosztály szerinti lakáspénzt, ha letelepedési helye ezeknél magasabb lakáspénzosztályba is tartozik. Az egy év letelte után az özvegy lakáspénze nem változhatik meg abból kifolyólag, hogy más lakáspénzosztályba tartozó helységbe költözik át. Pl. N. N. tisztihelyettes utóljára a VI. lakáspénzosztályba tartozó Lovasberény állomáshelyen szolgált. Özvegye egy éven belül véglegesen Székesfehérváron telepedett le, mely város a III. lakáspénzosztályba tartozik. Az özvegy részére a lakáspénz a IV. lakáspénzosztály szerint jár.

Ha az elhalt férj a tényleges szolgálatban utóljára tisztelnél az I., a II. vagy a III., legénységi állományú egyéneknél az I., a II. vagy a III., vagy a IV. lakáspénzosztályba tartozó helyen szolgált, özvegyét lakáspénz tekintetében lakhelyválasztási jog nem illeti meg, hanem részére a lakáspénz a férje utolsó állomáshelyének megfelelő lakáspénzosztály szerint illetékes és ez nem változik meg, ha az özvegy bármikor és akárhová is költözik.

A nyugállományban elhalt férj özvegye részére a lakáspénz az 1934. I. t.-c. hatálybalépése óta is a férj utolsó állandó lakóhelye szerint jár, azzal a korlátozással azonban, hogyha a férj utolsó állandó lakóhelye magasabb lakáspénzosztályba tartozik, mint utolsó tényleges szolgálati állomáshelye, a lakáspénz csak az utóbbinak megfelelő lakáspénzosztály szerint illetékes. Ha pedig a tisztii férj utóljára a IV., az V. vagy a VI-ik, a legénységi állományba tartozó férj utóljára az V. vagy a VI-ik lakáspénzosztályba tartozó állomáshelyen szolgált és utolsó állandó lakóhelye ezeknél magasabb

lakáspénzosztályba tartozik, a tisztii özvegy a lakáspénzt a III-ik, a legénységi özvegy a lakáspénzt a IV-ik lakáspénzosztály szerint kapja. Példák: I. N. N. ny. csendőrezredesnek utolsó tényleges szolgálati állomáshelye Szeged (II. lakáspénzosztály). A nyugállományban utolsó állandó lakóhelye Budapest (I. lakáspénzosztály) volt. Özvegyének a II. lakáspénzosztály szerinti lakáspénz illetékes. 2. N. N. ny. csendőrezredes utolsó állandó lakóhelye Budapest volt. A tényleges szolgálatban utóljára Mátészalka állomáshelyen (V. I. o.) szolgált. Özvegye részére a lakáspénz a III. lakáspénzosztály szerint jár. 3. N. N. ny. csendőrtisztihelyettes utolsó tényleges szolgálati állomáshelye Kecskemét (III. I. o.), utolsó állandó lakóhelye Miskolc (II. I. o.), az özvegyi lakáspénz a III. lakáspénzosztály szerint jár. 4. N. N. ny. törzsörmeister utolsó állomáshelye Mohács (V. I. o.), utolsó állandó lakóhelye Szekszárd (IV. I. o.), az özvegyi lakáspénz a IV. lakáspénzosztály szerint illetékes. 5. N. N. ny. csendőr utóljára Cegléden (IV. I. o.) szolgált, utolsó állandó lakóhelye pedig Alpár község (VI. I. o.), özvegye a lakáspénzt a VI. lakáspénzosztály szerint kapja.

A fentiek szerint járó lakáspénz nem változhatik abból kifolyólag, hogyha az özvegy utóbb más lakáspénzosztályba tartozó városba (községbe) költözik.

Az 1932. évi január hó 1-től kezdve, az engedéllyel külföldön tartózkodó annak az özvegynek, akinek az I–V. lakáspénzosztálynak megfelelő lakáspénz jár, külföldön tartózkodása alatt csak az V. lakáspénzosztály szerinti lakáspénzt lehet folyósítani. Ha pedig az özvegy külföldről visszaköltözik Magyarországra és helyhatóságilag igazolja, hogy itt állandóan letelepedett, a kérelem előterjesztését követő lakbérnegyed első napjától kezdve annak a lakáspénzosztálynak megfelelő lakáspénz illetékes, amelyre igénye volt közvetlenül a külföldre távozása előtt.

43. Kérdés. Kiknek a nyugdíja esik most is szanalási korlátozás (levonás) alá és kiknek a nyugdíja mentes ez alól?

Válasz. Az 1924. évi 5100/M. E. sz. és az 1926. évi 5600. M. E. számú rendelet szerint azoknak a nyugdíja esik most is szanalási alá, akiknek a nyugállományba helyezésük idején tizenöt évnél kevesebb beszámítható szolgálati idejük van. Ezek nyugdíj fejében a különben járó összegnek csak a 60%-át kapják.

Ennélfogva az a nyugdíjas, akinek a beszámítható szolgálati ideje

10 év	40%	helyett 24%-át,
11 év	42%	„ 25%-át,
12 év	44%	„ 26%-át,
13 év	46%	„ 27%-át,
14 év	48%	„ 28%-át

kapja nyugdíj címén a beszámítható javadalmaszásának.

Nem esik szanalási korlátozás (levonás) alá azok nyugdíja, akik I. sérülési pótdíjat élveznek, vagy 2. hatvanadik életévüket betöltötték, vagy 3. közhatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy semmiféle keresettel vagy jövedelemmel nem bírnak és teljesen munka- és keresetképtelenek. Az 1. és 2. alatti esetben a szanalási levonások megszüntetése hivatalból történik olyképpen, hogy az érdekeltek nyugdíját újból állapítják meg, még pedig az első esetben a sérülési pótdíj odaítélésének napjától kezdve, második esetben a hatvanadik életév betöltése napját követő hó-, aki pedig a hó 1-én született, úgy e hó 1-től kezdődőleg. Célszerű, ha érdekeltek a hatvanadik életévük betöltése előtt egy-két hónappal születési anyakönyvi kivonatukat felterjesztik a belügyminiszter úrhoz (VI–b. osztály), az őket nyilvántartó csendőr gazdasági hivatal útján.

A 3-ik esetben a szanalási levonások megszüntetését kérni kell a m. kir. belügyminiszter úrtól. A kérvényt a nyilvántartó csendőr gazdasági hivatalnál kell benyújtani és csatolni kell ahhoz a kereset és jövedelem teljes hiányát igazoló közhatósági bizonyítványt. A teljes munka- és keresetképtelenség megállapítása ilyenkor az illetékes csendőr osztályparancsnokságnál egy külön e célra összeállított felülvizsgáló bizottság által történik. A felülvizsgáló bizottság a kérvényező munka- és keresetképtelenség fokáról jegyzőkönyvet vesz fel. Abban az esetben, ha a bizottság megállapítja a teljes munka- és keresetképtelenséget, a jegyzőkönyvet a vonatkozó kérvénnyel és közhatósági bizonyítvánnyal, valamint az összes előző felülvizsgálati iratokkal együtt a gazdasági hivatal jelentés kíséretében a belügyminiszter úrhoz terjeszti fel. A szanalási levonás a teljes munka- és keresetképtelenség megállapításának napját követő hó 1-vel szűnik meg.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Gyilkosság kiderítése.

Írta: BECZE SÁNDOR nyug. csendőrtiszthelyettes (Pestújhely).

1914. évi december hó 12-én reggel 6 órakor a hunyadmegyei bukovai örsön, az örskörlethez tartozó Felsőbancár község Szelezsán Juon* nevű másodbírája megjelent s ott előadta, hogy megelőző éjjel ismeretlen tettes özvegy Zigu Mária ottani lakosnőt megölte. A holttest jelenleg is a község utcáján fekszik. E sorok írója, mint örsparanesnok magát és Kovács Ádám csendőrt vezényelte ki az eset nyomozására. Az örsállomástól 6 kilométer távolságban fekvő helyszínen gyorsan megjelent, megállapította, hogy a holttest a Hunyad és Krassószörény vármegyéket összekötő, nagyrésztben völgy-szoroson és Felsőbancár községen is átvezető, jókarban tartott országút déli szélén fekszik, fejjel kelet felé, arccal a földre fordulva, Popescu Serafin ottani lakos kapujától 20 méter távolságra.

A hulla érintése nélkül helyszíni szemlét tartott. A hulla hátán a ballapocka alsó táján a ruha át volt szúrva és erősen véres volt. A járőr véleménye szerint a szúrás a román férfiak által állandóan tüszőjükben hordozni szokott késsel, hátulról történhetett, mi a szívet is megsérthette s azonnali halált okozhatott. A megfagyott jeges talajon a

* Neveket megváltoztatjuk. (Szerk.)

hulla közelében nem sikerült nyomokat vagy bűnjelket találni.

Az esetet a járőr a dévai kir. ügyészségnek telefonon bejelentette. A bizottság kiszállásáig, illetve annak intézkedéséig a hulla eredeti állapotban sértetlen megőrzéséről, a községi elöljáróság útján intézkedett. Mivel a tettes kilétére a helyszíni szemle nem szolgáltatott útbaigazító adatot, a járőr a nyomozást a sértett multjára és a cselekmény előtti időben tanúsított magatartására vonatkozó puhatolással kezdte.

Eközben megtudta, hogy éjjel Behr Adolf ottani lakos kocsmájában táncmulatság volt, ott a megölt nő is jelen volt, de hogy az onnan mikor és mily módon távozott el, senki nem tudta. E vidéken a táncrendezés abból állt, hogy a kocsmáros a hatósági engedély beszerzése után egy kürtöst fogadott fel, ez pedig kürtjével a koresma nagy helyiségében oláh táncnótákat fújt. A mulatságon nem- és korkülönbség nélkül mindenki megjelenhetett, s az elfogyasztott és kifizetett sok pálinka mellett más belépti díj nélkül reggelig mulathatott. Azt is megtudta a járőr, hogy a megölt 40 éves nő 22 éves korában özvegy maradt és azután állandóan Popescu Szerafin ottani lakossal, szerelmi viszonyt folytatott annyira nyilvánosan, hogy a férfi, habár törvényes nejjével és az időközben felnőtt 20 éves Petru és 18 éves Juon nevű fiával lakott, ünnepesen vagy más multságokon nem a törvényes feleségével, hanem a megölt Zigu Máriával jelent meg és ezáltal családi életükben sok kellemetlenségnek volt okozója. Azt is többen köztölték a járőrrel, hogy Popescuné ismételt hangoztatta, hogy a férje csábítóját és családi életük megrontóját majd fiaival eltéteti lábálól. A község lakossága körében Popescuné e kijelentése köztudomásúvá vált, úgy hogy a közvélemény a Popescu fiúkat jelölte meg tettesként. Ezt hangoztatta mindenki a járőr előtt, de elfogadható és felhasználható bizonyítékokat előadni senki sem tudott. E család minden tagja több ízben és részletesen ki lett kérdezve. Popescu beismerte, hogy a megölt nővel körülbelül 17 éven át bizalmas viszonyt folytatott és e miatt családi életükben sok bajt okozott. A nőt nagyon sajnálja, a megöléséről nem tud semmit. Popescuné is beismerte, hogy igaz, hogy ő többször mondta elkeseredésében azt, hogy a Zigu Máriát fiaival eltéteti lábálól, de ezt csak azért mondta, hogy az illető nőnek tudomására jusson és akkor talán megszakítja férjével a további viszonyt.

A járőr a Popescu fiúk ellen azonban semmilyen bizonyító adatot nem talált és így azt a feltevést egyelőre félretéve, a nyomozást más irányban folytatta. Azt akarta megtudni, hogy Popescu a megölt

(vitéz Balázs-Piri Gyula alezr. felv.)

nőn kívül más nővel nem folytatott-e bizalmas viszonyt. Kiderült, hogy Popescu az utóbbi időben özvegy Kuk Anuca ottani lakosnővel is szerelmi viszonyban van. Arról is értesült a járőr, hogy a már említett táncmulatság alkalmával éjjel 3 órakor Plugar Dumitru nőtlen fiatalember azt mondta Zigu Máriának: „Menj haza, minden becsületes nőnek ilyenkor odahaza a helye“. Midőn a járőr az iránt érdeklődött, hogy az illető mi célból használhatta a nővel szemben e felszólítást, a kocsmáros és mások is azt mondták, az semmi, nincs semmi jelentősége, ilyen és hasonló kijelentés mulatság közben máskor is előfordul. Különben is Plugar Dumitru akkor éjjel többnyire Zigu Máriával mulatott és táncolt, az ellene irányuló gyanú e miatt sem lehet helytálló, inkább tovább is a Popescu-fiúk személyében kell keresni a tettest.

Megállapítást nyert, hogy Plugar a szüleivel lakik ugyan, de több ízben dolgozik Kuk Anuca, Popescu másik szeretője, felsőbancári lakosnál mindenféle gazdasági munkát. A járőrt semmi ellenkező nyilatkozat vagy közlés nem térítette el a másirányú elhatározástól és a Plugarék lakásán megjelent. A fiút nem találta odahaza. Szülei azt adták elő, hogy a fiú reggel, amikor a táncmulatságból hazajött, rövid idő múlva a mintegy 12 kilométer távolságra fekvő Bisztra nevű erdőrésze erdei munkára távozott. Arra a kérdésre, hogy a munkabátározást együtt határozták-e el és mikor, azt felelték, hogy a nagy hideg miatt nem volt szándékukban ez alkalommal fiukat az erdőre munkába engedni, de az minden, ellenkezésük dacára, mégis elment. A járőr a megnevezett erdőrésze ment, ott az illetőt feltalálta és a késének felmutatására szólította fel. Plugar egy vadonat új kést és késtokot mutatott. A régi kését állítása szerint elvesztette. Az elveszés módját, helyét és idejét oly zavarosan

és ellentétesen adta elő, hogy a járőr még inkább gyanusnak találta Plugart. Az erdőről a községben lakó szülei lakására hívta Plugart a járőr, hogy ott az elveszettnek jelzett régi kés és késtok, esetleg véres ruhadarabok után kutatást tartson. A helyiségek nagyrészeinek eredmény nélkül való átkutatása után a járőrvezető észrevette, hogy az egyik gazdasági épület (istálló) a földtől körülbelül 3 méter magasságban levő zsupszalma fedelének alsó szélén, alulról felfelé két helyen kissé be van nyomva. A fagyos talajon semmi nyom nem volt látható, mégis azt tetelezte fel a járőrvezető, hogy oda az utóbbi napok valamelyikén létra volt támasztva. A fedél szélén látható benyomásokra vonatkozólag a gyanúsított és hozzátartozói nem tudtak, vagy nem akartak felvilágosítást adni. A járőr Plugarék létráját, amely a telek másik részén állt, odahozatta és felmászva, közelebről szemügyre vette a tetőn megfigyelt gyanus helyeket. A benyomások odatámasztott létra nyomának bizonyultak. A sértetlennek látszó szalmafedél közé behelyezve, a járőr egy darab, helyenként vérfoltos kést, késtokot és egy darab véres zsebkendőt talált. E tárgyakat a járőr őrizetbe vette.

A 22 éves, nőtlen gyanúsított a talált bűnjelek láttára később beismerte, hogy özvegy Zigu Máriát ő ölte meg az alább leírt módon. A kérdéses éjjelre Zigu Máriát a mulatságon állandóan figyelemmel kísérte és midőn fél 4 óra tájban egyedül a kocsmából hazaindulni látta, a kocsmá ellenkező kijáratán át az udvar felé ő is távozott, a nő után sietett, azt utólérte és felajánlotta, hogy hazakiséri. Az özvegy örömmel fogadta az ajánlatot és így bizalmas beszélgetés közben haladtak egymás mellett. A korom sötétben, alkalmasnak vélt pillanatban, kését az asszony hátába szurta, mire az minden jajszó nélkül arccal a földre bukott. A fejét még rövid ideig a

Lendvay Zsigmond Fiai

JAPAN EZÜST
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Csendőrségi és katonai arany,
ezüst egyenruházati cikkek,
zsinórok gyára.

"GOLDIN"
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Kicsinyben eladás nincs.
Bevásárlásánál kérje a véd-
jegyünkkel ellátott árukat.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

földrenyomva tartotta s mikor meggyőződött, hogy már nincs élet benne, a körülbelül 500 méter távolságban lévő korcsmába, azon az úton, amelyen eljött, anélkül, hogy valakivel találkozott, volna visszazaladt és tovább mulatott. Innen 6 órakor hazament, szülei akkor még aludtak. A cselekmény elkövetésénél használt kést, késtokot és a zsebkendőt, mellyel a véres kést megtörölte, arra a helyre rejtette, ahol azokat a járőr megtalálta. Később az elkövetett bűn súlyától hajtva, szülei tiltakozása ellenére erdei munkára távozott. A korcsmában 3 óra tájban az említett hazamenésre való figyelmeztetést barátságos hangon azért használta a nővel szemben, mert attól tartott, hogy az reggelig marad a korcsmában és ő a szándékolt cselekményt rajta nem tudja végrehajtani. Azért mulatott és táncolt többnyire Zigu Máriával, hogy ezáltal az esetleges gyanút magáról elterelje. A cselekményt azért követte el a Popescuék lakása közelében, mert ismerte a községben keringő mende-mondákat és arra számított, hogy mindenki a Popescu-fiúkat fogja gyanúsítani.

A cselekmény elkövetésére ezelőtt öt héttel özvegy Kuk Anuca felsőbancári lakosnő bujtatta fel, midőn annál gazdasági munkával foglalkozott. Az elkövetésért 100 koronát ígért. A vérdíjat még nem fizette és nem is fizethette ki, mert ő az erdőbe menekülése miatt a cselekmény elkövetése óta még nem találkozott vele.

Özvegy Kuk Anuca 42 éves felsőbancári lakos az esetre vonatkozólag sokáig tagadni próbált, de azután a felbujtást ő is beismerte azzal, hogy mivel Popescu úgy vele, mint Zigu Máriával is bizalmas viszonyt folytatott, vetélytársnőjétől meg akart szabadulni s a féltékenység indította a bűn elkövetésére.

A hat napig tartó nyomozás után a tettesek a bűnjellekkel együtt tényvázlattal a dévai kir. ügyésznek átadattak, hol később az ottani kir. törvényszék a tettet 6 évi fegyházra, a felbujtót pedig 2 évi börtönbüntetésre ítélte.

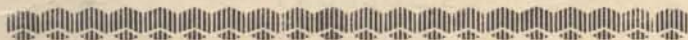
A nyomozó esendőrnök hidegvérét és tárgyilagosságát minden körülmények között meg kell őriznie. Feltűnésteltető bűncselekményeknél gyakori, hogy a közvélemény egyenesen megjelöli azt, akit a tettesnek tart. Így történt ez itt is. A járőr bárkit kérdezett, mindenki csak a Popescu-fiúk elleni gyanújának adott kifejezést. Gyanúokok voltak is, a látogatást tényleg ellenük szólt, de bizonyítékot nem sikerült produkálni. Ez gondolkodóba ejtette a járőrt. Dicséretes, hogy a járőr nem került ennek a hatalmas szuggesztív hatásnak a befolyása alá és más irányban, más feltevésből kiindulva is folytatta a nyomozást. Ennek köszönhető az eredményt.

Kormányzó Úr Ó Főméltósága születésnapjának megünneplése. Június 18-án, *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* hetvenedik születése napját az egész országban bensőséges szeretettel ünnepelték meg. A Budapesten állomásozó esendőtiszti és altiszti kar istentiszteleten vett részt. Istentisztelet után a budapesti esendőrlaktanya udvarán a kivonult díszszázad, az összes tiszték és legénység jelenlétében vitéz *Falta László* altábornagy, a m. kir. esendőrség felügyelője feldíszítette a kitüntetett tiszteket. Utána 13 órakor úgy a tisztai társalgóban, mint az altiszti étkezdében díszebéd volt. A tisztai ebéden vitéz *Sáray Ferenc* ezredes, a belügyminisztérium VI-c. osztály vezetője, az altiszti ebéden vitéz *Savári József* alezredes köszöntötte fel Ó Főméltóságát.

József királyi herceg a 2. honvédgyalozezred tulajdonosa. *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* június 18-án a következő hadparancsot adta ki: „**HAD-PARANCS.** Mélyen átérezve annak a különösen érdemdús tevékenységnek jelentőségét, amelyet *József királyi herceg* tábornagy úr *Ófensége* a világháború alatt hazánk érdekében kifejtett, Magyarország hálájának kifejezéséül a m. kir. „*József Nádor*“ 2. honvédgyalozezredet *József királyi herceg* tábornagy úr *Ófenségének* magas tulajdonába ezenel átadom. *Horthy s. k. Rátz s. k.*“

Nyilvántartó vizsga. Június 17-én a nyomozó osztályparanesnokságánál vitéz *Doóry László* tábornok úr elnöklelte alatt folyt le a nyomozók nyilvántartói szolgálatára elkészült altisztek vizsgája. A vizsgabizottság tagjai vitéz *Sáray Ferenc* ezredes, a belügyminisztérium VI. c) osztályának vezetője, vitéz *Bátky József* alezredes, a belügyminisztérium VI. b) osztálya vezetőjének helyettese és vitéz *Sellyei Vilmos* alezredes, nyomozó osztályparanesnök voltak. *Csikész István* törzsőrmester, *Horváth Lajos V.* tiszthelyettes, *Horváth Sándor III.* tiszthelyettes, *Kaposi Pál* őrmester, *Mácsai József* törzsőrmester, *Sághi Antal* tiszthelyettes, *Solti Dezső* tiszthelyettes kiváló, vitéz *Gál Pál* tiszthelyettes, *Hvesi Imre* törzsőrmester, *Kecskeméti Mihály* tiszthelyettes, *Mészáros Gusztáv* tiszthelyettes,

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Órálmért, ékszereimért legmeszszőbbmenő jótállást vállalok.

Alapított: 1875.

NEUBART SÁNDOR

órás és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

Új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

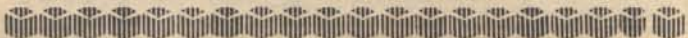
ÍRÓGÉP HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. esendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

Monori Pál törzsrőmester, vitéz Seres János törzsrőmester, Szabados Zsigmond törzsrőmester, Várnai József tiszthelyettes, Veres András II. tiszthelyettes igen jó, Barta István tiszthelyettes, Lenvári Ádám törzsrőmester jó és Baczkó György tiszthelyettes megfelelő eredménnyel vizsgáltak. A vizsgázók közül első Csikesz István törzsrőmester, második Kaposi Pál őrmester.

Dicséretetek. A budapesti I. kerület parancsnoka dicséző okirattal látta el Antal Agoston szv. tiszthelyettest és Tóth Béla törzsrőmestert csendőrségi szolgálati idejük alatt általában, de különösen irodai segédmunkái minőségben teljesített igen értékes és hasznos tevékenységükért, valamint példás magaviseletükért; Deák Albert, Földesi Pál, Révész (Radics) Dénes, Nagy György Ferenc, Csató István és Bacsa Lajos törzsrőmester v.-t hosszú csendőrségi szolgálati idejük alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben teljesített igen buzgó és hasznos szolgálataikért, valamint példás magaviseletükért, Fekete József III., Borbély János, Balog Lajos, Gombás (Galabics) Gyula, Gulyás Sándor törzsrőmestereket és Bús Mihály őrmestert csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmukért, eredményes és hasznos tevékenységükért, valamint példás magaviseletükért, Sziklai Ferenc, Hazafi Pál és Zólyom (Zablanszki) János tiszthelyetteseket hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt általában, de különösen őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért, az alárendeltek fegyelmezése, oktatása és nevelése terén kifejtett buzgalmukért, valamint példás magaviseletükért, Papp János IV. törzsrőmestert több örs területére kiterjedt sorozatos lopások kiderítése és a tettesek elfogása körül, mint járőrvezető céltudatos és igen eredményesen kifejtett szolgálatáért, Kovács Béla törzsrőmestert és Kézér Kálmán őrmestert csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységükért, valamint példás magaviseletükért, Iglódi (Iváncsik) József és Szalay András tiszthelyetteseket csendőrségi szolgálati idejük alatt, de különösen őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért, az alárendeltek fegyelmezése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmukért, Dani József törzsrőmester v.-t, Lőrinc János és Csonka Mihály törzsrőmestereket csendőrségi szolgálati idejük alatt, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért, valamint példás magaviseletükért, Bankó János törzsrőmestert csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban és irodai segédmunkái minőségben teljesített értékes és hasznos szolgálataikért, Nagy Géza törzsrőmestert csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen, mint a nyomozó alosztályhoz beosztott nyomozó, a vagyon és az ember élete elleni büneslekmények kiderítése körül kifejtett szakszerű és igen eredményes működéséért, Bálint Géza őrmestert csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen, mint a nyomozó alosztályhoz beosztott daktiloszkópus és fényképész, kiváló buzgalommal és nagy szakképzettséggel teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért, valamint

példás magaviseletéért, Bari István őrmestert csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen, mint a nyomozó alosztályhoz beosztott nyomozó, a politikai és szektáriánus mozgalmak felderítése körül kifejtett szakszerű és igen értékes működéséért, valamint példás magaviseletéért; nyilvánosan megdicsérte Arany Imre törzsrőmestert, Márton (Karip) Pál és Deák (Divicsin) János őrmestereket, Homolai Sándor és Zoltán István törzsrőmester v.-t, Perjési (Pohánka) Gyula és Dóczi Gyula őrmestereket, Ignác Ferenc, Kiss István, Horváth József IV., Molnár Lajos, Rajna László, Tóth János VI., Kiss Vendel és Soltész Sándor csendőröket, Pajor István őrmestert, Kiss András és Boros Lajos csendőröket, Császár Miklós, Tömöri Gyula őrmestereket, Horváth Béla és Tevely József csendőröket csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységükért.

Beutalások Balatonfüredre. A belügyminiszter úr a folyó évi III. gyógyidőszakra a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtiszt állományból:* Beöthy Kálmán őrnagy felesége és Kálmán fia, Vukovány Kálmán g. százados, felesége és Olga leánya, vitéz Lenkey Imre g. százados és Imre fia, Simenszky Elemérné, alezredes felesége, Ádám fia és Erika leánya, Sasady Artúrné, alezredes felesége és Edith leánya, fáji Fáy Gyula őrnagy, felesége, Zsuzsanna és Katalin leányai, dr. Endrődy Barnabás őrnagy, Nemesmonostory Jenő őrnagy, felesége és Egon fia, dr. vitéz Kecskés József őrnagy hadbíró, felesége, Klarissza, Anikó leányai és József fia, vitéz Kovács István őrnagy, felesége és Judit leánya, nemes Szentoléry Rikárd alezredes, felesége és Judit leánya, vitéz Batory Géza őrnagy, felesége, László fia és Katalin leánya, dr. vitéz Bácsváry Péter I. o. főtörzsorvos és felesége, Agoston István őrnagy, felesége, István fia és Mária leánya, Kun László főhadnagy és felesége, Balogh Béla alezredes és felesége, vitéz Marssó Pál alezredes és felesége, Draskóczy Jenő őrnagy és felesége, Micskey Kálmán őrnagy, felesége és Kálmán fia, vitéz Paksy-Kiss Tibor alezredes és felesége, Raskó Alfréd alezredes, felesége és Marianna leánya. *Az ellátást élvező csendőrtisztek, tisztii özvegyek és árvák közül:* Goreczky Vilmos ny. áll. tábornok, Jablonkay Sándor ny. áll. alezredes és felesége, Gidófalvy Elemér ny. áll. ezredes és felesége, nemes Nemessányi Lajos ny. áll. ezredes, özv. kézdiszentléleki Volones Istvánné ezredes özvegye és Pál fia és dr. Torkos Béláné ny. áll. százados felesége. *A m. kir. honvédség ellátást élvező tisztjei, tisztii özvegyei és árvái közül:* özv. Csányi Wolnhoffer Emilné ny. tábornok özvegye, özv. Kesserű Béláné I. o. főtörzsorvos özvegye, Kaszás Antal I. o. főhadbíró és felesége, özv. Polgár Rezsóné ny. tábornok özvegye és Irma leánya, dr. Schmitz Rudolf ny. áll. tábornok özvegye, özv. Scoffó Ottóné ezredes özvegye és Magda leánya, Zsifkovits Illés ny. áll. ezredes és özv. Zauner Ferenéné ezredes özvegye. *A tényleges csendőrlégénység állományából:* Fogarasi József tiszthelyettes és felesége, Árkosi Gyula alhadnagy, felesége és Klára leánya, Kóka András szv. alhadnagy és felesége, vitéz Ambró András tiszthelyettes, felesége, Irén és Irma leányai, Kozma Istvánné tiszthelyettes fele-

A jövő
írógépe
az

ADLER

legújabb
modellje

Egyéb IRODAI gépek
nagy választékban,
kedvező fizetési feltételekkel.

VASS JÁNOS

BUDAPEST, IV., IRÁNYI-Ú. 4.
TELEFON: 183-628.

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSÉGISZAKÜZLET

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot
bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

A két

elválaszthatatlan!

sége, Kovács Lajos III. tiszthelyettes, felesége és Irén leánya, Török Lajosné tiszthelyettes felesége. *Az ellátást élvező csendőrlégénységi állományú egyének, özvegyek és árvák közül:* Bacsa Imre ny. áll. tiszthelyettes és felesége, Komora Péterné ny. szv. tiszthelyettes felesége és Norbert fia, Szamosi György ny. áll. tiszthelyettes, felesége, Erzsébet, Irén és Klára leányai, Simon Gézány ny. áll. tiszthelyettes felesége, Grósz István és Szalinka Pál ny. áll. tiszthelyettesek és Sándor Ferenc ny. áll. tiszthelyettes fia.

Beutalások Hévizre. A belügyminiszter úr a folyó évi III. gyógyidőszakra a hévízi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtiszti állományból:* Szütsy Imre ezredes, felesége, Vidorka és Melinda leányai, Benedek Mihály százados, vitéz Sáray Ferenc ezredes és felesége, dr. Levente Nándor alezredes-hadbíró, dr. Endrődy Barnabásné őrnagy felesége, Gádory Józsefné alezredes felesége, József és Tihamér fiai, Varga Ferenc főhadnagy, Bertényi Jenő főhadnagy és felesége, vitéz Joórend Gyula őrnagy és felesége, dr. Papp János alezredes, felesége és Nóra leánya. *Az ellátást élvező csendőrtisztek, tiszti özvegyek és árvák közül:* Buday Andor ny. áll. ezredes és felesége, Terenyey Gyula ny. áll. ezredes, felesége és Ilona leánya, kriesfalusi Kriesfalussy Jenő ny. áll. ezredes és felesége, Vasady Béla ny. áll. ezredes és felesége, Rutkay Arnold ny. áll. ezredes és felesége, Tomory Endréné ny. áll. ezredes felesége és Izabella leánya, Kirlényi Béla őrnagy fia, dr. Konkoly Iván ny. áll. százados és felesége, Szlatinay-Szopkó Győző ny. áll. ezredes és felesége, Ambrózy Gyuláné ny. áll. tábornok özvegye, Magda és Ágnes leányai. *A m. kir. honvédség tényleges tiszti állományából:* dr. Damásy Kamil alezredes-hadbíró és felesége. *A m. kir. honvédség ellátást élvező tisztjei, tiszti özvegyei közül:* Balla Károlyné ny. áll. alezredes felesége. *A tényleges csendőrlégénységi állományból:* Ivácon József alhadnagy, felesége és Erzsébet leánya, Bánát István fegyverszaki tiszthelyettes és felesége, Hadnagy Ádámné és Szepezdi Gáspárné tiszthelyettesek feleségei, vitéz Kerese József tiszthelyettes, Pap Istvánné törzsőrmeister felesége, Havasi István tiszthelyettes és felesége, Horváth József III. tiszthelyettes és felesége, Csapó Albert törzsőrmeister, v. Palotás Ferenc törzsőrmeister, Berta Kálmán csendőr, Pozsonyi József alhadnagy, felesége és Ilona leánya, Halmos András tiszthelyettes és felesége, Lenti József tiszthelyettes és felesége, Gyimesi Imre tiszthelyettes, Puskás Antal törzsőrmeister és felesége, Bódi János törzsőrmeister, Perei Györgyné alhadnagy felesége, Madaras Gábor tiszthelyettes és felesége, Kovács Istvánné szv. tiszthelyettes felesége, Lukács Lajos törzsőrmeister és Fábrián Dénesné tiszthelyettes felesége. *Az ellátást élvező csendőrlégénységi állományú egyének, özvegyek és árvák közül:* Silló András ny. áll. törzsőrmeister, Tóth Pál ny. áll. törzsőrmeister, Zrim János és Szigeti János ny. áll. tiszthelyettesek, Szigeti Jánosné ny. áll. tiszthelyettes felesége, Kőmives József ny. áll. tiszthelyettes és felesége, Herczegfalvi Ferenc ny. áll. tiszthelyettes és felesége, özv. Lehócz Pálné tiszthelyettes özvegye és Margit leánya.

Beutalások a galyatetői Turista-szállóba. Belügyminiszter Úr a folyó évi II. gyógyidőszakra a galyatetői Turista-szállóba beutalta dr. vitéz Damásy Farkas ezredes, feleségét és Andrea leányát, Lemhényi Gábor Péterné alezredes feleségét és Judit leányát. Nagy Jenő őrnagyot, Györkös Károly őrnagyot és feleségét.

Beutalások a Csevice-források üdülőbe. Belügyminiszter Úr a folyó évi II. gyógyidőszakra a Csevice-forrásoknál levő Osztafen-penzióba beutalta Magyar Miklós törzsőrmeistert és feleségét.

Fegyverhasználat. A kiskundorozsmai őrs állományába tartozó Nagy János II. tiszthelyettes, őrsparancsnok június 16-án 22 órakor lakásán tartózkodva, az utcáról nagy lármát hallott. Kardot kötve, az utcára sietett, hol három verekedő legényt talált. Igazolásra szólította azokat, mire azok Nagy tiszthelyetessel szembe fordultak, Balogh István kiskundorozsmai lakos nekirohant s mielőtt védekezhetett volna, ököllal vállon ütötte. Balogh a támadást ismételnél megkísérelte s ezt megakadályozandó, Nagy tiszthelyettes kardfegyvert használt. Balogh a fegyverhasználat következtében a balkéz hüvelykujján és bal arcán 8–10 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. A kivizsgálás folyamatban.

A csendőrségi jutalmazási alakra felajánlott jutalékok. *A budapesti I. kerület állományából:* Harmath István törzsőrmeister 2 P 98 f, Romhányi András csendőr 2 P 98 f, Finta Kálmán tiszthelyettes 1 P 66 f, Bakóczy István őrmester 1 P 66 f, Sisa Mihály csendőr 75 f, Farkas Ferenc és Hajdó Márton tiszthelyettesek együtt 9 P 94 f, Böjthe Albert alhadnagy és Dobó István csendőr együtt 80 f, Takó Ferenc törzsőrmeister 94 f, Horváth Ferenc csendőr 94 f, Boros István tiszthelyettes 83 f, Korponai István őrmester 83 f, Madarász Béla törzsőrmeister 24 P 63 f, Bódi Alajos csendőr 24 P 63 f, Kerekes Pál törzsőrmeister 7 P 46 f, Bódi Alajos csendőr 7 P 46 f, Finta Kálmán tiszthelyettes 1 P 85 f, Kaszás Dezső csendőr 1 P 85 f, Molnár Mihály őrmester 4 P 97 f, Gaál Gyula csendőr 4 P 97 f, Zoltán István csendőr 93 f, Boros Lajos őrmester 93 f, Galló Mihály törzsőrmeister 2 P 26 f és 2 P 07 f, Gerencsér Imre csendőr 2 P 07 f és 2 P 26 f, Finta Kálmán tiszthelyettes 1 P 86 f, Kocsis Benő csendőr 1 P 86 f, Molnár Géza őrmester és Juhász Miklós csendőr együtt 2 P 55 f, Irsányi András és Gál Gyula őrmesterek együtt 88 f, Majoros Imre őrmester és Szomorjai Ferenc csendőr együtt 2 P 56 f, Mezős József csendőr 2 P 70 f, Bíró Balázs őrmester 2 P 70 f, Lukácsovics István prb. csendőr 1 P 50 f, Gaál Pál tiszthelyettes 2 P 45 f, Németh János csendőr 2 P 45 f, Gaál Albert csendőr 1 P 99 f, Nemes Pál csendőr 1 P 99 f, Bolya János törzsőrmeister 1 P 30 f, Csaba Gyula törzsőrmeister 1 P 30 f, Győri Péter őrmester és Bácskai József csendőr együtt 5 P, Zoltán István törzsőrmeister és Hódos János csendőr együtt 5 P; *a székesfehérvári II. kerületben:* Kővári János őrmester 3 P 46 f, Horváth István törzsőrmeister 2 P 49 f, Németh Sándor őrmester 2 P 49 f, vitéz Vajay István tiszthelyettes 67 f, Szabados József csendőr 66 f, Gazi András törzsőrmeister 1 P 67 f, Keszthelyi Gyula csendőr 1 P 67 f, Iker Gyula törzsőrmeister 99 f, Erdélyi István őrmester 99 f, Szabó Imre őrmester 2 P 50 f, Vázsonyi Vencel csendőr 2 P 50 f, Szabó Mihály törzsőrmeister 1 P 01 f, Hordós István csendőr 1 P 51 f, Molnár Ferenc törzsőrmeister 4 P 05 f, Sipos Imre csendőr 4 P 05 f, Izsáki József, Gazi András törzsőrmeisterek, Takács Károly csendőr és Nagy Béla prb. csendőr egyenként 3 P 73 f, Zalka János csendőr 1 P 99 f, Herczeg István csendőr 1 P 99 f, Molnár Ferenc törzsőrmeister 7 P 47 f, Halmos Ferenc csendőr 7 P 45 f, Molnár Ferenc törzsőrmeister 2 P 25 f, Sipos Imre csendőr 2 P 25 f, Szél János őrmester 20 P 21 f, Iker Gyula törzsőrmeister 2 P 45 f, Erdélyi István őrmester 2 P 45 f, Iker Gyula törzsőrmeister 12 P 29 f, Erdélyi István őrmester 12 P 29 f, néhai Somló István tiszthelyettes 14 P 90 f, Sipos Kálmán törzsőrmeister 2 P 67 f, Horváth Ferenc csendőr 2 P 67 f, Bodó Imre törzsőrmeister 2 P 96 f, Korláth Ferenc őrmester 2 P 96 f; *a szombathelyi III. kerületben:* Illés Sándor törzsőrmeister 2 P 48 f, Németh Ferenc II. csendőr 2 P 48 f, Dános Ferenc törzsőrmeister 1 P 49 f, Széplaki Ferenc csendőr 1 P 49 f, Tóth Ferenc csendőr 12 P 37 f, Bognár Pál csendőr 12 P 37 f, Várhegyi József tiszthelyettes 4 P 98 f, Marton József őrmester 4 P 98 f, Csarmasz Dezső őrmester 4 P 98 f, Németh Géza őrmester 4 P 97 f, Szabó József őrmester 4 P 97 f, Süveges Sándor törzsőrmeister 9 P 97 f, Márton József törzsőrmeister 9 P 97 f, Varga Kálmán csendőr 5 P, Török Ferenc őrmester 24 P 85 f, Kenessey Ferenc őrmester 24 P 85 f, Szegő Miklós tiszthelyettes 9 P 94 f, Karczagi Ferenc tiszthelyettes 2 P 84 f, Szalai György csendőr 2 P 84 f, Bíró János csendőr 4 P, Horváth Sándor csendőr 4 P, Halmos István törzsőrmeister 80 f, Dér Ferenc

MEGBIZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 fizetben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a havonta megújuló továbbvásárlási jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U.S.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

őrmester, ékszerész, NYÍREGYHÁZA
Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek
a csendőrség tagjainak részletre is. Választékot
portómentesen küldök. Szakszerű javítás.
Képes árjegyzék ingyen.

csendőr 79 f; *a pécsi IV. kerületben: Domonkos Kálmán* tiszthelyettes 2 P 50 f, *Herczeg József* csendőr 2 P 50 f, *Szilágyi Ferenc* törzsőrmester 24 P 85 f, *vitéz Mohácsi József* törzsőrmester 24 P 85 f, *Galambos Mihály* csendőr 2 P 48 f, *Tölgyesi János* csendőr 2 P 48 f, *Szakács Sándor* törzsőrmester 2 P 39 f, *Kiss János I.* őrmester 2 P 38 f, *Tóth János* törzsőrmester 30 f, *Hargitai István* csendőr 30 f, *Takács József I.* törzsőrmester 45 f, *Tóth Gábor III.* törzsőrmester 45 f, *Balogh József* törzsőrmester 37 f, *Kovács János* csendőr 37 f, *Hortobágyi Béla* csendőr 7 P 04 f, *Lórányi Vilmos* tiszthelyettes 10 P, *Kovács István V.* törzsőrmester 10 P, *Csapó János* törzsőrmester 8 P 45 f, *Vida József* csendőr 8 P 45 f, *Jeles Ferenc* törzsőrmester 7 P 45 f, *Lippai Jenő* csendőr 7 P 45 f, *Madaras Sándor* törzsőrmester 7 P 44 f, *Csató János* csendőr 7 P 44 f, *Farkas Sándor* törzsőrmester 7 P 44 f, *Kapitány János* csendőr 7 P 44 f, *Alagi József* tiszthelyettes 2 P 50 f, *Vasvári Lajos* próbacsendőr 2 P 50 f, *Szepesi Imre* csendőr 2 P 70 f; *a szegedi V. kerületben: Ridegh Mihály* törzsőrmester és *Sarkadi József* csendőr együtt 10 P 40 f, *Bereczki Mihály* tiszthelyettes 4 P 90 f, *Timár István* őrmester és *Józsa Sándor* őrmester együtt 2 P, *Szikés András* tiszthelyettes és *Lukács Imre* csendőr együtt 2 P 08 f, *Dékány Sándor* törzsőrmester 50 f, *Horváth András* törzsőrmester és *Kálmán József* csendőr együtt 5 P, *Trombitás Ferenc* tiszthelyettes és *Mohácsi Balázs* törzsőrmester együtt 5 P, *Bartalus László* törzsőrmester és *Szántó János* próbacsendőr együtt 25 P 04 f, *Juhász Péter* törzsőrmester és *Szántó János* próbacsendőr együtt 1 P 23 f, *Kovács József* törzsőrmester 8 P 29 f, *Kiss István* törzsőrmester, *Horváth Lajos* csendőr, *Fülöp István* tiszthelyettes, *Antal József* törzsőrmester, *Bagi Balázs* törzsőrmester és *Sallai Ferenc* csendőr együtt 10 P 36 f, *Köteles Zsigmond* tiszthelyettes és *Tóth István* őrmester együtt 8 P 80 f, *Lukács Sándor* törzsőrmester és *Utasi László* őrmester együtt 5 P; *a debreceni VI. kerületben: Cs. Nagy Lajos* törzsőrmester 25 P, *Zombori Pál* törzsőrmester 25 P, *Hegedüs István II.* tiszthelyettes 9 P 63 f és 1 P 86 f, *Madai Bertalan* tiszthelyettes 62 f, *Acs Domokos* tiszthelyettes 3 P 43 f, *Zilafalvi György* törzsőrmester 11 P 07 f, *Husztli Imre* törzsőrmester 1 P 85 f, *Kópis József* törzsőrmester 31 f, *Katona Péter* törzsőrmester 30 f, *Farkas István* törzsőrmester 62 f, *Aradi József* törzsőrmester 1 P 20 f, *Fejes Imre* törzsőrmester 3 P 43 f, *Fülöp József I.* törzsőrmester 10 P 15 f, *Czinege János* törzsőrmester 10 P 15 f, *Tarjányi József* törzsőrmester 5 P 53 f, *Varga Gábor II.* őrmester 1 P, *Somogyi Mihály* csendőr 1 P, *Zsadányi László* tiszthelyettes 52 f, *Borbély Viktor* tiszthelyettes 5 P 25 f, *Karikás György* törzsőrmester 5 P 25 f, *Tamás Géza* tiszthelyettes 2 P 50 f, *Tóth János III.* csendőr 2 P 50 f, *Nagy Lajos* tiszthelyettes 1 P 97 f; *a miskolci VII. kerületben: Adonyi József* törzsőrmester 2 P 87 f, *V. Sipos János* csendőr 2 P 86 f, *Nagy Károly* törzsőrmester 1 P 29 f, *Varga Lajos* csendőr 1 P 29 f, *Lakatos Sándor* törzsőrmester 83 f, *Arvai Bernát* őrmester 82 f, *Mezei András* őrmester 1 P 31 f, *Arvai István* őrmester 1 P 30 f, *Hamar László* törzsőrmester 4 P 95 f, *Illés Dániel* őrmester 16 P 48 f, *Nemes András* őrmester 16 P 49 f, *Baráti János* törzsőrmester 1 P 10 f, *Sós Sándor* csendőr 1 P 24 f, *Sóvári István* csendőr 4 P 28 f, *Szabó András I.* törzsőrmester 2 P 98 f, *Javitás Károly* tiszthelyettes 7 P 17 f, *Juhász János* tiszthelyettes 7 P 38 f, *Ballók Lajos* csendőr 7 P 38 f, *Kovács Imre III.* tiszthelyettes 1 P 32 f, *Füle Vince* csendőr 1 P 32 f, *Hangodi István* tiszthelyettes 77 f, *Mokány Mihály* tiszthelyettes 1 P 25 f, *Nagy János* csendőr 1 P 25 f, *Fenyő János* őrmester 5 P, *Horváth Sándor* csendőr 5 P, *Kövesi Dezső* csendőr 2 P 50 f, *Boros István* csendőr 2 P 50 f, *Németh Dániel* csendőr 2 P 50 f, *Fazekas Sándor* csendőr 2 P 50 f, *Tokár György* törzsőrmester 52 f, *Tóth Endre* csendőr 52 f, *Homonnai András* tiszthelyettes 4 P 16 f, *Kállai Sándor* csendőr 4 P 16 f, *Kovács Imre III.* tiszthelyettes 16 P 56 f, *Ducza István* törzsőrmester 16 P 57 f, *Szaniszló Dániel* törzsőrmester 16 P 57 f, *Endrefalvi András* törzsőrmester 2 P 20 f, *Kolozsi István* csendőr 2 P 20 f, *Miklós Mihály* törzsőrmester 2 P 50 f, *Tóth Mihály* csendőr 2 P 50 f tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékok valamennyien felajánlották a csend-

őrségi jutalmazási alap javára. A felajánlott összegeket a belügyminiszter úr elfogadta.

Kérelem. *Horváth Ambrus* ny. őrmester, dénesfai lakos kéri *Nyul Sándor*, *Tuboly János*, *Berkovics József* és *Kövi László* csendőr bajtársait, akikkel a világháború alatt a volt 130. gy.-dandárnál együtt volt beosztva, hogy címüket velük közöljék. Azokat az őrsöket, melyeknek területén fentnevezettek laknak, kéri, hogy közöljék ezt a kérelmét a keresetkettel.

Eladó egy keveset használt 9/12-es duplakuható, 4,5 objektív fényképezőgép táskával, 3 darab kazetta, filmpackkazetta és állvánnyal. Ára 80 pengő. Érdeklődni lehet *Kovács Gábor* tiszthelyettesnél Budapest, I., Böszörményi-út 21. (Közl. és hirdó alosztály.)

Csendőrségi tagjainak belépése a Légvédelmi Ligába. A m. kir. Belügyminiszter úr 1938 május 16-án kelt 157.427/VI-c. 1938. számú rendeletével megengedte, hogy a csendőrség tényleges állományú tagjai a *Légvédelmi Ligába* tagul beléphessenek.

Eladó. Budapesten, XIV., Tapló-utca 3. szám alatti egy-szobás, hálófülkés, részben alapincézett, adómentes, előkertes családi ház villamos, autóbusz és piac közvetlen közelben. Ára 9.500 pengő. 6—7000 pengővel átvehető, a többi törleszthető. Érdeklődni lehet a helyszínen, vagy Budapest, I., Böszörményi-út 21, *Mádi György* tiszthelyettesnél.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt. javít *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., fsz. 2. (69-es villamosal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., *Fekete Imre* ny. törzsőrmester, Új-Hatvan, Toldi-u. 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsőrmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet körút 35.) kappanfarokból különleges gondal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Új szakasparancsnokok. A székesfehérvári II. kerületben *Földvári András* tiszthelyettes, a pécsi IV. kerületben *Zombori János* tiszthelyettes, *vitéz Vereczkei István* tiszthelyettes, a debreceni VI. kerületben *D. Hegedüs János* tiszthelyettes.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben *Vörösmarty József* tiszthelyettes, a székesfehérvári II. kerületben *Bognár József* törzsőrmester v., *Nagy Károly II.* törzsőrmester v., *Harmati István* törzsőrmester v., *Rajki József* törzsőrmester v., *Sziklai Gergely* törzsőrmester v., a pécsi IV. kerületben *Palotás János* tiszthelyettes, *Csapó József* tiszthelyettes.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben *Fodor Sándor* főhadnagy *Roszberger Mária-Katalin* úrhölgygel Budapesten, *Süveges József* törzsőrmester v. *Sebestyén Ilonával* Tatán, *Hevesi Gábor* törzsőrmester *Festő-Szabó Ilonával* Budajenőn, *Galambos István* törzsőrmester *Rónyai Irén-Gizellával* Budapesten, *Galambos Antal* őrmester *Gulyás Irmával* Újkéskén, *Irinyi András* törzsőrmester *Pető Juliannával* Vámosmikolán, a székesfehérvári II. kerületben *Soós Gyula* törzsőrmester *Tóth Irénnel* Csornán, a pécsi IV. kerületben *Tóth István V.* törzsőrmester *Balla Krisztinával* Ókésken, a miskolci VII. kerületben *Bányai János* törzsőrmester *Balázs Rózával* Tasson, *Harmat József* törzsőrmester *Demény Margittal* Jászárokszálláson, *Dobó József* törzsőrmester v. *Vitéz Ilonával* Verpeléten.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

Családi hírek. Született: a budapesti I. kerületben *Záhonyi Arzén* főhadnagy feleségének *Katalin-Mária* leánya, *Horváth Lajos I.* törzsrőmester v. feleségének *Lajos-László* fia, *Bérczes László* tiszthelyettes feleségének *László-József* fia, *Mátyás Ferenc* törzsrőmester feleségének *Edít-Ilona* leánya, *Kiss Imre* törzsrőmester feleségének *Katalin-Margit* leánya, *Havas György* törzsrőmester feleségének *Ferenc-József* fia, *Szabó Károly II.* tiszthelyettes feleségének *Vilma-Márta* leánya, *Fenyővári Károly* tiszthelyettes feleségének *Mária-Magdolna* leánya, a székesfehérvári II. kerületben *Farkas Mihály I.* tiszthelyettes feleségének *László-Mihály* fia, *Horváth Imre* törzsrőmester feleségének *Endre-László* fia, *Fenyves József* törzsrőmester feleségének *Róbert-Miklós* fia, *Selmeczi József* tiszthelyettes feleségének *Julianna-Erzsébet* leánya, *Pintér István* tiszthelyettes feleségének *István* fia, *Tár József* feleségének *István-József* fia, *Dóra József* törzsrőmester feleségének *Katalin-Erzsébet* leánya, *Siklósi István* törzsrőmester feleségének *István-Ferenc* fia, a szombathelyi III. kerületben *Lóránt István* törzsrőmester feleségének *Marianna* leánya, *Varga Dénes* törzsrőmester feleségének *Hajnalka-Irén* leánya, *Vadász István* törzsrőmester feleségének *Ilona* leánya, *Németh István* törzsrőmester v. feleségének *István-József* fia, *Nagy Gyula* tiszthelyettes feleségének *Gyula-Arpád* fia, *Horgos György* törzsrőmester feleségének *Györgyike-Mária* leánya, *Kerekes Antal* törzsrőmester feleségének *Attila-Ferenc* fia, *Horváth Mihály I.* tiszthelyettes feleségének *Mária-Valéria* leánya, a pécsi IV. kerületben *Szabados György* tiszthelyettes feleségének *Ilona-Rozália* leánya, *Czili József* törzsrőmester v. feleségének *Etelka-Zsuzsanna* leánya, *Papp Lajos I.* őrmester feleségének *Sándor-Lajos* fia, *Sodó Ferenc* törzsrőmester feleségének *Róbert-Ferenc* fia, *Bérczes Sándor* törzsrőmester feleségének *Berta-Ibolyka* leánya, *Takács Péter* törzsrőmester feleségének *Mária* leánya, a debreceni VI. kerületben *Galgóczi Albert* tiszthelyettes feleségének *János és Sándor* fiai (ikrek), a miskolci VII. kerületben *Molnár Elek* törzsrőmester feleségének *Elek-János* fia, *Zétényi Mihály* törzsrőmester feleségének *Sándor* fia, *Sóti János* őrmester feleségének *Ilona-Jolán* leánya, *Szöke Sándor* őrmester feleségének *Edít* leánya, *Harmat István* szv. tiszthelyettes feleségének *Julianna-Magdolna* leánya, *Lantos István* törzsrőmester v. feleségének *István-László* fia, *Ragó Miklós* törzsrőmester feleségének *Ilona* leánya, *Nemes József* őrmester feleségének *Mária* leánya.

Halálozás. *Tasonyi András* tiszthelyettes *Sára* leánya, *Kiskunhalason*, *Viola Lajos* ny. áll. törzsrőmester *Bánkon*, *Marton Károly* ny. áll. törzsrőmester *Kapuváron*, *Czili György* törzsrőmester v. *Imre-Károly* fia *Halászában*, *Ur Mihály* törzsrőmester felesége *Kiskunmajsán*, *Felsner Lipót* ny. áll. tiszthelyettes *Szekszárdon*, *Lénárd Sándor* ny. áll. tiszthelyettes *Putnokon*, *Vadas Mátyás* ny. áll. tiszthelyettes *Miskolcon*, *Kovács József I.* ny. áll. tiszthelyettes *Feldebrőn*, *Mayer János* ny. áll. tiszthelyettes *Szekszárdon*, *Simon István* ny. áll. törzsrőmester *Makón*, *Bezdán Kálmán* ny. áll. tiszthelyettes *Szegeden*, *Kaposi György* ny. áll. tiszthelyettes *Szegeden*, *Rácz János* tiszthelyettes *Géza Zoltán* fia *Szegeden*, *Szilágyi Sándor I.* törzsrőmester felesége *Tornyospálca*n elhunytak.

Előlépett. A székesfehérvári II. kerületben *Samu Vince* csendőrőrmesterré.

Nyugdíjas

csendőraitírtak kedvelt letelepedési helyén, Keszthelyen 250 négyzetméteres villatelek, város központjától 13, partfürdőktől 5 percrenyire kedvező feltételekkel eladó.
Cím: **FODOR NÁNDOR** erdőmérnök, Zalaapáti.

Újrendszerű bútorhitel!

Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr **ELŐLEG NÉLKÜL** **harminc egyenlő havi részletre**, vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasabbnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átesiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónnal „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézírással nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképtelvények beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdal korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők küléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jelégét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi lexikon”-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk számt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.”

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Cs. I. őrm. Mór. Az erdőkről és a természetvédelemről nem az 1923: XIX. t.-c., hanem az 1935: IV. t.-c. intézkedik. Az e törvény 258. § 1. pontjában említett „faanyag“-on az álló és a döntött fán kivüleso egyéb fát értünk, ilyen pl. a lehullott száraz galy, kiasott fatuskó, stb. Aki az erdőből 4 q legallyazott száraz ágfat jogtalanul kocsi- rak és elvisz, erdei kihágást követ el. A cselekmény csak akkor volna vétség, ha a fa értéke legalább 100 pengő volna, feltéve, hogy nem forog fenn olyan körülmény, amely a cselekményt az eltulajdonított dolog értékére való tekintet nélkül büntetné minősíti.

Balaton 333. Az eset úgy, amint leírta, nem csalás. Ha a tinót a vevő megbízottai jermérték és azután kifizették, vagyis szabálytalanul atvették, az eladó gazda részéről semmiféle olyan fondorlatot nem lehet megállapítani, ami a család miatt való fejelentését indokolná. Különösen nem család a silányabb tinó szállítása marhakereskedővel szemben, akinek megvan a szükséges szakértelme ahhoz, hogy csak olyan minőségű átlatot vegyen át, amelyet annak idején megvásárolt. Legfeljebb polgári perrel fordulhat az eladó gazda ellen, de a leírt körülmények mellett annak a kimene-tele is kétséges. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy a gazda helyesen járt el, sőt, csunya dolog volt tőle, hogy pár pengőnyi haszon miatt a magyar állat- kivitel iránt való kü- löldi bizalmat rontotta. Csak azt nem értjük, hogy akkor miért vette át tőle a vevő a közölt adatokból nem tudjuk megállapítani, hogy a kiviteli engedély körül történt-e vissza- élés vagy sem; ha az állatokat valóban azok szállították, akiknek nevére az engedély szólt, visszaélés nem forog fenn akkor sem, ha a vasúti szállítást ténylegesen nem ők bonyolították is le. Ha azonban a nyomozás adatai büncse- lekmény gyanúját eredményeznék, jelentsék be a tényállást részletesen a kir. ügyészségnek és kérjenek onnan felhívást a további tennivalókra.

Hédervári. Nincs előírva, hogy a járőrnek hány bünjel- címét kell szolgálatba vinnie. Jegyzéket hatot kell vinni; miután ebből egyszerre három példányt kell kiállítani, ehhez arányítva fejenkint egy zöld és öt-hat fehér bünjelcímke (és ugyanannyi kéregepapírlap) rendszerint elegendő.

Premeditál. 1. Az örökbefogadásnak nem akadály, hogy a kislány nem magyar állampolgár. Az eljárás a következő: Kösse meg közjegyző előtt az örökbefogadási szerződést a kiskorú törvényes képviselőjével; mindegy, hogy itt kötik-e meg, vagy odaát. (A szerződésre vonatkozó tudnivalókat 1. az 1928. évfolyamunk 719. oldalán.) A megkötött szerződést a gyermek szülei mutassák be az illetékes csehszlovák járás- bíróságnak, amely ott a gyámhatóság tennivalóit végzi. A jóváhagyási kérelemhez csatolni kell: 1. az örökbefogadó szülei- tesi anyakönyvi kivonatát; 2. ha nős, a házassági anya- könyvi kivonatát; 3. állampolgárságát és 4. községi illetőségét igazoló iratát. Továbbá az örökbefogadandó: 5. születési anyakönyvi kivonatát, 6. szüleinek házasságlevelét, 7. szülei- nek állampolgársági és 8. községi illetőségét igazoló iratát. A cseh járásbíróság, ha az örökbefogadási szerződést jóvá- hagyja, azt diplomáciai úton megküldi megerősítés végett a magyar igazságügyi minisztériumnak. Ez azonban rendszerint hosszú időt vesz igénybe, azért jobb, ha a jóváhagyást a cseh járásbíróságtól rövid úton elkéri és Ön terjeszti fel megerősítés végett az igazságügyi minisztériumba. Közvetlenül is felterjeszheti, nem kell szolgálati úton tennie. Az örökbefogadási szerződést Önnek és neijének, valamint — ha élnek — az örökbefogadandó mindkét szülőjének alá kell írnia. — 2. Ön a saját telkét olyan magas kerítéssel veheti körül, amely- nel akarja; a szomszédjának ebbe nincs beleszólása.

Regéci vár. 1. Az ilyen átutalásokra különleges rendelkezések vannak. Menjen be az illető alkalmilag az árvászekre, ott útbaigazítják, hogy mit kell tennie. 2. Az utasítás nyolc hetet mond, nem két hónapot, tehát a leportyázást az ős átvételének napjától kell számítani. Baj nem származik ugyan abból sem, ha két hónap alatt portyázza le, hiszen a két időtartam között legfeljebb 5—6 napi különbség lehet, de azért — ha különös indok nincs az eltérésre — az utasításhoz pontosan kell alkalmazkodni. Az ilyen kis részletek-

ben való pontosság is hozzátartozik a testület hagyományos rendjéhez.

P. I. ny. őrm., Heves. A kérvényt a belügyminiszter úr hoz (VI/b. osztály) kell beadnia.

Takarék. 892. Utánajártunk a dolognak, de sajnos, semmi jóval nem bízathatjuk. A „Budapest Székesfővárosi Takarékszövetkezet“ esődbejutott s nagyon valószínű, hogy a be- tétesek pénze odavész. Kár, hogy annak idején, mielőtt a szövetkezetbe belépett, nem kért tőlünk tanácsot; mi bizo- nyára lebeszéltek volna. A szövetkezet egyébként magánvál- lalkozás volt, a fővárosnak semmi köze hozzá. Ugy tudjuk, meg is változtatta az elnevezését úgy, hogy a „székesfővá- rosi“ kimaradt belőle. Egyelőre nem ajánljuk, hogy a végre- hajtást megkísérelje; ha a szövetkezet vagyontalanságát ki- mutatják — ami valószínű — csak újabb, hiábavaló költsé- get okoz magának vele. Az volna jó, ha a betétesek valami- lyen formában tömörülhetnének, így, közösen talán még menthetnék, ami menthető. Szomorú tanulság a dologból: az ember jól nézze meg, hol helyezi el a pénzét. Nem szabad nagyhangú körlevelek után indulni; az anyagi megalapozott- ság a fontos, semmi egyéb. Iratait visszaküldöttük; őrizze meg, talán még szüksége lehet rájuk, amit jó szívvel kí- vánunk Önnek.

Sió. Semmit sem képez a cselekmény.

999. 1. Nem írta meg, hogy a gyümölcs- és zöldségkeres- kedők a gyümölcsöt és a zöldséget eladják vagy vásárolják-e iparigazolvány nélkül. A hetivásárokon, valamint az ú. n. napi piacokon ugyanis élelmiszereket, kerti és mezei termé- ket, valamint házi iparicikkeket bárki áruba boesáthat, ehhez nem szükséges iparigazolvány. Kerti és mezei terményeket — tehát gyümölcsöt és zöldséget — eladás céljából összevá- sárolni csak annak szabad, akinek élelmiszerekkel való keres- kedésre szóló iparigazolványa van. Iparigazolvány nélkül kereskedés az 1922: XII. t.-c. 127. §-ába ütköző kihágás. „Amennyiben a cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hatszáz pengőig terjed- hető pénzbüntetéssel büntetendő: 1. aki e törvény rendelke- zései ellenére valamely ipar gyakorlását megkezdi vagy va- lamely ipart önállóan üz.“ 2. Nincs olyan jogszabály, amely a fűszer- és szatócsüzletek tisztántartását elrendelné. Ha erre törvényhatósági vagy helyhatósági szabályrendelet sincsen, nem lehet ellenük eljárni. Legfeljebb a vevőközönség tartózkodik az ilyen helyen vásárlástól. 3. A Szut. rendelkezései nem bizalmasak, az utasítást bárki megszerezheti.

Duna. Mai számunk lexikonrovatában felelünk. Ahhoz még hozzátesszük, hogy kérdzett esetben az ápolási költsé- geket a kinstár viseli, kérni kell a megtérítést.

999. Lexikonban felelünk.

Vidéki bank. Alaposan megkopasztotta ez a „takaré- szövetkezet“! A csalogató havi 3 pengős befizetések, a kamat- ígéretek s a kölcsönlehetőség sok embernek elveszik a nyugodt- ságát. Önnel is ez történt. Ma már biztosan — maga kárán tanulva — tudja, hogy legjobb befektetés, kamat- és kölcsön- lehetőség a takarékbetétkönyvben van. Régi jól bevált in- tézmény. Nemrég másik bajtársunk járt hasonlóan — bizo- sítási esetével. Pedig ennek is legjobban, legbiztosabban a takarékbetétek — a m. kir. postánál — feleltek volna meg. Ügyével most foglalkozom, türelmet kérünk.

Szebb jövőért. Eljön az ideje az ilyen áldozatoknak is. Öröm látni, hallani és olvasni, hogy mily sokan vannak, akik a hazáért minden áldozatra készek.

Tisza. A szerződést csak egyszer kell felterjeszteni a ke- rületi parancsnoksághoz. Természetes, hogyha évente újítja azt meg s abban lényeges változás van, fel kell terjeszteni mindannyiszor. A lényeges változás alatt a bérösszeget kell tekinteni, hiszen a felterjesztés célja nem más, mint ezúton tudomására adni előljáróinak. Azt a viszonyt, amelyet vala- kivel kötött, ami viszont azért szükséges, hogy a csendőr megóvassék alaptalan vád- és gyanúsítástól abban a vonat- kozásban, hogy „túlkezdvezményes“ viszonyba került magá- nosokkal. Ezt akarja a Szut. 72. pontjában írt és hivatkozott rendelkezés elérni.

Kerékpári

a kitűnően bevált, legnagyobb strapát is kibíró „Turán“ gépünket gyári garanciával 12 havi részletre szállítjuk a csendőrség tagjainak. **PANNONIA, VI., HAJÓS-UTCA 15.**

F. M. th. Haraszti. Illetékes helyen szóvátettük. Ha az, akinek a „keretezésre sem volt pénze“, nem hallgat az Ön észrevételeire, vajjon annak előljárói is így gondolkodnának? Ezer és egy alkalma van beszélgetés során ezt azok előtt szóvátenni. Vagy ha nem ezeknek, akkor más, jóérzésű községi emberek előtt. Az Ön állomáshelyén befolyásos, tekintélyes emberek lagnak, akik már csak községiük tekintélye miatt sem hagyják majd elaludni az ügyet. Próbálja meg ezt a lehetőséget is.

Mi is leszünk még tűzharcosok. 1. A bolgár háborús emlékérem kiegészített megszerzési feltételeiről a Cs. K.-ben rendelet jelenik meg. 2. Az osztrák háborús emlékérem kiadása szünetel bizonytalan ideig.

44.444. Nem kérheti visszavételét, mert időközben meg-nősült és ezért hiába is mondana le a családi pótlékról. Lakóhelye változása folytán most a budapesti I. osztály gazdasági hivatalához tartozik.

Brassó. Tessék türelemmel lenni. Levele lapunk lezárása előtt 2 nappal érkezett; igen sok utánjárást kívánó kérdéseire ezért nem tudunk — kívánsága szerint — már e szá-munkban felelni.

5555. Édesapja anyakönyvi bejegyzéseiből megtudhatja, ki volt annak az apja és az anyja s azok hol laktak, hány évesek voltak. Ez alapon megkeresi az Ön nagyapja születési helyén az anyakönyvi hivatalt vagy a lelkészi hivatalt. Ott hasonló adatokra talál s ezt így kell folytatnia — visszafel. Ez úton — előre jelezzük — esetleg nem fog messzire jutni, mert sok vérszen, pusztulásos ment át az orszá-g s egyes vidékek ebben sokszor elpusztultak, persze ekkor el-tűntek bizony az írások, feljegyzések is. Lehet, hogy az Ön ősei is ilyen vidék lakói voltak. Megjegyzendő, hogy a vár-megyei levéltárak őriznek régi okmányokat, feljegyzéseket, ezekből is akad néha útmutató vagy igazoló írás. Állami anyakönyvek 1895 okt. 1.-e óta vannak, azelőtt egyházi ható-ságok vezették azokat.

Kardkötők viselése. Az 1937. évi Csendőrségi Zsebkönyv 353. oldalán talál útbaigazítást a kardokról, a 361. és 362. oldalon pedig a kardbojtokról. Az öltözeti táblázatban végül arról is, hogy mikor milyen kardot viselhet.

KÉZIRATOK.

Baglyas. Köszönjük, jönni fog. Bár minél több ilyen gyakorlatias anyagokat kapnánk. A képek szépek, igen jól ille-nek a cikkbe.

P. P. J. Miután tartalmilag nagyon hasonlít egy, a közelmúltban közölt vershez, nem közöljük.

S. I., próbaesendőr. Gondolatait, érzéseit tiszteljük, de a verset nem közöljük. Szívesen adjuk azt a bajtársi tanácsot, hogy ebben a fiatal rendfokozatban inkább a Szut.-át és más könyveit olvassassa, sőt tanulja, egészen biztos, hogy többre megy vele, mintha idejét versfaragásra fordítja.

Fegyelm. S. O. S. Dunapart. P. K. törzsörm. Megfelel-nek. Sorozatban közöljük.

15.386. Ismételtén írtunk a kérdésről, nem is kell messze visszalapoznia, rátalál. Elismerjük örömmel, hogy ügyesen ír. Szeretnénk, ha hosszú szolgálata tapasztalatairól írna. Nem is kell, hogy ilyen ügyesen, majd mi simítunk és fészü-lünk rajta, ha kell. Mai számunkban Ignézi tthts. egyik cikkét közöljük — örömmel, mert a közbiztonsági szolgálá-tunk egyik igen fontos kérdéséről közli velünk a tapasztala-tait. Ilyenek kellenek.

Zúg az erdő.

(Regény.)

(23)

Írta: NYÁRY ANDOR.

Mária gondolkozott. Jász Suba Gáspár megértette a leány aggodalmát, rámo-solygott Máriára:

— Majd elmondok mindent, — mondta bizakodó hangon. — Most csak menj. Ne sokat késs. Ha megjöttél a parancsnok-tól, mindent megtudsz.

Mária megnyugodott. Jász Suba Gáspár megölelte a leányt, hosszan nézte az arcát, mintha örökre a szívébe akarná szívni mosolygó képét, aztán megcsókolta és gyorsan kiment a szobából.

Mária utána nézett, aztán öltözködni kezdett.

LI.

Jász Suba Gáspár elővette a tollat, a kalamárist, a hosszú, fehér papírost, leült az asztal mellé, aztán írt:

Tekintetes katonai Parancsnokság!

Szabó Márton ártatlan, soha összeesküvésben részt nem vett, csak azért fogatta el a parancsnok, hogy a mátkámat vallomásra bírja. Az összeesküvő én vagyok, én szöttem az összeesküvést. Rajtam kívül más bűnös nincs a faluban! Fogjanak el. Csak arra kérem a tekintetes Parancsnokságot, hogy még máma intézkedjen Szabó Márton ügyében, mivel-hogy az az ember napszamból él, három ágrólszakadt kis por-ontya van és a parancsnok úr holnap hajnalban fel akarja akasztatni.“

A levelet aláírta, borítékba tette, megecmezte, majd a kerítéshez ment és átkiáltott Takácsék portájára:

— Józsi!

A mindenes gyerek a kerítéshez ment.

— Nyergeld föl a csikót! Bemész a városba. Elviszed ezt a levelet a katonai parancsnokságra.

A levelet átadta a mindenesnek.

— Úgy menj, ahogyan csak a csikó bírja. Ha idejében érsz, életet viszel, ha elkésel, halált.

Megfordult és visszament a házba. A mindenes megfor-gatta a levelet, kibetűzte a címzést, aztán a zsebébe tette és bement az istállóba.

LII.

Mária belenézett a tükörbe. Az ünneplős ruha fehéren fe-szült a vállán, mintha márványból öntötték volna a testét. Fehér volt a ruha, fehér volt az arca, csak a szeme volt kék, csak a gyöngykaláris volt kék, amely ötsorosán simult a nyakára, mintha szerelmes lett volna a márványos nyakba. Összeremegett, mintha fázott volna. Mintha sötét foltu varju rebbent volna a szeme előtt.

Aztán kihúzta magát. A szemében fény csillant. A szép leányra szép leány mosolygott vissza, csak az arcáról hiány-

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselet:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

44 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerék-párokat havi P. 20.— és saját készítésű kitűnő Royal Star kerékpárokat 180.—P-érthavi 14.—P. részletre, kerékpáralkatrészeket NAGYBANI GYÁRI ÁRBAN.

LÁNG JAKAB ÉS FIA

kerékpárnagykereskedés, Budapest, VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

zott a két rózsza, csak az ajkáról hiányzott a szerelmes nóta és sietve megindult a parancsnok irodája felé...

Szimeon lélekszakadva rohant az irodába:

— Jön a leány!

A parancsnok felkacagott:

— Nos, mit mondtam, Istráte Pável?

Istráte Pável elszégyelte magát:

— Nem hittem volna.

— Mert nem ismered a szerelmet. A szerelem hatalmas erő!

Istráte Pável sötéten bólintott:

— Csak egy hatalmasabb erő van nálánál.

— És az?

— A gyűlölet. Én attól tartottam, — szólt Istráte Pável és Szimeonnal együtt belépett a fiúkébe.

— Igazad van! — villant fel a parancsnok. — A gyűlölet nekünk maradt.

LIII.

Jász Suba Gáspár körülnézett a szobában, vállát a szekrénynek vetette, a szekrényt kissé félretolta, a konyhából baltát hozott, a szekrény helyén felfeszítette a padlót, s a támadt részből előhúzott egy csomagot. Kibontotta... Nézte. Szürke, kopott, vázontarisznya volt, sáros, úgy, amint valamikor odatette a szekrény padlója alá, amint meghozta a messzo Doberdóról, amikor azon a villámos éjszakán megérkezett. A kenyeres-tarisznya.

Régi jóbarát, Jász Suba Gáspár megsimogatta a kopott tarisznyát, régi édes-bús emlékek szakadtak szívéből, diadalmas csaták, egekig csapó hurrá-kiáltás, lobogós háromszínű zászlók, pattogó táborfűz, idegenbe szakadt honvéd gyerekek hazavágó, bús nótája... Jász Suba Gáspár szemében megcsillant a könny, rásóhajtott a megvénült tarisznyára:

— Kenyeres tarisznya. Jó kenyeres tarisznya!... Hej, de nagyon is megcsúfolt bennünket a hatalmas Isten!

A tarisznyából lassú vigyázattal kiemelt egy papirosba göngyölgetett csomagot. A csomag nyele kikukucskált a papirosból, a teste gömbölyű volt és tömzsi, a gyomrában golyók voltak és dinamit.

Jaj annak, akit ez talál! Kő kövön nem marad ott, ahová ez levág!

Jász Suba Gáspár az asztalra tette a kézigranátot, aztán a kemencéhez ment és begyújtott. Megvárta, amíg a láng magasra csapott, akkor a kenyeres tarisznyát összegyömöszölte és rátette a lobogó lángokra:

— Isten áldjon, kenyeres tarisznya! Pusztulj el. Magyar voltál. Nem szolgálhatsz idegen gazdát!

A láng belekapott a tarisznyába, a vászon hullámozott, mintha vonaglott volna, aztán összeroskadt, csak maroknyi hamu szürkült a helyén.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

BÚTORT Steiner és Franknál

Kedvező fizetési feltételek! KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 12

A legegyszerűbb és legdiszesebb, kivétel elsőrendű minőségben. Jutányos árak.

PONTOS MÁRKÁS ÓRÁT ARANY ÉKSZEREKET, ALPAKKA EVŐESZKÖZT, DÍSZTÁRGYAKAT, SZEMÜVEGET, vásárolhat bizalommal

ZSOLDOS GYULA

Órásmester, ékszerész és látszerész-mester NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 8. alatti elsőrangú szaküzletében. A m. kir. csendőrség tagjának kedvező fizetési feltételek. — Precíz gépekkel felszerelt kitérő javító műhely.

Jász Samu Gáspár a hamu közé vajt, a hamu szerteszállt s a hamuval együtt elszállt szívéből az álom... elszállt arcáról a multak mosolya, elhalt fülében az idegenbe szakadt honvédek nótája.

Megállt a szoba közepén, a szeme tüzet szórt.

Megint ő volt, ő, Jász Suba Gáspár, aki megesküdött, hogy addig nem vezeti mátkáját az apai házba, amíg a háromszínű zászló nem lobog a falu tornyán, amíg meg nem bosszulta Jász Suba Istvánt, az édesapját.

A kézigranátot a zsebébe rejtette, aztán kiment a szobából. Sötét volt, csillag nem volt az égen. Jász Suba Gáspár felnézett az égre. A felhők közül kibukkant egy apró, parányi csillag, pislantott, aztán eltűnt. Jász Suba Gáspár nagyot sóhajtott és megindult.

LIV.

A parancsnok az asztalnál ült, Mária vele szemben. Mária nyugodt volt, mintha szíve jéggá dermedt volna, mintha nem érezne, mintha meghalt volna lelkében a hit, mintha nem is tudná, miért van az irodában és miért ül szemben a parancsnokkal, akit annyira gyűlölt.

A parancsnok mohó vággyal leste a leány arcát:

— Beszélj, mondd, nevezd meg az összeesküvéket.

Mária nem felelt. Egész uton — amíg az irodáig ért — folyton szedte emlékeiben az összeesküvő magyarok neveit, hogy minél hamarabb elsorolhassa, hogy minél hamarabb túl legyen a rettenetes vallomáson, amelynek elmondására csak azért vállalkozott, mert Gáspár így parancsolta és Gáspárban úgy bízott, mint senki másban... És most, hogy szemben ül a parancsnokkal, most, amikor beszélnie kellene, elszorul a torka, nem fakad szó az ajkán, nem tud beszélni, mintha egy hatalmas erő rátette volna markát a torkára és összeszorítaná, hogy jajdulni szeretne, hogy könnyítsen szenvedésén.

A parancsnok türelmetlenül sürgette:

— Beszélj!... Hát miért nem beszélsz!

Mária megborzadt.

Amint a parancsnokra nézett, lángoló szemében akasztófákat látott, sok-sok akasztófát és az akasztófán fulladó magyarok rángatóztak, nyögtek, vonaglottak.

A parancsnok felállt, a szava mindinkább parancsolóvá vált, s a véres vágy mindjobban ráült a szemére.

— Beszélj!... Beszélj!

Mária ijedten hátrált. Megtántorodott... Tekintete az asztalra esett.

Az íróasztalon lustán nyújtózott a nikkell olló.

Mária szíve megdobbant, a keble lázasan lihegett.

A parancsnok vadul ordította:

— Beszélj!

Mária felkapta az ollót és magasra tartotta a karját:

— Sátán! — és szűrni akart.

A függöny mögül Istráte Pável hosszú, szőrös keze előnyult és megmarkolta a leány kezét:

— Az ördög gondolta, hogy ennyire tüzes ez a leány.

A parancsnok rekedten tombolt:

— Vigyétek! Akasszátok fel! Bitang bestia! — És rugta és öklével ütötte a leányt.

Az iroda ajtaja kinyílt, Jász Suba Gáspár a szobába lépett:

— Bocsánatot kérek, ötször is kopogtam...

Mária felsikoltott és ájultan összeroskadt.

A parancsnok zavartan nézett hol a legényre, hol az

Sport SZIVARKA HÜVELY 35 FILLÉR

Sport SZIVARKA PAPIR 10 FILLÉR

MERCEDES ÍRÓGÉPEK

L ERAKATA. TELEFON: 27-39.

Elismerten megbízható szaküzlet. ALKATRÉSZEK, KELLÉK, JAVÍTÁS, KARBANTARTÁS

A csendőrség tagjainak áronedvezmény és kedvező fizetési feltételek.

PÉCS

DEÁK-U. 2.

ájultán heverő leányra, hol a hunyorgó Istráte Pávelre. Mély, döbhentő csend következett.

A parancsnok magához tért, sötét gondolat cikázott a homlokán. Jász Suba Gáspár felé fordult és rámutatott Máriára:

— A szeretőd bevallott mindent!

(Vége következik.)

Ki tudja megmondani?

versenyfeladatunkra, — melyet a f. évi 10. számunkban közöltünk, — sok jó feleletet kaptunk. A feltett kérdésekre a helyes felelet a következő:

1. 2000 millió,

2. 10,000.000 halott és kétszer annyi sebesült,

3. Európában a Volga 3600 km, Ázsiában a Jeniszej 6220 km, Amerikában a Missouri-Mississippi 6730 km, Afrikában a Nilus 6500 km, Ausztráliában a Darling-Murray 3490 km,

4. Európában a Mont-Blanc 4810 m, Ázsiában a Csomolungma (Mont-Everest) 8862 m, Északamerikában a Mt. Mac Kinley 6240 m, Délamerikában az Aconcagua 7035 m, Afrikában a Kilimandzsaro 5893 m, Ausztráliában a Mt. Victoria 5100 m,

5. 0.0015 m, 3.5 m, 20–30 m, 27 m, 300,000.000 m.

Jó pályázatot küldtek be a következők: *Abonyi János* őrm. (Nagykörös), *Aranyi Imre* tőrm. (Püspökladány), *Bardócz Árpád* eső. (Hódmezővásárhely-Központ), *Balaton József* tőrm. v. (Szeged), *Bódi Sándor* eső. (Nagykörös), *Böti Alajos* eső. (Tura), *Csató József* tőrm. (Méhkerék), *Csikesz István* tőrm. (Budapest), *Dinga János* thts. (Kajár), *Dobó István* II. eső. (Nagykörös), *Dombrádi Imre* őrm. (Solt), *Faggal József* őrm. (Püspökladány), *Farkas Károly* tőrm. (Püspökladány), *Gazdag Miklós* prb. eső. (Méhkerék), *Gulyás András* II. tőrm. (Gara), *Horváth István* II. őrm. (Ócsa), *Ivácson József* alhőgy. (Budapest), *Kathi Sándor* tőrm. (Méhkerék), *Kálmán Gyula* prb. eső. (Bodajk), *Kispál János* thts. (Budapest), *Kovács Károly* eső. (Egyházasköröc), *Kozma Gábor* eső. (Himód), *Lévai János* eső. (Mezőkovácsháza), *Mázsári Mihály* eső. (Méhkerék), *Nagy Lajos* thts. (Tiszacsécsény), *Németh Sándor* II. tőrm. (Andocs), *Papp Lajos* thts. (Nagykörös), *Papp Mihály* tőrm. v. (Püspökladány), *Pelényi János* eső. (Csemő), *Szabó József* tőrm. (Salgótarján), *Székely Sándor* őrm. (Alsóbadacsony), *Szinnyai László* őrm. (Rákócziújfalva), *Szöke József* tőrm. (Nagykörös), *Ujfaluassy János* őrm. (Debrecen), *Varga István* eső. (Rics), *Varga István* eső. (Méhkerék), *Vass Ferenc* eső. (Csolnok-Augusztatelep), *Vámos Bálint* tőrm. v. (Püspökladány), *Végső* thts. (Pácin), *Vörös Ferenc* eső. (Tárnok).

Sorshúzás útján a nyertes *Bardócz Árpád* eső. (Hódmezővásárhely-Központ), övé a jutalom.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

IRÓGÉP

(WANDERER-CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMAKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSEBEN
cégt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

BÚTORT LEGJOBBAN az évtizedek óta közismert
BOG-MIL
bútorruhában VI., VILMOS CSÁSZÁR-
ÚT 43. vásárolhat (Báthory-utával szemközt).
Hálószobák, ebédlők és kombinált bútorok nagy
választékban. — Olcsó árak! — Kívánatra fizetési kedvezmény

Szép sorok.

(Pályázat.)

Ismertebb tíz költemény kezdő sorait közöljük alább, ki tudja megmondani a költemény címét és szerzőjét?

- Hová szívem, lelkem mindig, mindenholnan
vissza-vissza vágyott,
Ujra látom, láttam végre születésem földjét,
a szép Kiskunságot.
- Virágot ültettem
Anyám sirhalmára,
Harmat nem is kell, mert
Könnyem esorog rája.
- Három árva sír magában,
Elhagyott sötét szobában.
- Szilágyi Örszébet
Levelét megírta,
Szerelmes könnyével
Azt is telesírta.
- Lement a nap. De csillagok
Nem jöttek. Sötét az ég,
Közel s távolban semmi fény nincs.
- Magyar vagyok. Legszebb ország hazám
Az öt világrész nagy területén.
- Egyedül hallgatom tenger mormolását,
Tenger habja felett futó szél zúgását.
- To vagy a legény Tyukodi pajtás,
Nem olyan, mint más, mint Kuczuk Balázs.
- Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában...
- Vitézek, mi lehet,
E széles föld felett,
Szebb dolog a végeknél.

A hibátlan megfejtést szép ajándéktárggyal jutalmazzuk.
Megfejtést csak a legénység köréből fogadunk el. Megfejtést
1938 augusztus 15-ig kell beküldeni hozzánk.

Segítettem-e?

(Pályázat.)

A csendőr a falu életének vezetői között áll, minduntalan találkozik tanácskérőkkel az őrzésben ép ügy, mint az őrsőn.

A június 1-i számunk 369. oldalán Csepi százados a nemzetvédelem egyik feladatának nevezni, ha a csendőr bajbajutott embertársainak útbaigazítással, tanácsal segít. Ezt a nemes és nem annyira szolgálati, mint magyar sorstársi munkát szeretnénk olvasóink életéből kiemelni és megmutatni a lap nyilvánosságára fényében. Nem hivalkodásul, hanem okulásul.

Pályázatot csak a legénység köréből fogadunk el s azt, akinek leírásából azt fogjuk látni, hogy az adott viszonyokhoz képest leghasznosabban tett eleget a nemzetvédelmi kötelességének, emléktárggyal jutalmazzuk. Írják meg olvasóink tehát, hogy ki volt az, akit bajában megsegítették, hogyan tették ezt, mi volt támogatásuk eredménye. A szereplők nevét el is lehet hallgatni. A pályázó nevét, ha kívánja, a leírásból elhagyjuk.

A pályázat határideje: 1938 augusztus 15.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

KARDBOJT ÉS MÁS FELSZERELÉSI CIKKET
SZERZETTES BE KÖZVETLEN
PERLIK JÁNOS
CSENDŐRSÉGI ÉS KATONAI FELSZERELÉSI ÜZEMTÖL
PESTSZENTIMRE. (Postafiók)

Kardnikkelést, aranyozást,
ezüstözést olcsón végzünk.